

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

bkk. 3. / az országgyűlés... 9. folyt./ 2. bekezdésének 1. sora helyesen:

a bizottság tehát három lényeges észrevételt tett...

a bkk. 3-as 18. folyt. 2. bekezdésének alulról számított negyedik sora helyesen:

...szövetségek nem láthatják el a termelőszövetkezetek jogvédelmét.

a bkk. 3-as 19. folyt. 1. bekezdésének 8. sora helyesen:

... szempontjából nem tartozik a szövetkezetekhez, a föld egy része....

a bkk. 3-as 20. folyt. második bekezdésének alulról számított 7. sora helyesen:

...a tényleges kár megtérítésére, de az elbírálásnál...

19.50/gy

20.30/ll

Me

-46-

-Váge-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fem-utca 5-7. Telefon: 159-430, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1967. szeptember 29.

bb.1. határidő előtt átadták a csepeli nagyvásártelep alagsori hűtőházának első szakaszát - megkezdték a gyümölcs raktározását a hűtött tárolótérben

i/sb/se/ll/cz

1967. szeptember 29.

a jubileumi versenyben jelentősen meggyorsították az építők budapest éléskamrájának, a csepeli nagyvásártelepnek rekonstrukciós munkáit. szocialista együttműködési szerződésben kötelezték magukat a 21-es építőipari vállalat, a gyárkémény és kazánépítő, valamint a villanyszerelőipari vállalat dolgozói, hogy a nagyvásártelep alagsorában december 1 helyett október 15.-ig befejezik az új hűtőház építését. ha ugyanis az eredeti időpontban adnák át, akkor a hűtött tároló tér előnyeinek kihasználása - a gyümölcsnek, a zöldségnek, a tojásnak és az egyéb romlandó élelmiszereknek veszteség nélküli és kifogástalan minőségben való megőrzése - egy évvel később volna.

az építők brigádjai jó néhány héten át éjjel-nappali munkával gyorsították a falakbetonozását, a padozat aszfaltozását, hogy határidő előtt helyet adjanak a szigetelő munkásoknak és a szerelőknek. az együttműködési szerződésben vállalt kötelezettségekhez csatlakoztak az alvállalkozók és a gépgyártók is. a széleskörű társadalmi összefogás eredménye, hogy határidő előtt teljesítették a felajánlást és átadták a 11 ezer négyzetméter alapterületű hűtőház első felét. a nagyvásártelep dolgozói pedig már megkezdtek a gyümölcs tárolását is. a 400 vagonos alagsori hűtőház másik felének munkálatai is a befejezéshez közelednek. szeptember végén sor kerül az utolsó munkaműveletre, a padozat aszfaltozására.

/folyt.köv./

- 1 -

Me

bb.1. / határidő előtt... 1.folyt./ 1L

a brigádok naponta 400-500 négyzetméternyi aszfalt burkolat elkészítésére készülnek és így valószínűleg egy héttel az ígért október 15.-i határidő előtt befejezik a munkát.

a nagyvásártelep rekonstrukciója a hűtőház átadásával sem ér véget. a 21-es építőipari vállalat már megkezdte egy nagy fürdő és öltöző építését és a kazánház korszerűsítését. /mti/

-. -

bb.2. budapestre készül a finn nemzeti opera baletegyüttese
i/ol/mné/1L/cz

1967. szeptember 29.

novemberben budapestben vendégszerepel a finn nemzeti opera baletegyüttese. mint ismeretes, a magyar állami operaház balett-társulata már két alkalommal járt finnországban. északi barátaink a látogatást négy előadásos vendégjátékkal viszonozták. a műsor változatos. november 9-én és 10-én segerstam: pandora, de banfield: combat / a párviadal/, és cerny-risager: etüdük című táncjátékát mutatják be, 11-én és 12-én pedig lalo: szvit fehérben, mozart: szerelmi próba c. művét és minkus: don quixote című balettjének egy felvonását láthatja a vendégek előadásában a budapesti közönség.

a pandora-mitosz alapján készült egyfelvonásos balettet egyébként októberben mutatja be a társulat helsinki-ben, első külföldi előadását a magyar fővárosban tartják. a don qui ote egy egész felvonásának előadása is unicum a magyar állami operaház színpadán, eddig csak a pas des deux-t láthatták, koncertszámként a műfaj budapesti kedvelői.

a vendégegyüttes létszáma jelenleg 45 fő. műsorukon rendszeresen mintegy husz mű szerepel. a balettirodalom klasszikusai mellett sok modern darabot játszanak, köztük bartók-jefferson-dalatos mandarinját is. az 1921-ben alakult társulat világhírű művészeket látott már vendégül, olyan nagyírű együtteseket, mint a bolsoj, és a kirov-színház, az angol royal balett és az american balett theatre társulata. az elmúlt tíz évben maguk is több mint 200 előadást tartottak hazájuk határain túl, többek között a szu-ban usa-ban, kanadában, kubában, svédországban, norvégiában, lengyelországban. számos külföldi fesztiválon léptek fel így pl. edinburgh-ban, wiesbadenben stockholmban és párizsban is. /mti/

- 2 -

HE

bb 3. befejeződött az őszibarack szüret a balaton parton
a vid szf/bné-ju cz 1967. szeptember 29.

a balatonfelvidéken beértek a legkésőbbi őszibarack fajta, az elberta és az utolsó szállítmányokat utnak indították a hazai és a külföldi piacra. a szakemberek véleménye szerint a neves őszibarackos vidék gyenge termést hozott ebben az évben, mindössze száz vagonnyit. különösen a későn érő fajtákat viselte meg a száraz időjárás, amelynek hatása leginkább a kis szemű termésben mutatkozott meg.

a keszthelyi agrártudományi főiskola balatonakali kísérleti telepén az ország legjelentősebb őszibarackfajta gyűjteményben 260 különböző őszibarackot tartanak számon. a tudományos elemzés szerint a csapadékhiányt egyetlen fajta tűrte termés- és esés nélkül : az olasz inkrucció. szemenként 20-25 dekás gyümölcsöt nevelt az olasz fajta, a kedvezőtlen időjárás ellenére.

a kísérleti telep nagyüzemi tábláin idén vizsgázott először az ~~in~~ötözés. a szakemberek szerint az őszibarack meghalálja a csapadékpótlást, az ~~in~~ötözött táblákon ugyanis 30 százalékkal több gyümölcs termett és ezek minősége, illetve a szemek súlya 50-60 százalékkal nagyobb volt mint a kontrol parcelláé. /mti/

-. -

bb 4. tizezren ,, szomszédoltak,, a pécsi-eszéki nemzetközi aköv-járáttal

vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 29.

ez év tavaszán indult baranyából az első menetrendszerű nemzetközi autóbusszjárat jugoszláviába. a 12-es aköv pécs-eszék közötti társasgépkocsijain tizezren ,, szomszédoltak,, eddig. a baráti kapcsolatok fejlesztésének újabb lehetőségeit tervezi most a pécsi autóközlekedési vállalat: jövőre a nyári szezonban, hét végén kemping-járatokat indít a jugoszláv tengerpartra. az autóbussz az utasok számára mértén sátorral és a vikend egyéb szükséges kellékeivel is felszerelik.

a jugoszláv közlekedési vállalatok a mecsek, vagy a balaton környékére szervezhetnek majd hasonló turákat. /mti/

-. -

-3-

HE

bb 5. földtani jelek magnetofonszalagon - új műszerek az olajkutatásban

a vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 29.

az olajkutfurók munkáját segítő, megalapozó szeizmikus kutatási üzemi újabb műszereket próbált ki a zalai olajmezőkön. az új, minden eddigénél korszerűbb, francia gyártmányú műszerek igen nagy szolgálatot tesznek a magyar olajbányászatnak, mert minden eddigénél pontosabb adatokat szolgáltatnak a föld mélyének rejtelméről. általuk mért és rögzített adatok gyorsan, rövid idő alatt értékelhetők. az új műszercsoport különlegessége, hogy a geoelektromos mérések adatait magnetofonszalagra rögzíti, s ezeket az elektromos jeleket térképre vetítik. előny az is, hogy a nagyobb mélységek előkutatására is alkalmas, s éppen ezért a zalai olajmezők mélyszerkezeti kutatásainál eredményesen tudják felhasználni. /mt1/

.-

182
-4-

bb 6. feltárási munkálatok a kossuth Lajos tér - Lánchíd és a petőfi híd - déli vasuti híd között húzódó partfalakon - óriás üregek a margitszigeti kőburkolat alatt

i hbj/fné szb -cz

1967. szeptember 29.

málik, töredezik, többhelyütt szakadozik a duna pesti és budai partfala, néhol meglazultak az óriás kőtömbök. ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen a partvédő mű egy része 100 évvel ezelőtt épült, az utóbbi másfél évtizedben az árhullámok - különösen 1965-ben - alámosták, itt-ott megbontották.

a partfalak erősítését, alapos javítását és karbantartását most már nem lehet halogatni: a fővárosi tanács már a múlt évben elrendelte a margitszigetet körül ölelő ugynevezett rézsűferdén húzódó - partfal javítását. a munkálatokat részben a hidépítő vállalatra, részben pedig a csatornázási művek mélyépítési csoportjára bízta. már a feltárásoknál, később pedig a munkálatoknál is meglepetés meglepetést ért. a rézsűs látszólag ép kőburkolat alatt óriás üregek tántorak, a kővel burkolt beton fal alól valósággal elrabolta a duna vize a talajt, kimosta a partot. a tervezettnél tehát lényegesen nagyobb arányú javítások váltak szükségessé, s így el is húzódik a partfal átépítése, előreláthatólag a jövő év közepéig.

a városrendezési elképzelések szerint belátható időn belül rendezik a petőfi híd déli oldala és a déli vasuti összekötő híd közötti partszakaszt, s távlatban a ráckevei bhev vonalat a boráros térig vezetik, a ráckevei bhev szerelvények a boráros térre futnának be. a nagyarányú rendezés következtében esetleg vágányokat kell fektetni a dunapart mentén, vagy közutat kell ott kialakítani. kérdéses azonban, hogy bírja-e ezt a nagy igénybevétel az évtizedek során eléggé tönkrement függőleges partfal. éppen ezért még az idén feltárásokat végeznek, aknákat süllyesztenek a partfal alapzatáig és megvizsgálják milyen állapotban van maga a fal, s elég szilárdan állnak-e az azt burkoló hatalmas kőtömbök. pontosan felméri, milyen erőket igényel ezen a duna-szakaszon a partfal teljes helyreállítása. hasonló vizsgálódásokra kerül sor még az ősszel a Lánchíd és a kossuth Lajos tér között, ahol a felső dunaparton a 2-es villamos jár, az alsórakparton pedig nagyközuti forgalmat bonyolítanak le, tehát a partfal védelem nagyon is indokolt. a vizsgálódások előreláthatólag jövő év első negyedében fejeződnek be és a szakemberek azt követően döntenek, milyen arányú javításokat végeznek a dunapartnak ezen a részén. /mt1/

.-

8.35/szb

-5-

9.30

930f

bb 7. magyar mintájú ábc áruház épül a moszkvai Leningrád proszpekten - háromszáz önkiszolgáló bisztró szállításáról tárgyal a transelektro

i sz/fné szb -cz

1967. szeptember 29.

a moszkvai seremetyevoi repülőtérrel a város szívébe vezető útvonal a Leningrád proszpekt mentén épülő új lakótelep ábc áruházát magyar szakemberek rendezik be. ez az önkiszolgáló ételmiszer áruház teljesen magyar minta szerint, magyar tervek alapján épül, s 15 vagonnyi berendezését, többszáz méter hosszúságban összeállítható pültsőrelt a transelektro szállította. ez lesz moszkva első ilyen jellegű nagy ételmiszer áruháza, ahol a másfél futballpálya nagyságu üzletteret úgy rendezték be, hogy naponta huszezer vásárló tudja önmagát kiszolgálni. az áruház két végén 16 dupla pénztárt helyeznek el. az üzletóriás - ahogy a moszkvaiak nevezik - a magazin-gigant berendezése befejezéshez közeledik és a transelektro-nak most jelezték, hogy még a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója előtt megnyitják. a megnyitóra meghívást kaptak a magyar belkereskedelem képviselői és a transelektro vezérigazgatója.

Leningrádban szintén ezekben a napokban fejezik be a moszkvainál valamivel kisebb, de ugyanolyan önkiszolgáló rendszerű ételmiszer áruház berendezését, amely egy régebbi épületben kapott helyet és felszerelését szintén a transelektro szállította. a vállalat egyébként szovjet partnerével további tetemes mennyiségű üzletberendezés exportjáról tárgyal és előreláthatólag jövő évben 300 bisztrót szerel fel a szovjetunió különböző városaiban. /mti/

--

bb 8. ahonnan elindultak... bensőséges ünnepség csepelen a fegyveres erők napja alkalmából

t fe/se szb -cz

1967. szeptember 29.

a csepel vas- és fémművek az idén ünnepi megalapításának 75. évfordulóját. a jubileumi ünnepségsorozat egyik érdekes eseménye zajlott le pénteken az óriás gyárban: a fegyveres erők napját együtt ünnepelték az üzem dolgozói azokkal, akik az elmúlt 22 év alatt csepelről vonultak be a hadsereghez, a határőrséghez, rendőrséghez és munkásőrséghez, s ma hivatásos tiszthelyettesek, tisztek, tábornokok a fegyveres testületek különböző alakulatainál.

/folyt.köv./

8.46/szb

-6-

HD 10.5

10.20/

bb 8. /ahonnan... 1. folyt./-szb

az egésznapos program reggel 9-kor kezdődött. a „hazatérő” egyenruhás vendégeket az üzemi párt-, társadalmi és gazdasági vezetők üdvözölték, majd a gyár munkájáról, nagyszerű fejlődéséről, a dolgozók életéről kaptak tájékoztatást. a látogatók ezután volt munkahelyeiket keresték fel, ahol régi szaktársaikat bízták magukhoz. ezek büszkén mutatták milyen nagyot fejlődött üzemrészlegük azóta, hogy eltávoztak korúkból.

embargós 18 óráig!

az üzemi étkezdében elfogyasztott közös ebéd után nagygyűlésen találkoztak a fegyveres erők tagjai a gyár dolgozói. vécei andornak, a csepel vas- és fémművek pártbizottsága titkárnak ünnepi köszöntője után a gyár művészyüttese léptek dobogóra. a vendégek, a volt munkatársak, ezután szétszéledtek a különböző gyáregységekbe, ahol fogadást rendeztek tiszteletükre. /mti/

--

bb 9. 3,5 milliós pótfelajánlás a székesfehérvári könnyűfémműben

a vid-szf/sk szb -cz

1967. szeptember 29.

a székesfehérvári könnyűfémmű dolgozói a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójának tiszteletére tett eredeti évi munkafelajánlásukat, előzetes számítások szerint, november 7. körül teljesítik. ezért már most üzemenként elhatározták, hogy a felhasználók igényei és megrendelése szerint egyes termékfélékből további mennyiségeket gyártanak terven felül. ehhez valamennyi üzem, az öntőde, a présmű, a hengermű és az üzemfenntartás egyaránt hozzájárul.

a pótfelajánlások összesített értéke három és félmillió forint. ilyen módon a székesfehérvári könnyűfémmű dolgozói az eredeti 12 millió forint helyett összesen 15,5 millió forint értékű alumínium terméket adnak terven felül a népgazdaságnak. a présműben a tervezetthez képest 12,4 százalékkal javítják a termelékenységüket. az ugynevezett szektorhuzalból, amellyel rézhuzalt pótolnak, legalább 500 tonnát gyártanak. a hengerészek egyik fontos pótfelajánlása, hogy az exportlemez rendelést kiváló minőségben, határidő előtt elkészítik. az öntődeben a havi kész tuskó termelést a jelenlegi 1100-1150 tonnáról az év hátralévő hónapjaiban havi 1300 tonnára növelik. /mti/

--

8.59/szb

-7-

HD 10.5

10.20/

bb 14. megkezdődött a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének v. kongresszusa

t sz szb -cz

1967 szeptember 29.

200 000 főnyi tagság képviselőjében, pénteken a szot tárogató uti iskolájának nagytermében megkezdte tanácskozását a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének v. kongresszusa. a kongresszus elnökségében helyet foglalt brutyó jános, az mszmp központi ellenőrző bizottsága elnöke, földi lászló, a könnyűipari miniszter első helyettese, gál lászló, a szot titkára. a kongresszusra meghívták a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökeit, az okisz és kiosz vezetőit.

az elnöki megnyitó után fadóék zoltán főtitkár ismertette a központi vezetőség beszámolóját.

- kongresszusunk feladata - mondotta, hogy szakszervezetünk 200 000 főt számláló tagsága nevében állástfoglaljon és határozza meg azokat a tennivalókat, amelyekkel a magunk sajátos módján a legeredményesebben tudjuk szolgálni a szocializmus teljes felépítését. a kongresszus feladata az is, hogy olyan vezetőszerkezetet válasszon, amelyek képesek az új követelményeknek megfelelni. szakszervezetünk tagsága ötéves és teljes egyetértéssel fogadta azokat az egész népünk érdekeit kifejező határozatokat, amelyeket pártunk ix. kongresszusa hozott. magunkénak valljuk a szakszervezetek XXI. kongresszusán megfogalmazott célokat. kongresszusunk küldöttei ismerik tagságunk véleményét, jogos igényeit, valamint a lehetőségeket, és annak birtokában teljes felelősséggel tudnak itt tanácskozni és határozni.

- a gazdaságirányítás reformjának bevezetésével a helyiipar és a városgazdaság irányításában új helyzet alakult ki. a vállalatok irányítása teljes egészében a tanácsok hatáskörébe kerül. a minisztériumok országos szintű ágazati irányítási elveinek érvényre juttatásánál a tanácsok hatáskörébe tartozik. a kormányok az a döntése jelentős lépés az egész tanácsos ipar és a kommunális szolgáltatás helyzetének rendezésében, perspektívájának, népgazdasági szerepének tisztázásában. tapasztalataink bizonyítják, hogy továbbra is szükség van a szocialista nagyipart kiegészítő helyiiparra. a helyiipar kisszorgozott termékekkel rugalmasan igyekszik kielégíteni a lakosság ilyen irányú igényeit és nagy feladatok hárulnak rá a javító-szolgáltató tevékenység ellátására. /folyt.köv./

1007/e

- 10 -

HD M₄₀

1150f

bb 14. /megkezdődött... 1. folyt./-szb

fontos szerepet tölt be a vidéki lakosság helyi foglalkoztatásának megoldásában a nők és fiatalok részére új munkaalkalmak létrehozásában. véleményünk szerint a vidék iparosítása csak nagyüzemi módon nem oldható meg. még sok helyen van lehetőség kisüzemek létrehozására és újabb rétegek foglalkoztatására. a következő években gyors fejlődés várható a kommunális szolgáltatásoknál is. lassítja az előrehaladást, hogy a kommunális szolgáltató üzemek nagy részében az átlagosnál kedvezőtlenebbek a munkakörülmények és alacsonyabbak a bérek. gondot okoz a szociális és kulturális létesítmények, valamint a munkásszállások hálózatának bővítése is. a szakszervezet nagy felelősséggel és körültekintéssel foglalkozik olyan rétegek problémáival is, mint a bedolgozók, a házfelügyelők, vagy a csökkent munkaképességűek. a szakszervezet közreműködött a csökkent munkaképességű dolgozók helyzetének rendezésében, és rövidesen sikerül megoldást találni a bedolgozók jogviszonyának rendezésére is.

a főtitkár elemezte milyen feladatok várnak a szakszervezetre, a helyiipari városgazdasági dolgozók érdekvédelmében a munkaidő csökkentés, a kollektív szerződések előkészítésében, továbbá a tömegkapcsolat, a szakszervezeti demokrácia kiszélesítésében.

a beszámoló elhangzása után megkezdődött a kétnapos kongresszus vitája. /mti/

--

bb 13. közlekedési balesetek

t fe/se szb -cz

1967. szeptember 29.

nádudvar községben Lemák jános 25 éves vontatóvezető a helyi vörös csillag tsz levizsgázatlan járművével szabálytalanul egy motorkerékpár elé kanyarodott és a két jármű összeütközött. a motoros, magyar csaba 23 éves agrármérnök súlyosan megsérült, póttutasa gönczi juliana 17 éves debreceni gimnáziumi tanuló a helyszínen meghalt. a rendőrség Lemák jánost előzetes letartóztatásba helyezte, ügyében a vizsgálatot tovább folytatja.

/folyt.köv./

10.15/szb

-11-

H) 140

1150f

bb 14. megkezdődött a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének v. kongresszusa

t sz szb -cz 1967 szeptember 29.

200 000 főnyi tagság képviselőjében, pénteken a szot tárogató uti iskolájának nagytermében megkezdte tanácskozását a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének v. kongresszusa. a kongresszus elnökségében helyet foglalt brutyó jános, az mszmp központi ellenőrző bizottsága elnöke, földi lászló, a könnyűipari miniszter első helyettese, gál lászló, a szot titkára. a kongresszusra meghívták a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökeit, az okisz és kiosz vezetőit.

az elnöki megnyitó után fadó k zoltán főtitkár ismertette a központi vezetőség beszámolóját.

- kongresszusunk feladata - mondotta, hogy szakszervezetünk 200 000 főt számláló tagsága nevében állástfoglaljon és határozza meg azokat a tennivalókat, amelyekkel a magunk sajátos módján a legeredményesebben tudjuk szolgálni a szocializmus teljes felépítését. a kongresszus feladata az is, hogy olyan vezetőszerkezetet válasszon, amelyek képesek az új követelményeknek megfelelni. szakszervezetünk tagsága ötéves és teljes egyetértéssel fogadta azokat az egész népünk érdekeit kifejező határozatokat, amelyeket pártunk ix. kongresszusa hozott. magunkénak valljuk a szakszervezetek XXI. kongresszusán megfogalmazott célokat. kongresszusunk küldöttei ismerik tagságunk véleményét, jogos igényeit, valamint a lehetőségeket, és ennek birtokában teljes felelősséggel tudnak itt tanácskozni és határozni.

- a gazdaságirányítás reformjának bevezetésével a helyiipar és a városgazdaság irányításában új helyzet alakult ki. a vállalatok irányítása teljes egészében a tanácsok hatáskörébe kerül. a minisztériumok országos szintű ágazati irányítási elveinek érvényre juttatásáig szintén a tanácsok hatáskörébe tartozik. a kormányok az a döntése jelentős lépés az egész tanácsi ipar és a kommunális szolgáltatás helyiipar rendezésében, perspektívájának, népgazdasági szerepének tisztázásában. tapasztalataink bizonyítják, hogy továbbra is szükség van a szocialista nagyipar kiegészítő helyiiparra. a helyiipar kissonozottu termékekkel rugalmasan igyekszik kielégíteni a lakosság ilyen irányú igényeit és nagy feladatok hárulnak rá a javító-szolgáltató tevékenység ellátására. /folyt.köv./

1007/e

- 10 -

HD M 40

1150f

bb 14. /megkezdődött... 1. folyt./-szb

fontos szerepet tölt be a vidéki lakosság helyi foglalkoztatásának megoldásában a nők és fiatalok részére új munkaalkalmak létrehozásában. véleményünk szerint a vidék iparosítása csak nagyüzemi módon nem oldható meg. még sok helyen van lehetőség kisüzemek létrehozására és újabb rétegek foglalkoztatására. a következő években gyors fejlődés várható a kommunális szolgáltatásoknál is. lassítja az előrehaladást, hogy a kommunális szolgáltató üzemek nagy részében az átlagosnál kedvezőtlenebbek a munkakörülmények és alacsonyabbak a bérek. gondot okoz a szociális és kulturális létesítmények, valamint a munkásszállások hálózatának bővítése is. a szakszervezet nagy felelősséggel és körültekintéssel foglalkozik olyan rétegek problémáival is, mint a bedolgozók, a házfelügyelők, vagy a csökkent munkaképességű dolgozók helyzetének rendezésében, és rövidesen sikerül megoldást találni a bedolgozók jogviszonyának rendezésére is.

a főtitkár elemezte milyen feladatok várnak a szakszervezetre, a helyiipari városgazdasági dolgozók érdekvédelmében a munkaidő csökkentés, a kollektív szerződések előkészítésében, továbbá a tömegkapcsolat, a szakszervezeti demokrácia kiselésítésében.

a beszámoló elhangzása után megkezdődött a kétnapos kongresszus vitája. /mti/

--

bb 13. közlekedési balesetek

t fe/se szb -cz

1967. szeptember 29.

nádudvar községben Lemák jános 25 éves vontatóvezető a helyi vörös csillag tsz levizsgázatlan járművel szabálytalanul egy motorkerékpár elé kanyarodott és a két jármű összeütközött. a motoros, magyar csaba 23 éves agrármérnök súlyosan megsérült, pótlása gönczi julianna 17 éves debreceni gimnáziumi tanuló a helyszínen meghalt. a rendőrség Lemák jánost előzetes letartóztatásba helyezte, ügyében a vizsgálatot tovább folytatja.

/folyt.köv./

10.15/szb

-11-

H) 1140

1150f

bb 13. /közlekedési... 1. folyt./-szb

Szolnokon zsidel László 27 éves gépkocsivezető, fegyverneki lakos a 7. akóv tehergépkocsijával nem adta meg az áthaladási elsőbbséget és összeütközött egy kerékpárossal, amelynek következtében hangya Jánosné 27 éves háztartásbeli olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. zsidelt a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

Turkeve község határában Szabó Imre 43 éves tsz-tag lovasgépkocsijával féktávolságon belül egy motorkerékpár elé kanyarodott és a két jármű összeütközött. a motoros Kiss Sándor 29 éves tsz-tag olyan súlyosan megsérült, hogy az orvos már nem tudott rajta segíteni. Szabó Imrét a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

Budapesten a XI. kerületben a Hunyadi János utban egy iparvágányon közlekedő tehervonat a zárt pályatesten halálra gázolta Nemoda Pál 34 éves kubikust. /mti/

--

bb 17. koszoruzási ünnepségek a hősök terén

t fe/se szb -cz

1967. szeptember 29.

Pénteken délelőtt - a fegyveres erők napja alkalmából - koszoruzási ünnepség volt a hősök terén a magyar hősök emlékművénél. a zenekar eljátszotta a himnuszt, majd a magyar népköztársaság fegyveres erői nevében Czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, Benkei András belügyminiszter és Papp Árpád a munkásőrség országos parancsnoka helyezte el a koszorút. a magyar kommunista ifjúsági szövetség központi bizottságának képviselőjében Molnár György, a központi bizottság titkára és Föcze Lajos a Kisz Budapesti bizottságának titkára koszoruzott.

a Budapesti diplomáciai képviselők katonai és légügyi attaséinak nevében Włodzimierz Mus vezérőrnagy, Lengyel katonai és légügyi attasé, Atanasz Arabadzisz vezérőrnagy, bolgár katonai és légügyi attasé, Nikola Narancsics ezredes, jugoszláv katonai és légügyi attasé helyezte el a koszorút.

/folyt.köv./
10.30/szb

-12-

D 1140
1150

bb 17. /koszoruzási... 1. folyt./-szb

az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának képviselőjében sz. a. Andrijuscenko altábornagy, m. i. Jerasztov vezérőrnagy és t. m. Bicskov ezredes koszoruzott.

a magyar partizán-szövetség részéről Tóth Lajos vezérőrnagy és Vágó Ernő ezredes; a magyar honvédelmi szövetség képviselőjében Uszta Gyula altábornagy, Réti Antal és Várkonyi László ezredes, elnökhelyettesek koszoruzták meg az emlékművet.

a koszoruzási ünnepség az internacionale hangjaival ért véget. /mti/

--

bb 15. az új balatoni szállodákat tanulmányozták a fűtés- és légtechnikai konferencia résztvevői

i vid/cz mné szb -cz

1967. szeptember 29.

Tihanyban pénteken befejeződött az új fűtés- és légtechnikai konferencia, - amelyen csaknem 500 szakember, köztük 19 ország képviselőjében 100 külföldi vendég vett részt. a négynapos konferencián több mint 50 eszaki előadás hangzott el a szállodák épületgépészeti és technikai fejlesztési problémáiról.

a hazai szakemberek, valamint a külföldi professzorok, mérnökök, és szállodai szakértők pénteken egésznapos kirándulást tettek a Balaton üdülővidékén. a konferencia résztvevői tanulmányozták a Balatonpart épülő három szállodáját, a Balatonfüredi Marina szállót, a már tető alatt levő új Arácsi szállót és a Balatonalmádiban emelkedő Hotel Aurorát. a szakemberek felkeresték a Siófoki új szállodasort, ahol a gépészeti be rendezéseket tekintették meg. a szakmai kirándulás hévíz új gyógyászati létesítményeinek, elsősorban a befejezéshez közeledő új ezer személyes téli fürdőnek a megtekintésével ért véget.

/folyt.köv./

11.16/szb

-13-

1150 D 1140

bb 15. /az új balatoni... 1. folyt./-szb

a nemzetközi konferencián számos javaslat hangozott el és határozat született arra, hogy az 1970-ig épülő csaknem 7000 személyt befogadó tizenegy új szállónál messzemenően figyelembe veszik az idegenforgalom új igényeit, az új szállónál már jobban érvényre jut az építészek és a gépészek együttműködése. a hoteleket gazdaságosan üzemeltethető gépi berendezésekkel és technikai felszerelésekkel látják el. /mti/

bb 18. a lotto e heti nyerőszámai

se szb -cz

1967. szeptember 29.

a sportfogadási és lotto igazgatóság tájékoztatása szerint kisterenyén a községi kulturházban megtartott lottosorsoláson a 39. játékhéten a következő számokat húzták ki:

4, 58, 75, 8%, 88

az október 2-án a lotto igazgatóság székházában megtartandó nyilvános havi tárgnyeremény sorsoláson a 35. játékhét szelvényei vesznek részt. /mti/

bb 16. számottevően növekszik a személyszállítás és az árufuvarozás a közutakon 1968-ban - új szervizállomások, új autóbuszokat, teherautókat vásárol az autóközlekedés - ülést tartott a kszdsz központi vezetősége

hbj szb -cz

1967. szeptember 29.

pénteken a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének központi vezetősége ülést tartott, amelyen földvári aladár a szakszervezet elnöke beszámolt az elnökség eddig végzett munkájáról. ezt követően kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes az új gazdasági mechanizmus előkészítése az autóközlekedésben és az autójavító iparban címmel tartott tájékoztatójában kifejtette, hogy a szocialista gazdaságpolitika új irányelveit figyelembe véve felül vizsgálják a közlekedés távlati fejlesztési terveit. /folyt.köv./

11.13/ju

-14-

D 1245
1300f

bb 16. /számottevően... 1. folyt./-szb

a következő ötéves tervben lényegesen fejlődik az autóközlekedés, az előzetes számítások szerint 1968-ban 4-5 százalékkal növekszik a közutakon a személyszállítás, 9-10 százalékkal pedig a közúti árufuvarozás. több mezőgazdasági és ipari termék jut közúton - a hungarocamion kocsijaival - külföldre. az autóközlekedés ezért 40 nagy hűtő teherkocsit és 174 nagy camion kocsit kíván beszerezni. helytelen, hogy a korábban esedékes gépjármű selejtezés sokhelyütt elmaradt, s emiatt most, az eléggé elhasználódott gépkocsik karbantartására, tulságosan sokat kell költeni. ezen feltétlenül változtatnunk kell.

bővíteni kell az autójavító-karbantartó és szerviz-hálózatot. az 1968. évi beruházási előirányzat az autóközlekedési vállalatoknál 1062 millió forint, az autójavító iparban pedig 167 millió forint. megépül a szegedi gépkocsi-telep, a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság folytatja a mogyoródi uti, a zay uti, a győri, a debreceni forgalmitelep kialakítását és az országban hét új telephely kiépítéséhez lát hozzá. a kpm autófenntartó ipari tröszt átadja rendeltetésének a pécsi szervizállomást és öt új szervizállomás építését kezdi meg. új autóközlekedési tanintézeteket, - szakmunkásképző és szakközépiskolákat, technikumokat - hívnak életre budapesten, győrött, egerben és tatabányán. 1968-ban az autóközlekedés 605 autóbust, 125 taxit, 1569 teherautót, 335 pótkocsit kíván vásárolni.

a közlekedéspolitikai irányelvek végrehajtása új szervezeti felépítést követel. a tervezetet az illetékesek még júniusban jóváhagyták. a közlekedés és postaügyi minisztérium egyes főosztályainak átszervezése már megtörtént, a tárca a létszámcsökkentést rendszerben, elvtársiasan, emberi módon végrehajtotta. a tröszt és vállalatok átszervezésével kapcsolatban a tröszt és vállalati alapító levelek, illetve szervezeti szabályzatok előreláthatólag október végéig elkészülnek. a vállalatok munkáját a jövőben úgy kell megszervezni, hogy azok teljesen összhangban legyenek a közlekedésfejlesztésre vonatkozó célkitűzésekkel.

az új közlekedéspolitika a jövőben a közúti közlekedésre az eddiginél lényegesen nagyobb feladatokat hárít. ilyen nagyarányú fejlesztésre még nem volt példa. minden utjavítási, közlekedési és javítási kapacitást a nagy tervek megvalósítására fel kell kutatni és fel kell használni. a minisztérium azonban semmiféle kapitalista értelemben vett rivalizálást nem engedélyez, a megbízásokat azoknak a vállalatoknak kell megkapniuk, amelyeknél a munka elvégzésére a legjobbak a feltételek.

/folyt.köv./
11.40/e

- 15 -

D 1245
1300f

bb 16. /számottevően... 2. folyt./-szb

kifejtette, hogy tapasztalatszerzés érdekében egyes vállalatoknál a munkaidő csökkentést már január 1-én meg kell kezdeni, így kísérletképpen - a debreceni vo-os számú aköv-nél, továbbá a szegedi 10-es számú aköv-nél és a xi-es számú autójavító vállalatnál vezetik be.

végül nyomatékosan aláhozta a miniszterhelyettes, hogy az átszervezés átmeneti idején, tehát a következő hónapokban sem szabad egy pillanatra megfélemlkezni az ideai tervek teljesítéséről. az előirányzatokat az autóközlekedés és az autójavító ipar eddig teljesítette, s remélhető, hogy a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójának tiszteletére indított munkaversenyben még további kimagasló teljesítmények születnek.

megvizsgálta a központi vezetőség hogyan bontakozott kiés milyen eredményeket hozott a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetéhez tartozó vállalatoknál a munkaverseny. mátyási árpád osztályvezető jelentésében megállapította, hogy a brigádok, általában a dolgozók vállalásai a vállalatok éves terveinek teljesítését segítik elő, rendkívül jelentős, éppen a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójára kibontakozott munkaversenyben, a máv, -aköv komplex brigádok együttműködés. országsszerte sikerült megvalósítani, a dolgozók áldozatvállalásával, a darabáruk, - a lakosság által feladott mezőgazdasági termékek, különböző háztartási cikkek, butorok, stb. háztól-házig szállítását is.

a központi vezetőség végül időszerű szervezeti kérdéseket vitatott meg. /mti/

--

bb 19. tűz a magyar rádió székházában

se szb -cz

1967. szeptember 29.

pénteken reggel 5 óra után a magyar rádió székházában tűz keletkezett. a tűzoltóság több egységgel vonult a helyszínre és mintegy két és félórás megfeszített munkával a tüzet eloltották. a tűz keletkezésének oka és az anyagi kár értékének megállapítására a tűzrendészet országos parancsnoksága szakértők bevonásával vizsgálatot indított. /mti/

--

12.03/ju

-16-

H/1245
130g

bb 20. időjárásjelentés

szb -cz

1967. szeptember 29.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 29-én 12 órakor

reggel többfelé párásság, köd

európa középső részein továbbra is kevés a felhő, a reggeli órákban párásság, ködös, napközben az évszakhoz képest még az idő, észak-európában és a szovjetunió európai területén viszont hideg, sarkvidéki levegő okoz felhős, sokfelé csapadékos időjárást. itt hajnalban már gyenge fagyok is előfordulnak, és vannak helyek, ahol napközben sem emelkedik a hőmérséklet 5 foknál magasabbra. a brit-szigeteken és kontinensünk nyugati partjain az óceáni levegő hatására szintén erősen felhős, esős az idő. hazánkban csütörtökön változó mennyiségű felhőzet volt. a délutáni órákban többfelé keletkeztek nyáriás záporok, zivatarok. a lehullott eső mennyisége hidasnémetin elérte a 20, mezőkeresztesen a 23, jósvalfőn 25, tiszakarádon a 30 millimétert. mezőkeresztesen, /borsod-abauj-zemplén megye/ és nyírlugosan jégeső is esett. az erősebben felhős helyeken napközben sem emelkedett a hőmérséklet 20-22 foknál magasabbra, máshol 27-28 fokos maximumok alakultak ki.

ma hajnalban az ország területén 6-16 fok közötti hőmérsékletet mértek. délelőtti országsszerte napos idő volt. 11 órára 17-20 fokig melegedett fel a levegő. budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 20,6 fok volt, a sokévi átlagnál 6,0 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 20 fok volt.

várható időjárás szombat estig: kevés felhő, eső nélkül. éjszaka gyenge, napközben mérsékelt szél. hajnalban és reggel többfelé párásság, köd. a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 20-25 fok között.

a duna budapestnél 230 centiméter. /mti/

--

12.50/ju

-17-

130g

Ka

bb. 21. megkezdte munkáját a medosz 22. kongresszusa

t kf/kf/e cz

1967. szeptember 29.

kétszázhetven ezer szervezett dolgozót képviselő, csaknem 500 küldött és meghívott vendég részvételével pénteken reggel a szakszervezet jókai utcai központi székházában megkezdte munkáját a mezőgazdasági, erdészeti és vízügyi dolgozók szakszervezetének 22. kongresszusa. a tanácskozáson megjelent lo-sonczi pál, az elnöki tanács elnöke, dr. soós gábor és földes lászló mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszterhelyettesek, dégen imre, az ovt vezetője, viriztai gyula a szot titkára, dr. nagy sandor, a termelőszövetkezetek országos tanácsának főtitkára, s ott volt borisz rahmanyin, a mezőgazdasági erdészeti és ültetvényes dolgozók szakszervezete nemzetközi szövetségének titkára is.

hunya istvánnak, a medosz elnökének ünnepi megnyitója után kovács istván főtitkár ismertette a szakszervezet központi vezetőségének beszámolóját.

- a legutóbbi kongresszus óta - mondotta bevezetőben - iparunk fejlődésével párhuzamosan jó irányban haladtak és eredményesen dolgoztak a mezőgazdasági, az erdészeti üzemek és a vízügyi szervek. az állami gazdaságok például az elmúlt években is megtartották vezető szerepüket a magyar mezőgazdaságban, különösen jók a buza, a kukoricatermesztési, a baromfitenyésztési eredményeik. az elmúlt négy esztendőben a mezőgazdaság beruházásából 15.5 milliárd forintot fordítottak az állami gazdaságok fejlesztésére. a tetemes összeg a gazdaságok dolgozóinak jó munkájával párosulva nagymértékben segítette a lakosság megnövekedett étel- és élelmiszerfogyasztásának kielégítését. a mezőgazdasági dolgozók versenye, szocialista brigádmozgalmának eredményei hozzájárultak ahhoz, hogy a mezőgazdaságban létrejött jóval nagyobb termelési értékeket ma az összdolgozók 32 százaléka állítja elő, szemben a néhány évvel ezelőtti 52 százalékkal.

a központi vezetőség írásos beszámolóját kiegészítve a főtitkár részletesen foglalkozott az erdőgazdaságok, az erdészeti szakvállalatok, a gépállomások és a vízügyi szolgálat tevékenységével, feladataival. elemezte a szakszervezet négyéves tevékenységét, a szakszervezethez tartozó dolgozók életszínvonalának alakulását, munkakörülményeit, szociális helyzetét.

/folyt.köv./
13.10/e

- 18 -

mk

1345

bb. 21. /megkezdte munkáját...folyt./e

a beszámolási időszakban az ipari dolgozók jövedelméhez képest meglévő aránytalanságok tovább csökkentek az átlagkeresetek 13 százalékos növekedésével. a szakszervezethez tartozó ágazatokban több mint kétmilliárd forintot fordítottak szociális célokra, s egyebek között négyszeresére növelték a gyermeküdíté-
ben résztvevők számát. a kongresszuson bejelentették azt is, hogy nemrég kezdődött meg gyulán a 400 személyes medosz-üdülő építése, amelyet a szakszervezet saját erőből, 32 millió forintos költséggel létesít.

a tennivalókról szólva hangsúlyozta a főtitkár, hogy a jövőben is a lakosság megfelelő mennyiségű és minőségű élelmiszerellátása, az ipar nyersanyag-szükségletének kielégítése a legfontosabb feladat. részletesen szólt a beszámoló a gazdaságirányítás új rendszeréből adódó feladatokról, beszélt a problémákról, külön kiemelte a munkavédelemmel kapcsolatos tennivalókat. az utóbbi időben előfordult balesetek alapján figyelmeztetett arra, hogy a korszerű egészség és munkavédelemre mindenütt fel kell készülni.

az írásos és a szóbeli beszámoló is gazdag teret szentelt a szakszervezeti tennivalóknak, köztük az ipari szakszervezetekkel való kapcsolat fejlesztésének. - többet kell tennünk az ipari szakszervezetekkel együtt annak érdekében, hogy a munkások jobban megismerjék a mezőgazdaság helyzetét, a dolgozók erőfeszítéseit, eredményeit és gondjait -, mondotta a főtitkár. szükség van arra is, hogy szakszervezetünk rendszeresen tájékoztassa tagságát az ipari munkások eredményeiről, s a két szektor egymásrataltságáról. szakszervezetünknek olyan feladata is van, hogy tagjain keresztül befolyásolja a falusi lakosság gondolkodását, cselekedeteit, segítse az egységes paraszti osztály kialakulását.

a központi vezetőség beszámolója után keresztes györgy ismertette a számvizsgáló bizottság jelentését, majd megkezdődtek a felszólalások. a kongresszus szombaton reggel a vitával folytatja munkáját. /mti/

13.20/szb

-19-

mk

1345

bb. 22. magyar részvétel a grazi vásáron - kezdődnek az ausztriai magyar hetek

1 sz-ju-cz

1967. szeptember 29.

Ismét jelentkezik a magyar külkereskedelem a grazi nemzetközi vásáron, ahol a részvevő 29 ország között található a szovjetunió, csehszlovákia, olaszország, az egyesült államok, Kanada és Brazília is. A szeptember 30-án nyíló grazi vásár magyar pavilonja az ausztriában sorra kerülő magyar hetek „bevezetőjeként”, ad izellőt az ausztriában is kedvelt magyar étel és italkülönlegességekről.

A pavilont felkereső látogatók a grazi és salzburgban egyidőben - október 6-án - kezdődő magyar hetek programjával is megismerkedhetnek. Mindkét városban nagy érdeklődéssel fogadják a magyar hetek eseménysorozatát, amelyről a helyszínen e héten megtartott sajtókonferenciákon dr. Kerekes Lajos a bécsi magyar nagykövetség tanácsosa és Komjádi István a magyar vásár és kiállításrendező iroda fősztályvezetőhelyettese tájékoztatta az újságírókat. Az osztrák sajtóban és rádióban közölt hírek hangsúlyozták, hogy ezekben a városokban még egyetlen ország sem rendezett ilyen sokrétű kulturális és gazdasági jellegű programot, eseményekben gazdag nemzeti hetet, mint most a kulturális kapcsolatok intézete és a magyar vásár és kiállításrendező iroda. Kiemelték, hogy mennyire helyes és rokonszenves módszer a kulturális és kereskedelmi kapcsolatok egyidejű fejlesztése oly módon, hogy a helyszín ezúttal nem Bécs, hanem olyan tartományi fővárosok, mint Grazi és Salzburg.

A magyar hetek szervezésében résztvevő, ausztriában tartózkodó magyar szakemberek pénteken közölték, hogy a két városban - összesen 24 helyen folynak események, kiállítások, kereskedelmi találkozók, hangversenyek előkészületei, s felkészülten várják a látogatókat a műszaki dokumentációs és kereskedelmi információs központok a magyar rapszódia néven ismertté vált programhoz mintegy 80 grazi és salzburgi üzlet, áruház csatlakozott oly módon, hogy magyar kirakatokat rendezett be. /mti/

13.20/ju

-20-

1341f

bb. 23. második nyár a mecsek vidékén - újra virágzanak és teremnek a fák, „utószezon”, -t tartanak a vándormadarak

b vid-szf/tné/e cz

1967. szeptember 29.

Legdélibb országrészünkön, a mecsek vidékén valóságos második nyár köszöntött be. A déli órákban rendszeresen harminc fok körüli hőmérséklet alakul ki. A természet, amelyre már amúgyis rányomta bélyegét a kéthónapos nyári aszály, érzékenyen reagál a szokatlanul meleg őszi időjárásra. A mecseken és környékén tömeges másodvirágzás kezdődött. Pécssett, az utcákat és tereket díszítő öreg gesztenyefák közül mintegy tucatnyi újból tavaszi dísz öltött. A város feletti dombokon többhelyütt kivirágoztak az őszibarackfák. Harkányban az orgonabokron jelentek meg a másodvirágok, az ormánsági erdőségeken pedig kivirított az ibolya. A siklósi járásban másodszor teremnek az utmen-ti eperfák. A mecsek déli lejtőjén újból megérett a füge. Először július végén szüretelték ezt a nálunk ritka gyümölcsöt, amely hazánkban egyedül itt terem tömegesen a szabadban. Az első szüret után sok zöld füge maradt az ágakon és ezek most a nagy meleg hatására beérték.

A verőfényes, meleg időt láthatóan a vándormadarak is élvezik: „utószezon”, tartanak a mecsektől délre elterülő tájakon. A Duna mentén még nagy számban tartózkodnak fecskék, a Dráva mentén pedig itt-ott fehér és fekete gólyák is láthatók. A tavak környékén csapatostul tanyáznak a szürkegémek. A hegyvidéken a bibicék még hallatják a hangjukat. /mti/

bb. 25. átadták rendeltetésének a nyiregynáza-nyirbogdány közötti duplavágányt

a vid-szf/fné/e cz

1967. szeptember 29.

A nyiregynáza-záhony közötti vasutkonstruálás újabb szakaszához érkeztek az építők. Határidő előtt három hónappal megépítették és pénteken átadták rendeltetésének a nyiregynáza-nyirbogdány közötti duplavágányt. A felújított és megerősített vágányon pénteken délelőtt nagy sebességgel áthaladt az első szerelvény. Hétfőtől már rendszeres lesz a forgalom mind a két vágányon.

A terv szerint a most elkészült szakaszt december 31-ére kellett volna átadni, az építkezésben érdekelt több mint tíz vállalat dolgozóinak szocialista szerződése és a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója tiszteletére tett felajánlásuk eredményeként azonban három hónappal előbb befejezték a nagy munkát. /mti/

13.30/ju

1341f k

-21-

KA

bb. 26. együtt ünnepeltek példaképeikkel az ország első munkásör-uttörői

a vdid-szf/fné/e cz

1967. szeptember 29.

vas megyében, a 600 lakosu magyarszecsöd községben alakult meg az idén az ország első munkásör uttörőszakasza. azóta már követői is vannak.

a faluban a munkásörség képviseli az egyenruhát, a fegyveres erőt. tagjai egytől-egyig példamutató emberek, érdemek arra, hogy követésre méltó példaként álljanak a fiatalság előtt. a munkásörököt példaképpül választó munkásör-uttörőszakaszba a felvétel kitüntetésnek számított, s csak a legjobban tanuló 25 fiut és lányt vették fel. a foglalkozások romantikája - légpuskalövészet, híradás, látványos ködgyertya-bemutatók, idegenvezetés, a munkásörség történetének, helytállásának ismerete -, nagymértékben növelte a gyermekek öntudatát, felelősségérzetét, tanulmányi eredményeit.

munkájuknak megvan a jutalma is. részt vettek már a járási székhelyen a munkásörség ünnepi századgyűlésén. mint uttörő munkásör németh erika nyolcadikos kislány november 7-én a szovjetunióban képviseli a magyarszecsödi uttörőcsapatot.

az uttörő munkásöröknek pénteken is emlékezetes napjuk volt: együtt ünnepeltek a fegyveres erők napján példaképeikkel, a munkásörökkel. /mti/

---

bb. 28. vainö linna,

cz/e

1967. szeptember 29.

a hazánkban tartózkodó világhírű finn prózairó, pénteken dobozy imrének, az írószövetség főtitkárának vendégeként a szövetségben magyar írókkal találkozott. a baráti beszélgetés a finn és a magyar irodalmi kapcsolatok elmélyítésének lehetőségeiről folyt. /mti/

13.55/e

- 22 -

14508

Ka

bb 24. a fővárosi fürdőigazgatóság

szb -cz

1967. szeptember 29.

közl, hogy október 1-én, - vasárnap - a csillaghegyi strand-fürdő bezár, a gellért-, a széchenyi- és a szabadság strand-fürdők, valamint a rudas és Lukács uszodák a közönség rendelkezésére állanak. /mti/

..-

bb 27. nemzetközi konferencia budapesten a szakmunkás képzésről

t fe/se szb -cz

1967. szeptember 29.

ez év október 21-28. között budapesten rendezik a kisz központi bizottsága és a francia kommunista ifjúsági mozgalom vezetősége - a dívsz védnöksége alatt - a szakmunkásképzés nemzetközi szemináriumát, - jelentette be kárpáti sándor, a kisz központi bizottságának titkára, a pénteken megtartott sajtóértekezleten.

a szeminárium céljáról szólva hangsúlyozta, hogy napjainkban, amikor világszerte foglalkoztatja a szakembereket az új oktatási rendszer kialakítása, s ezen belül az ifjúság helyes pályaválasztása - a budapesti tanácskozás ezeknek a feladatoknak a megoldásához igyekszik segítséget nyújtani a napirendre tűzött kérdések megoldásával. a nemzetközi konferencián magyar részről három, fontos előadás hangzik majd el: nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes: „a magyar szakmunkásképzés helyzete és perspektívája, különös tekintettel a munkaerőgazdálkodás és a közoktatásban betöltött szerepéről,; lugossy jeno művelődésügyi miniszterhelyettes „a magyar közoktatás időszerű kérdései a szakképzésben,; kárpáti sándor „az ifjúsági szervezetek helye és szerepe a tanintézetekben,; címmel.

ezeket francia előadások egészítik majd ki, s korreferátumot jelentettek be bulgária, belgium, finnország, csehszlovákia, lengyelország, a német demokratikus köztársaság, olaszország, spanyolország és a szovjetunió képviselői.

a konferencia iránt - mondották a sajtótájékoztatón - igen élénk érdeklődés nyilvánul meg külföldön. a tanácskozásra egyébként 27 európai ország, 40 ifjúsági szervezet képviselőit hívták meg, s jelen lesznek négy nemzetközi szervezet megfigyelői is.

a nemzetközi szeminárium alkalmából - a nemzetközi vásár területén - öt pavilonban állítják ki a magyar szakmunkás tanulók legjobb vizsgadarabjait. külön részleg mutatja be a kommunista ifjúsági szövetség 10 éves tevékenységének történetét. a tanácskozás hazai és külföldi résztvevői a konferencia tartama alatt több szakmunkás tanintézetet látogatnak meg. a konferenciát szakmai napok, pályaválasztási tanácsadás és filmbemutatók teszik teljessé. /mti/

14.--/szb

-23-

1456j

MB

bb 29. az ENSZ európai gazdasági bizottságának mezőgazdasági gépesítési munkacsoportja

k kf/kf szb -cz

1967. szeptember 29.

szeptember 24-29. között hazánk mezőgazdaságát, főleg a nehéz mezőgazdasági munkák gépesítését tanulmányozta. a 16 európai ország, valamint az USA képviselőiből álló munkacsoport egyebek között ellátogatott a komáromi, a bábolnai, a kőnyei állami gazdaságba, a balatonboglári állami gazdaságba a gépesített szüretet, az izzási állami gazdaságban a szőlőfeldolgozást, kecskeméten a gépesített zöldségtermelést tekintették meg. a vendégek ezenkívül megnézték a budapesti mezőgazdasági múzeumot is.

a küldöttség, amelynek tiszteletére dr. Gergely István mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes fogadást adott pénteken elutazott hazánkból. /mti/

bb 30. ülést tartott a KNEB

se szb -cz

1967. szeptember 29.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteki ülésén megtárgyalta a különféle vegyes iparcikkekben tartósan jelentkező hiányok okainak vizsgálatáról készült összefoglaló jelentést. megállapította, hogy e cikkek forgalma az elmúlt hat évben 55,6 százalékkal nőtt az ipar és kereskedelem együttműködése alapján, szűkült a hiánycikkek köre. a népi ellenőrök szerint főként a kisértékű háztartási-, vas-, műszaki cikkekben mutatkozik hiány, amely - éppen ezeknek az áruknak az egyszerűsége miatt - bosszantja a vásárlókat, rontja elért gazdasági eredményeink elismerését. a hiány okait a vizsgálat a szervezésben, elosztásban, a profilok és az árak merevségeiben látta: s úgy foglalt állást, hogy elsősorban az új gazdasági mechanizmusban alkalmazandó ár, és ösztönzési rendszer segíti majd elő nagymértékben e cikkek gyártását, forgalmazását.

Áttért ezután a KNEB a fogyasztói árak folyamatos figyelemmel kísérésének első tapasztalataira. a területi népek mellett szerte az országban megalakult árcsoportok munkájának tanulságai alapján - többek között - szükségesnek látja a KNEB, hogy szocialista jogrendszerünkben megfelelő tartalommal iktassák be a tisztességtelen verseny és a tisztességtelen haszon fogalmát. ugyiszintén fontos, hogy az árképzési szabályok kidolgozása során a fogyasztási cikkek előrecsomagolásánál elkerüljük a forgalmi adó halmozott alkalmazását, ezen keresztül az árak indokolatlan mértékű emelkedését. a központi népi ellenőrzési bizottság végül úgy határozott, hogy a fogyasztói árak figyelemmel kísérését a továbbiakban is a népi ellenőrzés egyik fontos feladatának kell végezni. /mti/

14.05/szb

14.05

-24-

PKK

bb 31. november 7-e tiszteletére a tervezett határidő előtt felépül a gyöngyösi hőerőmű kétszáz méteres kéménye

b vid-szf/ szb -cz

1967. szeptember 29.

dicséretes feladatra vállalkoztak november 7-e tiszteletére a gyárkéményépítő vállalat dolgozói. vállalták, hogy a gyöngyösi hőerőmű kétszáz méter magasra tervezett kéményét a kijelölt határidő előtt felépítik.

a kémény hengeres részét világviszonylatban is fejlett módszerrel, hidraulikus csuszószaluzással építik. újdonság az is, hogy a hagyományos csuszótechnológiától eltérően párhuzamosan emelik a külső betonfalat és belső sajt- és hőálló réteget. a nagy magasságban számos más problémával is meg kell küzdeniök. a harminchat tonna súlyú szaluzat - amely most már a 180 méter magasság felett kuszik felfelé - állandó mozgása következtében ki van téve az elferdülés veszélyének. a karcsú kémény a hőmérséklet ingadozására és a szél változásaira is érzékenyen reagál. közepes szélben például 10-30 centiméteres kilengése is van. a nehézségek elhárítása mindezekig kitűnően sikerült és a kéményépítők három műszakban a nap 24 órájának minden percét kihasználják.

a nagyszerű tapasztalatok és sikerek birtokában határozták el, hogy a 7. év végére tervezett határidővel szemben már november 7-e előtt kitűzik a zászlót a kémény legmagasabb pontjára. /mti/

bb 32. nyolc és félkilós vadmacskát lőttek a bükkalján

a vid-szf/bné szb -cz

1967. szeptember 29.

a Bükk déli lábánál fekvő apróvadász területeken, harsány, kisgyőr, borsodgeszt környékén az utóbbi hónapokban eddig még nem tapasztalt mértékben elszaporodtak a vadmacskák. a vadászok megállapítása szerint a lejtőre huzódó bükki erdőségek és a szántóföldek találkozásánál különösen az apróvadász állományban, nyulban, vácánban és mezőgazdasági „ingyen napszámosaiban,, , a foglyokban tettek kárt.

a sűrű, bozótos erdőségeknek ez ellen az igen félénk és óvatos ragadozója ellen a vadásztársaságok hajtóvadászatot indítottak s nem egészen két hét alatt egy tucat vadmacskát kaptak puszkavégre. a „legtekintélyesebb,, zsákmányt szabó János megyei vadászati felügyelő ejtette, aki ezen a vidéken igen ritka, erőteljesen fejlett, nyolc és félkilós vadmacskát zsákmányolt.

a ritka nagyságu erdei ragadozót kitömve az egyik miskolci iskola természetrajzi szertárának adományozták. /mti/

14.20/szb

14.20

-25-

PKK

bb 34. egy hét- két filmsiker

k ol/mné-ju cz

1967. szeptember 29.

a szeptember 21-i premier óta eltelt hét nap alatt csupán budapestben 41.000 néző látta az egy szerelem három éjszakája című magyar filmet. vele egyidőben mutatták be a bosszúállók című kalandos szovjet filmalkotást, amely egy hét alatt 37.000 látogatót vonzott a fővárosi mozikba. /mti/

--

bb 36. elutazott a ceyloni gazdasági küldöttség

k sb/fné-ju cz

1967. szeptember 29.

ceylon gazdasági küldöttsége d.p. r. gunavardene ipar- és halászatügyi miniszter vezetésével pénteken budapestről szöfiába utazott. magyarországi látogatásának idején a küldöttséget fogadta dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter és dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes. a ceyloni gazdasági szakemberek jártak a kőbányai gyógyszerárugyárban, az egyesült izzólámpa és villamossági gyárban, a budapesti hőpallack és ampullagyárban, valamint az egyesült villamosgépgyár dinamó gyáregységében.

a ferihegyi repülőtéren dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, valamint a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa bucsuzott el a ceyloni vendégektől. ott volt v. bogdanov, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

--

Wka

15.00/ju

15.40/c

-26-

bb 35. ünnepélyes koszorúzás a pákozdi szabadságharcos emlékműnél

a vid szf/fné-ju cz

1967. szeptember 29.

pénteken, a fegyveres erők napján, ünnepélyesen megkoszorúzták az 1848-as honvédek pákozdi dicsőséges csatájának színlőlyén álló emlékművet. a koszorúzási ünnepségen ott voltak fejérmegye politikai, társadalmi és tömegszervezeti vezetői, a fegyveres erők képviselői, az üzemek dolgozói, pákozdi és a szomszédos sukoró község küldöttei, számos uttoró csapat fiataljai.

kutika károly vezérőrnagy fogadta a kivonult katonai dicsőszázad tisztelgését, majd csóka jános, a hazafias népfront fejérmegyei titkára mondott ünnepi beszédet. elsőnek gyengye károly, a fejérmegyei pártbizottság titkára, kalmár dezső, a székesfehérvári városi és palizer györgy, a székesfehérvári járási pártbizottság első titkára, a magyar szocialista munkáspárt koszorúját helyezték el a szabadságharcos emlékmű talapzatán. a fegyveres erők, a tanács, a kisz, a szakszervezet, a népfront, a tömegszervezetek után pákozdi és sukoró község képviselői is koszorút helyeztek el a talapzaton. v. t. boriszenko vezérőrnagy, a hazánkban állomásozó szovjet csapatok nevében koszorúzta meg az emlékművet.

a koszorúzási ünnepség után a néphadsereg ejtőernyősei és két szovjet ejtőernyős 1500, 2000, 2500 méter magasból ereszkedtek le, pontosan az emlékmű elé és mögé. nemzetiszínű és vörös zászlót hoztak, amelyeket a székesfehérvári zalka máté uttoró zászlóaljnak és a jelenlévő szovjet pionéroknak ajándékoztak.

a pákozdi koszorúzási ünnepség a kivonult honvédségi egység díszmenetével ért véget. /mti/

--

Wka

15.20/ju

15.40/c

-27-

bb 33. sajtótájékoztató a tv. iv. negyedévi műsortervéről

t 01/mné-ju cz

1967. szeptember 29.

a televízió iv. negyedévi műsortervéről pénteken a muosz székházában tájékoztatta a sajtó munkatársait gódor ferenc a magyar rádió- és televízió elnökhelyettese.

az elkövetkező három hónap változatos tv-programját a bevált népszerű műsorszámok mellett több érdekes újdonság színezi. új sorozat indul pl. a tv mintaboltja címmel, mely az ipari termékek minőségi védelmét szolgálja. a műsorban bemutatott cikkek legjobbjait a „tv márka„ kitüntető jelzéssel hozzák majd forgalomba.

a hazai kulturális eseményekről körkép címmel kulturpolitikai műsorban számolnak be. megismertetik a hazai nézőket a külföldi városokkal, tájakkal is. a helyszínen készült filmekben mutatják be például krivojrog életét, ahonnan a dunaujvárosi kohókban feldolgozásra kerülő vasércet kapjuk, s film készült a karel-finn a.sz.,sz.k.-ról.

a tájak, városok, emberek című sorozat szaud-arábiával és skóciával ismerteti meg a nézőket.

a művészeti és szórakoztató műsorok között angyal születése címmel ilf- és petrov műveiből szerepel egy válogatás. az örögök teste címet viselő új politikai-bűnügyi tv-film dokumentumok alapján hívja fel a figyelmet a nyugati világ jellemző társadalmi és politikai jelenségeire. megrendezik a budapesttel szerződésben lévő légitársaságok stewardeseinek vetélkedőjét, az anyanyelv angol, a színhely ferihegyi repülőtér. három új balettfilm kerül képernyőre a következő évnegyedben s több operát láthatnak, illetve hallhatnak a tv-ben a zenebarátok, a forradalom és művészet című műsorban archiv-filmek segítségével mutatják be a nagy októberi szocialista forradalom előtti és utáni orosz művészet legrangosabb alkotásait, s ez csak egyike a változatos művészeti műsoroknak.

/ folyt. köv. /

15.35/ju

07⁰⁰2

kb

bb 33. / sajtótájékoztató a... 1. folyt. /-ju

a tervezett játékfilm bemutatók száma megközelíti a harmincat, köztük van a dr. schlütter című ötrészes ndk film, valamint a francia televízió tizenhárom részes don quijote című produkciója. a szocialista országok tv-re készített játékfilmjeinek legjobbjait is bemutatják az új negyedben a hét ország hét filmje sorozatban. több nagyírű irodalmi alkotás kerül képernyőre, így pl. a thomas mann novellájából készült ur és kutya című nyugatnémet film, és ingrid bergman főszereplésével cocteau : telefon című irásának tv változata, az emberi hang, valamint büchner: woyzeck című drámája és pagnol : mertusse című alkotása.

a drámai és irodalmi műsorok közül kiemelkedik barabás tiber: máglyák fiarenzében című műve és borisz lavrenyov szindarapja, a leszámolás valamint csehov: platonov szerelmei című tragikomédiája. az év utolsó bemutatójának szánják popplewell: nyüzsgöncék című alkotását. a világirodalmi magazin két számmal jelentkezik, az elsőt a nagy októberi szocialista forradalom emlékének szenteli.

a legkisebbeknek és az uttörőknek kedveskednek a rémus bácsi című sorozattal, s nekik rendezik az öt adásból álló bábfesztivált.

a ifjúsági műsorokat a tenger enciklopédiája, a radar, a szovjet fiatalok című sorozatok színezi. már megkezdtek a képernyőn kívüli elődöntőket s október végén kerül sor a ki mi-nek mestere? című vetélkedőre, melyet ezúttal a fiatal géptakatosok részvételével rendeznek. most mit tudnak címmel az eddigi három ki mit tud? győztesei tesznek tanubizonyyságot jelentő tudásukról.

a népművelési és ismeretterjesztő műsorok újdonságai a labrador pálcától című 3 részes sorozat, a hír terjedéséről, a rádió-nak, a tv-nek, az újságnak a hírközlésben betöltött szerepéről szól.

a sportbarátok kedvelt műsorainak egyik kiemelkedő eseménye az ndk-magyarországi labdarugó eb mérkőzés közvetítése lipcséből, s bizonyára sokan drukkolják végig majd a labdarugásról tervezett vetélkedőt.

újságírók kérdéseire válaszolva szó esett az 1968-as év műsorairól is. /ml/

16.00/ju

17⁰⁰2

kb

bb.37. kongresszusi határozatainak végrehajtásáról tanácskoztott a nyomdász szakszervezet központi vezetősége

v/sz/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

a nyomda-, a papíripari és a sajtó dolgozóinak szakszervezetének központi vezetősége legutóbbi kongresszusa és újjáavakasztása óta pénteken tartotta első ülését. kimmel emil főtitkár tájékoztatta a központi vezetőséget a szakszervezet 38. kongresszusa óta végzett munkáról, arról hogyan láttak hozzá a kongresszus határozatainak végrehajtásához.

a szakszervezet legidőszerűbb feladata most, hogy előmozdítsa a jubileumi munkaversenyvállalások teljesítését előkészítse a kollektív szerződések megkötését. a kossuth nyomdát kérték fel arra, hogy elsőként dolgozza ki a mintakollektív szerződést. napirendre került a munkaidő csökkentése: a könnyűipari minisztériummal együtt a kossuth nyomdát és a franklin nyomdát a tudományos akadémiával együttesen pedig az akadémiát javasolták arra, hogy a jövő év elejétől áttérjen a rövidebb munkaháttra a szakszervezet megvizsgálta, melyek azok a munkahelyek a nyomdákban és papírgyárakban, ahol az általános munkaidő csökkentés bevezetése előtt mérsékelhetik az egészségre ártalmas munkakörben dolgozók heti munkaidejét.

a továbbiakban a központi vezetőség tagjai az új gazdaságirányítási módszerek bevezetésével kapcsolatos nyomtatványok gyors elkészítéséről szóltak. többszáz tonna nyomtatványt, árjegyzéket, termékjegyzéket, új úrlapokat és különböző kiadványokat kell elkészíteniük igen rövid idő alatt./mti/

bb.38. tanácskozás debrecenben a szívsebészet hazai kutatásairól

b/vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

a magyar sebész társaság kísérletes sebészeti szakosztályának első országos tudományos ülését tartották pénteken debrecenben. az ország különböző egyetemeiről több mint száz résztvevő érkezett, akiket dr. vaczi lajos egyetemi tanár, a debreceni orvostudományi egyetem tudományos rektorhelyettese köszöntött. a kétnapos tanácskozást dr. bornemissza györgy, a debreceni orvostudományi egyetem műtéttani intézetének igazgatója nyitotta meg.

az ülés első napján ismertették a szív ereinek sebészeti szétvetragasztásával, valamint úgynevezett foltpasztikával történő rekonstrukcióját és egyéb, a szívsebészetrel kapcsolatos újabb hazai kutatások eredményét.

/folyt.köv./

1700 k

- 30 -

Ma

bb.38. / tanácskozás debrecenben ... 1.folyt./ il

megtárgyalták a sebészeti kórtan eddig kevésbé ismert, bonyolult problémáit, mint például a felszívódási viszonyokat a hasbélhártya felületéről, különböző keringési kérdéseket a műanyagerek alkalmazása kapcsán, valamint a gyomorfekély egyes részletproblémáit. megvitatták még a különböző szövetek beültetésének kérdéseit is.

a tudományos tanácskozást szombaton hajdusoboszlón folytatják./mti/

..

bb.41. győri tartja országos tanácskozását a magyar autókлуб

a/vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

a magyar autókлуб 44 helyi szervezetének elnökei, titkárai, 42 ezer klubtag képviselőjében pénteken győri, az építők csónakházában gyűltek össze, kétnapos tanácskozásra. azért választották a tanácskozás színhelyül a rábaparti várost, mivel a győri csoport kimagaslóan jó eredményt ért el a szervezésben. a megyében a magángépkocsi tulajdonosok 56 százaléka tagja a magyar autókлубnak.

a tanácskozás résztvevőit matyó vilmos, a magyar autókлуб főtitkára tájékoztatta az 1967. ben végzett munkáról, a jövő feladatairól. többek között elmondotta, hogy az autókлуб 37 sárga kocsija az elmúlt háromnegyed évben 160 ezer kilométert tett meg az országutakon és négyezer esetben segítette ki a bajbajutott klubtagokat. bejelentette, hogy az ügyvezető elnökség határozatot hozott a segélyszolgálat további bővítésére. az országban elsőnek győri rendeznek be felülvizsgáló állomást. az állomás nemcsak a klubtagok gépkocsijait vizsgálja majd felül, hanem telephelyül szolgál a segélynyújtó sárga gépkocsiknak is. ez azt jelenti, hogy a klubtagok telefonon is elérhetik kocsijukkal történt baj esetén a segélynyújtó gépkocsikat. az ügyvezető elnökség győr után pécs, miskolc, debrecenben és budapestben is telepít majd felülvizsgáló állomást.

dr. dobos tiber, az országos elnökség tagja a klub szervezeti szabályzatának módosításáról terjesztette elő javaslatát, amely felett élénk vita alakult ki.

a tanácskozás második napján, szombaton a résztvevők megismerkednek győr és környéke nevezetességeivel és kirándulnak pannonhalmára is./mti/

..

- 31 -

Ma

16-09/s

1700 k

bb. 40. a MÁV vezérigazgatósága közli

il/cz

1967. szeptember 29.

hogy Budapest-Nagykanizsa vasútvonalon folyó pályaépítési munkák miatt 1967. október 1.-től december 31.-ig a Budapest déli pu.-ról 10.20-kor induló, 12.14 sz. ellenirányban Nagykanizsa állomásra 9.20-kor induló 1215 sz. személyvonatok utasainak elszállítását sídfok és szántód - Kőröshegy állomások között átszállással, autóbuszokkal bonyolítják le./mti/

-. -

bb. 39. a fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

k/ol/hbj/il/cz

1967. szeptember 29.

32. sz. 25 ezer kötetes kerületi könyvtára kinőtte régi, szűk otthonát. Új helyiségeket kapott a 16., Szabadság útja 79. sz. alatt ahol - például külön olvasószobában mintegy kétezer kézikönyv, lexikon, szótár, enciklopédia, valamint 40 különböző folyóirat várja az olvasókat tudományos kutatókat érdeklődőket. az új könyvtárhelyiségeket pénteken Tyroler Gyula Szabó Ervin Könyvtár igazgatóhelyettese adta át rendeltetésének, a kerület dolgozóinak nevében pedig Mázi József a Könyvtár Olvasó Tanácsának tagja vette át./mti/

-. -

bb. 42. a matematikus is beleszól, milyen feltételek szükségesek az üzemi gazdaságok munkájához - befejezte tanácskozását az országos operációkutatási konferencia

b/vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

a Veszprémi Vegyipari Egyetemen pénteken befejeződött a 2. országos operációkutatási konferencia, amelyen 180 hazai szakember tanácskozott a matematika gyakorlati, gazdasági alkalmazásának lehetőségeiről. a konferencia záróülésén megjelent dr. Ajtai Miklós, a minisztertanács elnökhelyettese is.

az egybegyűlt 150 szakember a négy napos tanácskozás során megállapította, hogy 1947 óta, - amikor ez a tudományág fejlődésnek indult - számottevő sikereket értek el a matematikai programok kidolgozásával. lényegében arról van szó, hogy a számítási központok a gazdasági intézmények, üzemek kérésére matematikai modelleket adnak. ezek a sémák tartalmazzák a legfontosabb törvényszerűségeket, összefoglalják a szakterület jellemzőit és hasznos utbaigazítást adnak a szakembereknek.

/folyt.köv./

- 32 -

kk

16.40/ju

18⁰⁰k

bb. 42. / a matematikus ... 1.folyt./ il

a matematika gazdasági alkalmazása öröndetesen elterjedt a magyar gazdasági életben is. a konferencián utaltak például arra, hogy a számítási központok értékes munkát végeztek a harmadik ötéves terv kidolgozásával kapcsolatban. ismertették a konferencián a Magyar Tudományos Akadémia matematikai kutatóintézetének és a hazai számítási központoknak legújabb eljárásait is. többek között szó esett a vállalatok gazdaságos munkájához szükséges készletek mennyiségének meghatározására adott programról. a hazai számítási központok kereskedelmi, közlekedési és a beruházási programok teljesítését matematikai, sablonokkal, segítik.

a hazai ipari központok, üzemek - mint az konferencián kiderült, - az elmúlt időszakban többszáz matematikai eljárást modellelt alkalmaztak eredményesen./mti/

-. -

bb. 43. megkezdődtek a móri bornapok

vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

pénteken mórton, szőlőtermesztési tanácskozással megkezdődtek a hagyományos bornapok. a szőlőtermesztési anketon amelyet a megyei tanács, az agrártudományi egyesület és a titkóösen rendezett több országoshírű szőlészeti és borászati szakember is megjelent.

dr. Pallós István, a móri állami gazdaság igazgatója ismertette a tájjellegű szőlőtermesztés legjobban bevált módszereit és a korszerű technika alkalmazásának a lehetőségeit. számos felszólalás is elhangzott, neves szakemberek mondták el véleményüket a szőlőtermesztés további fejlesztéseinek terveiről. tapasztalatcsere bemutató fejezte be az anketot. a tanácskozás résztvevői együttesen tekintették meg az állami gazdaság szüreti bemutatóját.

a móri borvidéken, ahol az állami gazdaságban, a termelőszövetkezetekben és a magán szőlőskertekben három és félezer hold szőlőt művelnek, jó szüret ígérkezik. a szőlőtermés a szakemberek megállapítása szerint, helyenként eléri a 40 mázsát holdanként./mti/

-. -

- 33 -

kk

16.40/ju

18⁰⁰k

bb.44. háromnapos tanácskozás hajdu-bihar megye komplex hévízhasznosításáról

vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

a magyar hidrológiai társaság debreceni csoportjának rendezésében pénteken délután befejeződött a hajdu-bihar megye komplex hévízhasznosításáról tartott háromnapos tanácskozás. a célja az volt, hogy a szakemberek széleskörű bevonásával keressék a nagy hőenergiájú hajdusági hévizek jobb hasznosításának módját. a tanácskozás megállapítása szerint az 50 foknál melegebb hőmérsékletű vizek gazdaságosan használhatók fel a mezőgazdaságban, s erre részletes programot dolgoznak ki a közeljövőben. az ankét résztvevői pénteken megtekintették a hajdusoboszlói kertészetet, valamint a szot béke gyógyüdülőjét.
/mti/

bb.45. műszaki tanácsot alakítottak a zalai olajipari fiatalok

vid/szf/bné/il/cz

1967. szeptember 29.

három zalai olajipari vállalat, a dunántúli kőolaj és földgáztermelő vállalat, a dunántúli kőolajipari gépgyár és a zalai kőolajipari vállalat másfélezer ifjúnak és fiatal műszakijának képviselő, a vállalatok kisz alapszervezetének és az olajipari kisz bizottságnak a vezetői pénteken tanácskozást tartottak zalaegerszegen.

megalakították az olajipari fiatalok műszaki tanácsát abból a célból, hogy az iparágban dolgozó ifjúnak és fiatal műszakiak szoros együttműködést alakíthassanak ki. a hat tagú műszaki tanács elsőrangú feladatának tekinti a különböző termelési mozgalmak és a szocialista munkaversenyek szervezését, irányítását.
/mti/

- 34 -

16.45/ju

1800k

bb.46. a magyar-szovjet kulturális csereegyezmény

il/cz

1967. szeptember 29.

alapján pénteken egy hónapra hazánkba érkezett mark szergejev szovjet költő, aki itt tartózkodása alatt résztvesz a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából rendezendő szovjet irodalmi esteken.
/mti/

bb.47. két nappal előbb fejezték be a nagyjavítást: 25 tonnával több papír

a/vid/szf/bné/il/cz

1967. szeptember 29.

a diósgyőri papírgyárban pénteken, az évi nagyjavítás befejezése után újra megkezdtek a termelést. a javítási munkákra eredetileg tizennégy napot szántak. a dolgozók a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójának tisztelőre arra törekedtek, hogy a tervezett határidőt rövidítsék és több időt nyerjenek a termelő munkára. törekvésük sikerrel járt. két nappal előbb fejezték a nagyjavítást, jól lehet már korábban bevezetett folyamatos üzemelés miatt a szokottnál alaposabb, körültekintőbb munkát kellett végezniük. nemcsak a hibás, kopott alkatrészeket cserélték ki, illetve javították meg, hanem közben a rostvesztesség csökkentésére új ülést is építettek. ak két napi időnyereség révén mintegy huszonöt tonna különféle papírral tetézhették meg termelési tervüket. ennek értéke csaknem félmillió forint.
/mti/

bb.48. magyar - csehszlovák barátsági nap érsekvadkerten

vid/szf/bné/il/cz

1967. szeptember 29.

pénteken magyar-csehszlovák barátsági napot tartottak érsekvadkerten, a magyar-csehszlovák barátság nevet viselő termelészövetkezetben. ebből az alkalomból a községi tanács és a termelészövetkezet vezetőinek meghívására dr. frantisek nemec a budapesti csehszlovák kultúra helyettes igazgatójának vezetésével ellátogattak a községbe a csehszlovák kultúra munkatársai és szocialista szerződésben rögzítették a két nép barátságát ápoló termelészövetkezet őszi-téli kulturális tudományos programjának messzemenő támogatását. a csehszlovák kultúra a közös gazdaság igényeinek megfelelően a csehszlovák szocialista köztársaság életéről szóló keskeny és normálfilmeket, kiállítási anyagokat bocsát a szövetkezeti művelődési ház rendelkezésére.

/folyt.köv./

16.55/ju

1800k

- 35 -

bb.48. / magyar- csehszlovák... 1.folyt./ 1L

ezenkívül a községbeli fiatalok kívánságára zene-szakértőt, a mezőgazdasági tudományos szakismeretek legújabb eredményeinek megismertetése céljából csehszlovák tudományos kutatót delegál az érsekivádkerti magyar-csehszlovák termelőszövetkezetbe./mti/

bb.49. befejezte munkáját a vasas szakszervezet jubileumi kongresszusa

t/sb/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

a vas- és fémipari dolgozók szakszervezetének 25. kongresszusa pénteken befejezte kétnapos munkáját. a tanácskozáson csaknem hatszáz küldött és meghívott vendég értékelte a legutóbbi kongresszus óta végzett szakszervezeti munkát és kijelölte az új feladatokat.

a kétnapos vitában 34 hozzászóló elemezte az eddigi munka tapasztalatait és számos észrevétellel egészítette ki a központi vezetőség beszámolóját és a határozati javaslatot. a tanácskozáson többek között felszólalt gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára és dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter. a nemzetközi munkásmozgalom sokmillió táborának nevében pedig antonio zavagnin, a vas- és gépipari dolgozók szakszervezetei nemzetközi szövetségének főtitkára köszöntötte a magyar vasasok jubileumi kongresszusát. a vitában többen hangsúlyozták, hogy a szakszervezeti aktivisták adjanak meg minden támogatást a termelés gazdaságosságának fokozásához, amely az életszínvonal emelkedésének megalapozását segíti. a gazdaságosabb munka módszereinek kialakításában viszont csak olyan eszközök kiválasztását engedhetik meg, amelyek összeegyeztethetők a szocialista társadalmi rendszer természetével, a szocialista humanitással. a tanácskozáson elhangzott észrevételekre és javaslatokra nemestaki tivadar főtitkár válaszolt, majd a kongresszus megadta a felmentést a leköszönő központi vezetőségnek.

a jubileumi kongresszus határozatokban rögzítette a szakszervezet következő négy évi munkájának legfontosabb feladatait. a határozat többek között hangsúlyozza, hogy a szakszervezeti tanácsok következetesen érvényesítsék az üzemi demokrácia fejlesztésében kapott jogukat. évközben is számoltassák be a vállalatok, üzemek felelős vezetőit a gazdálkodás helyzetéről és a problémákról, amelyek megoldásához a szakszervezetek támogatása szükséges. az alapszervezetek vegyenek részt a munkaidő csökkentés anyagi, szociális és egyéb hatásainak elemzésében, s az előkészületek során fontos feltételként tartsák kiesés megelőzését.

/folyt.köv./

- 36 -

kk

17.10/ju

18⁰⁰K

bb.49. / befejezte munkáját... 1.folyt./ 1L

a munkaidő és a munkarend módosítását is törekedjenek a jelentkező új munkaerő foglalkoztatására. a munkakörülmények javításában, a balesetek megelőzésében pedig tegyék érdekeltté a vállalatok gazdasági vezetőit és gondoskodjanak a korábbinál szigorúbb munkavédelmi szabályzatok kidolgozásáról.

a jelölőbizottság javaslatai alapján a kongresszusi küldöttek 109 tagu központi vezetőséget választottak. a szakszervezet új vezető testületének alakuló ülése pedig megválasztotta a tisztségviselőket és a 17 tagu elnökséget. a vasas szakszervezet elnöki tisztével háner józsef, s főtitkári tisztséggel nemestaki tivadart bízták meg./mti/

bb.50. ünnepek vidéken a fegyveres erők napja alkalmából

ö/via/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

pénteken szerte az országban többfelé rendeztek ünnepséget a fegyveres erők napja alkalmából.

debrecenben ünnepélyesen tartották meg a zalca máté katonai műszaki főiskola egyéves előkészítő szolgálatát eredményesen elvégzett katonák nyilvános eskütételét. több mint 12 ezer érdeklődő töltötte meg a nagyerdői stadion nézőterét. ott voltak az esküt tett katonák nozzátartozói is. megjelent az ünnepi eseményen karakas lászló, az mszmp hajdu-bihar megyei bizottságának első titkára. az ünnepség a csapatzászló fogadásával kezdődött, majd hódosán imre ezredes köszöntötte a felsorakozott egységet. ünnepi beszédet sárközi elemér alvezredes mondott, majd sor került az ünnepélyes eskütételre. az esküt tett katonákat horváth jános ezredes, a zalca máté katonai műszaki főiskola parancsnoka és tóth imre, a kishajdu-bihar megyei bizottságának első titkára köszöntötte. ezt követően került sor a debreceni kun béta uttörő honvédelmi zászlóalj zászlóavatási ünnepségére, majd sport és kulturális műsor zárta be a néphadsereg napjának debreceni ünnepségeit.

a viharos városokban és falvaiban mintegy száz emlékünnepséget rendeztek pénteken. az iskolákban a fegyveres alakulatok tagjainak szerepét, a néphadsereg, a szovjet vöröshadsereg legemlékezetesebb eredményeit ünnepi órási gyűléseken, osztályfőnöki órákon ismertették, az emlékművek talapzatát pedig elhalmozták virágcsokrokkal.

/folyt.köv./

- 37 -

kk

17.20/ju

18⁰⁰K

bb.50. / ünnepségek vidéken.. 1.folyt./ il

bensőséges ünnepség volt békéscsabán, a kisz bizottság rendezésében, lengyel vendégek részvételével. Legnagyobb ünnepséget orosházán rendeztek, ahol a határőrség katonáival hatszáznál több uttörő és kisz fiatal találkozott. együttes kulturális műsor, sportvetélkedő, tornabemutató tarkította a programot.

szombathelyen koszorúzási ünnepséget rendeztek a szovjet hősi emlékműnél és a perinti hősi temetőben. koszorút helyeztek el az uttörőházban az ellenforradalom idején hősi halált halt magyar lászló emléktábláján és a söptei uti mártír emlékműnél. a járási székhelyeken és a megye valamennyi községében, ahol szovjet vagy 1919-es emlékmű van, ugyancsak elhelyezték a tisztelet és a hála koszorúit. csánkydoroszlón a kisz körmendi járási bizottsága és a hazafias népfront járási elnöksége rendezésében megkoszorúzták az árvizi hősi halottak emléktábláját is.

székesfehérvárott és dunaujvárosban is ünnepi esteket tartottak a fegyveres erők tiszteletére. székesfehérvárott a megyei művelődési ház istván termében gyenge károly a fejér megyei pártbizottság titkára mondott ünnepi beszédet.

atán felavatták a megye első uttörő honvédelmi zászlóalját. a zászlót, amelyet a honvédségtől kaptak, felderítő két-éltű harckocsi hozta. a zászlóalj lantos bertalannak, a táncsköztársaság hős megyei védőjének a nevét vette fel./mti/

bb.51. novikov szovjet miniszterelnökhelyettes látogatása miskolcon

vid/szf/mné/il/cz

1967. szeptember 29.

i.t. novikov, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese, a minisztertanács mellett működő építési állami bizottság elnöke, az őt kísérő szakemberekkel együtt, dr.perényi imre építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes kíséretében pénteken miskolcra érkezett.

a vendégeket dr. bodnár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára, dr. ladányi józsef, a megyei tanács vb. elnökhelyettese, valamint miskolc város tanácsának vezetői fogadták.

/folyt.köv./

- 38 -

17.25/ju
18.00/k

bb.51./ novikov... 1.folyt./ il

a szovjet vendégek látogatást tettek miskolc város tanácsánál, ahol dr. bodnár ferenc és dr. ladányi józsef tájékoztatták őket borsod megye és miskolc város helyzetéről. ezt követően megtekintették az alsószolcai betonelemgyárat és a szomszédságában szovjet segítséggel épülő házgyárat. az építőanyagipari üzemekben tett látogatás után az ém miskolci tervező iroda székházában kerepesi ferenc igazgató és horváth istván főmérnök ismertette a vendégekkel azoknak a tervezés alatt álló városrészeknek dokumentációit, amelyek az alsószolcán épülő házgyári termékekből épülnek majd.

délután a szovjet vendégek az egyetemvárosi építkezést tekintették meg, majd körsétát tettek a városban./mti/

bb.52. közvetlen kapcsolat létesül a dunaujvárosi és a kommunarszki baráti társaság között

vid/szf/bné/il/cz

1967. szeptember 29.

a kommunarszki testvérvárosi küldöttség, amely egy hetet töltött dunaujvárosban, pénteken visszautazott a szovjetunióba. elutazásuk előtt p.p. leszniczenko, az öttagu küldöttség vezetője elmondotta, hogy ittartózkodásuk alatt tovább erősítették a két város közötti barátságot.

j.m. vojevogyin, a kommunarszki bányász-kohász egyetem rektora, a delegáció egyik tagja, a kommunarszki szovjet-magyar baráti társaság elnöke, a dunaujvárosi mszbt titkárával lengyel józseffel megegyezett abban, hogy közvetlen kapcsolatot építenek ki a két baráti társaság között. időnként beszámolókat és képeket küldenek egymásnak a két baráti társaság életéről és a két város fejlődéséről./mti/

bb.53. szovjet vendégek a nyiregyházi tanárképző főiskolán

vid/szf/bné/il/cz

1967. szeptember 29.

pénteken elutazott nyiregyházáról az ungvári állami egyetem háromtagu küldöttsége, amely lizanyec péter docens vezetésével öt napot töltött a testvér intézetben, a nyiregyházi tanárképző főiskolán. a vendégek tanulmányozták az intézet munkáját és vezetőivel megbeszélték az 1968 évi együttműködéssel kapcsolatos feladatokat./mti/

17.45/il

18.20/k

17.4

- 39 -

bb.54. mind a négy tsz szövetség megalakult borsodban

b/vid/szf/fné/1l/cz

1967. szeptember 29.

pénteken miskolcon, a megyei tanácsház dísztermében tartotta alakuló ülését a délborsodi termelőszövetkezetek szövetsége. az alakuló ülésen a szövetséghez tartozó 82 tsz küldöttein kívül megjelent többek között dojcsák jános, a megyei pártbizottság titkára és dr. tóth béla, a termelőszövetkezetek országos tanácsának képviselője is. török lászló, az igrici tsz elnöke, az előkészítő bizottság vezetője beszámolójában elmondotta többek között: a társulás a borsod megye tsz szövetségei között a legnagyobb. a hozzácsatlakozott 82 tsz a miskolci, a mezőkövesdi és a mezőcsáti járás területén gazdálkodik 218 ezer holdon, csaknem a szántóföldi növénytermelésen kívül fejlett állattenyésztéssel, zöldségtermeléssel és szőlő-, gyümölcsstermesztéssel foglalkoznak. a szövetség feladatáról szövege különösen az értékesítési, jogvédelmi feladatokat, a fiatalokkal való törődést hangsúlyozta. az alapszabály megvitatása után a küldöttgyűlés megválasztotta az elnökség és a hat szakbizottság tagjait.

megalakult az észak-borsodi tsz-ek területi szövetsége is, amelyhez az edelényi járás harminc és az ózdi járás huszonkilenc termelőszövetkezete csatlakozott. az erdők között húzódo lejtős- dombos területeken, nehéz természeti gazdasági adottságok között gazdálkodó tsz-ek kazincbarcikán tartott alakuló ülésén ribánszki pál, az előkészítő bizottság vezetője, a sajtó-püspöki tsz elnöke a szövetség elsődleges feladataként említette az új gazdaságirányítási rendszer adta lehetőségek kihasználását, az anyagi érdekeltség fokozását.

az újonnan alakult tsz szövetségekkel és a már korábban létesült tokaj-hegyaljai, valamint a hernád menti tsz szövetséggel együtt valamennyi társulás megalakult borsod megyében. a négy szövetség több mint 600 ezer holdon, megközelítően 70 ezer taggal gazdálkodó 213 tsz érdekképviselőjét látja el./mti/

-. -

- 40 -

17.50/ju

mti

bb 55. megkezdődtek a biológus napok

a vid szf/bné-ju cz

1967. szeptember 29.

balatonfüreden, a szot szanatóriumb dísztermében péntek délután megkezdődtek a x. országos biológus napok. a jubileumi ülészen részt vett az ország csaknem 300 kiváló biológus tudósa és szakembere. ezenkívül a szovjetunióból, csehszlovákiából és az ndk-ból érkeztek vendégek.

a x. tudományos ülést dr. tangl harald kossuth-díjas tudós, a tudományos ismeretterjesztő társulat országos biológiai választmányának elnöke nyitotta meg.

a megnyitóbeszéd után megkezdődtek a tudományos előadások, az első napi ülést a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulójára emlékezve, a szovjet biológia félévszázados fejlődésének ismertetésére fordították. a legkiválóbb hazai tudósok méltatták a szovjet biológiának a nemzetközi tudományos életben betöltött szerepét. dr. soó rezső kétszeres kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár a szovjet botanika 50 esztendő alatt elért kiemelkedő eredményeiről adott számot. az előadó mint az össz-szövetségi szovjet botanikai társaság tiszteletbeli tagja, közvetlen tapasztalok alapján számolt be a szovjet botanikai kutatásokról, a tudomány és a szovjet népgazdaság gyümölcsöző tapasztalatairól.

dr. keleti tamás, a biológiai tudományok doktora a szovjet biokémiai iskolák kialakulásáról, a jelenkori kutatások irányzatairól, és prespektíváiról adott képet. dr. ádám györgy, a biológiai tudományok doktora, egyetemi tanár pedig „a szovjet idegélettel hatása a mai neurofiziológiai kutatásokra,, címmel tartott előadást.

a tanácskozást szombaton folytatják. /mti/

-. -

18.10/ju
szf/bné/1c
mti

-44-

bb.57. emlékűnnepség ozorán a fegyveres erők napja alkalmából
a/vid/szf/fné/1l/cz

1967. szeptember 29.

tolna megyében, az 1848-as ozorai diadal színhelyén, kétnapos emlékűnnepség kezdődött pénteken, a fegyveres erők napja alkalmából.

délelőtt az ozorai vár előtti téren hatszáz helybéli, tolna és fejér megyei, valamint más környékbéli uttörő díszszemléjével nyílt meg az ünnepség, amelyen palkovics István alezredes, a megyei munkásörtség parancsnoka mondott beszédet. a munkásörtség megyei parancsnokát és az ünnepségen vendégként meghívott ny. i. nyikityint, a szovjet hadsereg őrnagyát tiszteletbeli uttörővé választották a pajtások.

a műsorban ozorai 48-as dalt is énekeltek az uttörők, majd rakétajelre érdekes hadijátékkal elevenítették fel 119 évvel ezelőtti eseményeket, amikor 1848. október 7-én csapó vilmos nemzetőr maroknyi csapata ragyogó hadicselével fegyverreltetésre kényszerítette a pákozdnál szétvert jellasichek sereg egyik hadosztályát. a honvédeket az uttörők, a császáriakat pedig a munkásörsök személyesítették meg. a pajtások rohammal bekerítették - a holt síón is átkelve - a várat és a baloldalt védelmező ,,ellenséget,,.

a látványos hadijáték után a falvak labdarugó és kézilabda csapatai mérkőztek az elsőként kiírt ozora kupáért. este műsoros tábortűzzel zárult az ünnepség első napja./mti/

..-

bb.58. ünnepnapok ősbemutatója szentendrén

vid/szf/1l/cz

1967. szeptember 29.

a 10. szentendrei kulturális napok alkalmából pénteken tartották meg a városban az ünnepnapok című szélesvásznú új magyar film ősbemutatóját. a szentendrén forgatott film vetítésén megjelent az író és rendező kardos ferenc, valamint a szereplők közül görbe jános és avar istván. a nagy tetszéssel fogadott előadás után a művészek a művelődési otthonban színésznéző ,, találkozóon vettek részt./mti/

..-

- 42 -

19.00/ju

W

bb.56. az országos muzeumi hónap ünnepélyes megnyitása a budavári palotában

t/ol/se/1l/cz

1967. szeptember 29.

pénteken volt a 6. országos muzeumi hónap eseménysorozatának nyitánya. ez alkalommal adták át a nagyközönségnek a ,, nagyobb igaza sohase volt népek - című kiállítást, amelyet a magyar nemzeti galéria rendezett a budavári palota újjáépített termeiben.

a megnyitó ünnepségre ezres tömeg gyűlt össze, ott volt a kormány több tagja, társadalmi és kulturális életünk számos kiválósága, valamint a budapesten akkreditált diplomáciai testület több vezetője.

ünnepi beszédet dr. molnár jános művelődésügyi miniszter-helyettes mondott. méltatta annak jelentőségét, hogy a muzeumi hónapnak elsőként megnyitva a 19. és 20. századi képzőművészet remekait bemutató kiállítása, éppen az újjáépült budai várpalotában kapott helyet, ott, ahol századokon át a mindenkori hatalom székhelye volt.

- a mostani hatalom - mondotta a továbbiakban a miniszter-helyettes - a munkás, a paraszt - amikor végre csak máte földjén maga lett az isten - újra álmodta és rakja ezeket a falakat, őrzni amit kell a múltból: harca nem fakuló tanulságait. ereje most nagy és szilárd. ezért tehette pártja és kormányja, hogy a tudomány a kultura hatalmának székhelyévé változtassa ezt a palotát, tudományos intézetek, könyvtárak, levéltárak, muzeumok székhelyévé.

molnár jános ezután részletesen beszélt arról a szerepről, amit a várpalota-beli kulturcentrum a főváros és az ország művelődésében majd a jövőben betölt, hangsúlyozva: nagyon jó dolog és szép munka volt, hogy az így már hagyományossá váló muzeumi hónapot a magyar kultura és közművelődés e gyönyörű új létesítményében nyithattuk meg egy nagyon gazdag kiállítással.

a muzeumi hónap gondolata arra tanít, hogy a muzeum és a kiállítás ne csak ünnep, hanem ennél is több legyen; legyen fegyver, legyen az eddiginél is sokkal inkább eleven és valóban tudatot formáló eszköze a kulturának: olyasmí, ami nemcsak regisztrál és bemutat, hanem mozgósít és résztvesz a harcban is.

a megnyitó ünnepség közönsége, miután megtekintette a képzőművészeti tárlatot, amelynek ady endrétől származó címadó idézete egyben mottója is, még egy kiállítást láthatott a helyszínen: budavár a 15.- 19. században című grafikai összeállítást a kiscelli muzeum gyűjteményéből./mti/

..-

- 43 -

19.05/ju

W

bb.59. nemzetközi szakács parádé a pokol csárdában

a/vid/szf/il/cz

1967 szeptember 29.

Márcott, a pokol csárdában pénteken este nemzetközi szakács parádé kezdődött. a három napos találkozón a gasztronómia neves magyar művészei mellett peter warschau drezdai, peta frantisek brnói, és viden galabov szófiai mesterszakácsok mutatják be tudományukat. az első nap vendégeinek hazánkban először találták fel bálint sándor aranyérmes mesterszakács izletes mohácsi farsang-levesét, valamint a drezdai nagyétterem konyhafőnökének ukrainai lakodalmas levesét. nagy sikert arattak eigen egon aranyérmes mesterszakács ételkülönlegességei is. szombaton a televízió népszerű walter mestere, nagy sándor a royal szálló szakácsa, tárgyk sándor aranyérmes és brnói kollégájuk elsősorban halétel különlegességekkel szerepelnek majd az étlapon. az ingyencfalatok kedvelői vasárnap gróf sándor, lehocz jános peta frantisek, vadász károly és viden galabov főztjét kóstolhatják meg./mti/

bb.62. premier a vidám színpadon

fe/se/il/cz

1967. szeptember 29.

a vidám színpad pénteken este mutatta be az idei évad újdonságát az „álom az államban”, című kabarét- amelynek szerzői róna tiber, litvánai károly, romhányi józsef és szántó jeno. az új műsort horváth tivadar állította színpadra és fellépnek benne kabos lászló, kazal lászló, alfonso, lorán lenke és sokan mások./mti/

bb.61. vidéki színházi évadnyitók

vid/szf/fné/il/cz

1967. szeptember 29.

négy vidéki színház nyitotta meg pénteken új évadját.

a pécsi nemzeti színház shakespeare 6. henrik című drámájának átdolgozott változatával, a „rózsák háborúja”, című darabbal nyitott és ezzel folytatta több évvel ezelőtt elkezdett shakespeare- ciklusának kialakítását.

/folyt.köv./

-44-

19.10/ju

1967

bb.61./ vidéki színházi... 1.folyt./ il

a 6. henrik-et 1855-ben „fehér és piros rózsá”, címmel a magyar nemzeti színház mutatta be - nemcsak hazánkban, de a kontinensen is - először, tóth józsef fordításában és címszereplésével. jókainé laborfalvi róza is játszott a drámában, melyet nehéz színpadra alkalmazása miatt azóta sem játszottak. a dráma most vas istván és németh lászló fordításában dobay vilmos rendező összevonásában került színpadra.

a debreceni kamara színház szücs-bágya- szenes elveszem a feleségem című zenés vígjátékát mutatta be az évadnyitón, lovas edit rendezésében.

a kaposvári csiky gergely színházban is megkezdődött az idei színházi évad: lajtai lajos három tavasz című repülőoperettjét adták elő nagy sikerrel, petress zsuzsa jászai-díjas vendégszereplésével, gyökössi zolt rendezésében.

a békés megyei jókai színház alfonso paso ön is lehet gyilkos című kétrészes vígjátékát mutatta be a szezonnyitón. a spanyolországban játszódó mai történetet megelevenítő darabban a jókai színház társulatának több új tagja mutatkozott be sikerrel. a főbb szerepeket szoboszlai sándor, schwetz andrás, korompay vali, szentirmai éva és tóth gabriella alakította. a díszleteket suki antal tervezte, rendező máté lajos volt./mti/

bb 60., emberségből példát, vitézségről formát mindenknek ők adnak,, -felavatták a végvári harcosok emlékművét - katonai díszpompá egerben a fegyveres erők napján

b vid/szf/fné/s cz

1967. szeptember 29.

nagyszabású ünnepi műsorral köszöntötték a fegyveres erők napját pénteken egerben. a városi tanács épületének homlokzatán felirat hirdette balassi bálint sorait a végvári vitézekről:,, emberségből példát, vitézségről formát mindenknek ők adnak,,.

/ folyt. köv./

19.15/ju

-45-

1967

bb 60. / ,, emberségből ... 1. folyt./-s

délelőtt a dobó istván laktanyában haditechnikai bemutatót tartottak és megnyitották a szovjetuniót ismertető kiállítást.

délután a városi tanács előtti dobó téren ifjúsági nagygyűlést és szoboravató ünnepséget rendeztek, leleplezték a végvári harcosok emlékművét. a nagygyűlésre, amelyet sebestyén jános, a heves megyei kisz bizottság első titkára nyitott meg, több mint nyolcezren vonultak fel. a diszelnökségben ott voltak heves megye és eger város vezetői, a fegyveres erők magasrangú tisztjei.

oláh istván vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes mondott ünnepi beszédet. rámutatott, hogy eger város több mint négy évszázaddal ezelőtt elévülhetetlen érdemeket szerzett a haza védelmében. méltatta a végvári harcosok kiemelkedő érdemeit. a hős eger történelmi levegőjével a legméltóbb hely arra, hogy dobó istván szobrával szemben helyet kapjon a végvári harcosok emlékműve. ezután átadta a szobrot a városnak.

a város lakossága nevében dr. lendvai vilmos, a városi tanács vb elnöke vette át a ,, végvári harcos,, című szoborkompozíciót, amely magyar lovast ábrázol, aki a tulerőben lévő törökkel vívja győzelmes harcát. az avatóünnepségen ott volt kisfaludi strobl zsigmond, kossuth díjas kiváló művész, a kiemelkedő történelmi emlékmű alkotója is.

ezután a végvári harcosok emlékmű előtt katonai diszszemle következett, amelyen a kossuth lajos katonai főiskola növendékei tettek esküt.

este tűzijátékot és térzenét rendeztek az egri várkastán-
kon. /mti/

..-

19.18/ju

de

-46-

bb 63. fogadás a kínai nagykövetségen

t fe/se-ju cz

1967. szeptember 29.

liu csun-csan a kínai népköztársaság budapesti nagykövetségének ideglenes ügyvivője a kínai népköztársaság kikiáltásának 18. évfordulója alkalmából pénteken este fogadást adott a nagykövetségen. megjelent a fogadáson ilku pál művelődésügyi miniszter, az mszmp politikai bizottságának póttagja, nagy józsefné könnyüipari miniszter, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, erdélyi károly külügyminiszterhelyettes, pesta lászló a kulturális kapcsolatok intézetének alelnöke, továbbá a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet több vezető személyisége. résztvett a fogadáson a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője. és tagja. /mti/

..-

bb 64. végetért a színháztudományi kutatók v. nemzetközi kongresszusa - fogadás a külföldi küldöttek tiszteletére

t fe/se-ju cz

1967. szeptember 29.

pénteken befejezte munkáját a színháztudományi kutatók v. nemzetközi kongresszusa. a tanácskozás záróakkordjaként a magyar színházművészeti szövetség elnöksége pénteken este fogadást adott a kongresszus külföldi küldöttei tiszteletére. a vendégeket sulyok mária művésznő, a magyar színházművészeti szövetség elnöke, kazimir károly főtitkár és dr. hont ferenc a színháztudományi intézet igazgatója üdvözölte. /mti/

..-

19.27/s

19/27/s

- 47 -

bb. 65. időjárásjelentés

il/

1967. szeptember 29.

reggel többfelé párásság, köd.

várható időjárás szombaton estig: kevés felhő, eső nélkül, mérsékelt szél, reggel többfelé párásság, köd, a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 20-25 fok között. /mti/

-. -

19.45/11

-48-

mti

bb. 66. fogadás a fegyveres erők napja alkalmából

t fe/se/11/cz

1967. szeptember 29.

a fegyveres erők napja alkalmából czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter az mszmp politikai bizottságának póttagja, pénteken este fogadást adott a magyar néphadsereg központi klubjának nyári helyiségében.

a fogadáson megjelent biszku béla az mszm kb titkára, fehér lajos a minisztertanács elnökhelyettese, az mszmp politikai bizottságának tagjai, benkei andrás belügyminiszter, horgos gyula kohó és gépipari miniszter, molnár györgy a kisz központi bizottságának titkára.

részt vett a fogadáson néphadseregünk tábornoki és parancsnoki karának számos tagja, ott voltak a társ fegyveres testületek, a magyar partizánszövetség, a magyar honvédelmi szövetség vezetői, a honvédelmi minisztérium, a belügyminisztérium, valamint a munkásőrség országos parancsnokságának több vezető beosztású ismert személyiségei.

résztvettek a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők katonai és légügyi attaséi, továbbá a szovjet hadsereg ideiglenesen hazánkban állomásozó csapatai parancsnokságának magasrangú képviselői, élükön sz. a. andrjuscsenko altábornaggyal, megjelent a varsói szerződés egyesített fegyveres erői főparancsnokságának magyarországi képviselője.

a fogadáson czinege lajos honvédelmi miniszter mondott pohárköszöntőt. bevezetőben üdvözölte a megjelenteket, majd rámutatott arra, hogy a fegyveres erők napján, dolgozó népünk bensőséges ünnepeinkben, szeretettel köszöntötte fegyveres erőit, néphadseregünk, határőrségünk, karhatalmunk, rendőrségünk, munkásőrségünk tagjait, becsületes munkájukért.

ezután így folytatta:

- bennünket, népköztársaságunk fegyveres erőinek tagjait újabb és újabb sikerekre serkent dolgozó népünk megtisztelő bizalma. ezen a napon újra hitet teszünk, hogy törhetetlen akarattal dolgozunk továbbra is felelősségteljes feladatunk megoldásán; erősítjük népünkkel való együvértartozásunkat, teljesítjük hazafias és internacionalista kötelezettségeinket, ápoljuk fegyverbarátságunkat a szovjetunió, a szocialista országok fegyveres erőivel, hogy zavartalanul, békében megvalósulhassanak mindazok a célok, amelyeket hazánk további felvirágoztatására magunk elé tűztünk.

poharát ezután szocialista hazánk, a magyar népköztársaság további sikereire, a testvéri szocialista országok és fegyveres erők megponthattatlan barátságára, a fegyveres erők tagjai és a vendégek egészségére üritette. /mti/

T munkatársai, továbbá kulturális, társadalmi és gazdasági életünk
20.05/11 - 49 -

mti

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fem-utca 5-7. Telefon: 159-430, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

1967. szeptember 29.

bkk. 1. fehér Lajos beszéde

gy/zs/bs

1967. szeptember 29.

rendelkezésre bocsátjuk fehér Lajos beszédét, amely az országgyűlés péntek délelőtti ülésén hangzik el. e m b a r g o : feloldásig!

x x x x

tisztelt országgyűlés!

két igen fontos, egész termelőszövetkezeti mozgalmunk továbbfejlődését érintő törvényjavaslat fekszik önök előtt. kidolgozását pártunk 9. kongresszusa kezdeményezte. irányelveit ez év első felében megtárgyalta a mezőgazdasági termelőszövetkezetek sok százezres „parlamentje”, valamennyi tsz közgyűlése és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek első országos kongresszusa.

tsz-parasztágunk tehát már leadta szavazatát a két tervre, egyöntetűen támogatja és most tisztelettel azt kéri az országgyűléstől: emelje törvényerőre azokat!

a szövetkezeti közgyűléseken, a küldött gyűléseken, az országos kongresszuson lezajlott széleskörű, igen élénk és termékeny vita egyben azt is megmutatta: parasztágunk valójában már leadta szavazatát a mozgalomhoz való csatlakozáskor, a tsz-be való belépéskor és már akkor - végérvényesen szavazott, és nem bánta meg, mint ahogy nem is bánhattam! az átszervezés óta eltelt immár több mint fél évtized egyenletesen felfeléívelő gazdasági eredményei és saját életkörülményeinek határozott javulása láttán joggal ítélheti meg úgy: érdemes volt a közös gazdálkodás fejlesztéséért dolgozni, fáradozni, küzdeni!

/folyt. köv./

Me

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos.... 1. folyt./ gy

szövetkezetek - elsősorban fogyasztási jellegűek - voltak már a múltban, a tőkés Magyarországon is. de mezőgazdasági termelőszövetkezetek csak a szocialista Magyarországon vannak és lehetnek: termelőszövetkezeti mozgalmunk szocialista rendünk édes gyermeke! születését, majd győzelemre jutását a népi hatalom kivívása és megszilárdítása, a gyors iparosodás, a munkásosztály hathatós, sokoldalú testvéri segítsége s mindenekelőtt az mszmp marxista-leninista politikája tette lehetővé. ez képezi az alapját és biztosítékát a mozgalom egészséges továbbfejlődésének is.

fél évtized tapasztalatai és eredményei immár a gyakorlatban igazolták, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezet bevált, rugalmas, jó gazdálkodási forma. a termelőszövetkezet, amely a szocializmust valósítja meg a falun, sikeresen illeszkedik be a szocialista tervgazdálkodás rendszerébe, abban életrevalóan, mozgékonyan tud létezni, boldogulni. a kizsákmányolásmentes közös gazdálkodást megvalósító szövetkezetek alkalmasak arra, hogy a tudomány, a technika igénybevételével, a munka termelékenységének növelésével, a gazdálkodás jövedelmezőségével egyidejűleg fejlesszék a mezőgazdasági termelést, hogy mind jobban helyt állhassanak a társadalmi szükségletek kielégítésében. a tsz-ek gazdasági tevékenységétől már ma is jelentős mértékben függ az egész népgazdaság fejlődése, az életszínvonal tervszerű emelése.

a termelőszövetkezet, mint gazdálkodási forma, alkalmas arra, hogy - a szocialista elosztás elveinek a munkadíjazásban és jövedelemelosztásban sokszínű, de következetes alkalmazásával - megfelelő jövedelmet biztosítson tagjainak, s érdekeltté tegye őket a közös gazdaság fejlesztésében.

és alkalmas arra is, hogy az élet- és munkakörülmények javításával elősegítse szocialista forradalmunk egyik nagyon fontos céljának valóráváltását: az ipari és mezőgazdasági munka, a város és a falu közötti különbségek fokozatos megszüntetését.

kedves elvtársak!

termelőszövetkezeti mozgalmunk általános fejlődése mögött elmaradt a jogalkotás. szövetkezeteink többsége gyorsan kinttete azokat a kereteket, amelyeket az 1959. évi 7. sz. törvényerejű rendelet és egyéb jogszabály, valamint az átszervezés időszakában kialakított alapszabályminták megszabtak.

/folyt. köv./

- 2 -

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos... 2. folyt./ gy

e jogszabályok több tekintetben elavultak s ma már gátolják a fejlődést. azóta szövetkezeteink működésében és gazdálkodásában számos igen lényeges új vonás honosodott meg, amelyeknek a gyakorlatban való bevezetését az élet követelte. az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésének előkészítése során a központi bizottság kezdeményezésére a kormány az utóbbi két esztendőben több nagy horderejű agrárpolitikai intézkedést fogantatosított, amely legfelsőbb szintű jogi rendezést is igényel.

mindezek miatt új szabályozásra, új törvényekre van szükség, amelyek szentesítik a szövetkezeti élet kialakult új formáit.

együttal egyengetik a további fejlődés útját is. a termelőszövetkezeti és földjogi törvénytervezetek ezt a célt szolgálják.

a tisztelt országgyűlés előtt fekvő javaslatok agrárpolitikánk továbbfejlesztésének igen fontos új elemeit tartalmazzák. a termelőszövetkezeti törvény a mezőgazdaságban kiépült szocialista viszonyokat erősíti, azáltal, hogy a törvényben előírt új szabályozások megvalósulására termelőszövetkezeteink - működésük, gazdasági tevékenységük belső tartalmát tekintve - mind magasabb szocialista szintre emelkednek majd. a földjogi törvény pedig a szövetkezeti földtulajdon bevezetésével és fokozatos kialakításával tovább erősíti rendszerünk szocialista alapjait.

az önök elé terjesztett törvénytervezetek a mezőgazdaság szocialista építésének új határhövel. azt jelzik, hogy a szocializmus teljes felépítése útján újabb jelentős lépéseket teszünk a magyar falu társadalmi viszonyainak fejlesztésében is!

a két törvénytervezet kidolgozása és életbeléptetése a munkás-paraszt szövetséget is érinti. a szocialista földtulajdon kialakításával, a szövetkezeti gazdálkodás szocialista vonásainak erősítésével a két tervezet azt a célt szolgálja, hogy parasztágunk még közelebb kerüljön a munkásosztályhoz, a két nagy testvéri, dolgozó osztály kapcsolataiban még inkább a közös érdek, egymás kölcsönös megbecsülése és támogatása kerüljön előtérbe. enélkül nincs előrehaladás sem az ipar és a mezőgazdaság valóban arányos fejlesztésében, sem pedig városban és falun az életszínvonal növelésében.

/folyt. köv./

- 3 -

W

bkk. 1. /fehér Lajos.... 3. folyt./ gy

tisztelt elvtársak!

a két törvénytervezet kidolgozását és jóváhagyását nemcsak a szövetkezeti mozgalom fejlődése, hanem a gazdaságirányítási reform megvalósítása is sürgeti. a reform szellemének felel meg a törvénytervezetnek az a törekvése, hogy a termelőszövetkezet fogalmát az új helyzet követelményei szerint pontosítsa, korszerűsítse. a törvénytervezetben ajánlott, korszerűsített fogalmazás szerint: a termelőszövetkezet önkéntesen társult dolgozó parasz-tok társas szervezete és egyszersmind szocialista nagyüzem, amely önálló, vállalatyszerű gazdálkodást folytat.

a termelőszövetkezet e kettős természetéből elsőként az a következtetés és feladat adódik, hogy a tsz-vezetésében és egész működésében az eddiginél következetesebben kell megvalósulnia a szövetkezeti demokrácia és a vállalatyszerű gazdálkodás sajátos egységének. akkor dolgozik jól egy-egy tsz vezetősége, ha a szövetkezeti demokrácia továbbfejlesztését összhangba tudja hozni a korszerű vállalati üzemvezetés szabályaival. ha megérti s a tagsággal meg tudja értetni a reform során a mezőgazdaságban már jórészt bevezetett új intézkedéseket és képes azokat a gazdálkodásban hatékonyan, rugalmasan alkalmazni.

a termelőszövetkezet fogalmának előbb idézett meghatározásából adódik továbbá az a következtetés és feladat, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezeti mozgalmat - a reform és a törvénytervezet szellemének megfelelően - két irányban kell a jövőben fejleszteniünk.

- egyrészt fejleszteniünk kell a termelőszövetkezetet, mint a paraszttok társulását, úgy is mondhatnánk, hogy szövetkezetibé kell tenni a szövetkezeteket, erősíteniünk kell azok szövetkezeti jellegét.

- másrészt erősíteniünk kell a szövetkezeteket, mint nagyüzemeket. a feltételek fokozatos megteremtésével és a jogi szabályozással is oly módon kell fejleszteniünk azokat, hogy mindinkább vállalatyszerűbbek legyenek, azaz korszerű, önálló, vállalat-szerű gazdálkodást folytassanak.

/folyt. köv./

124

bkk. 1. /fehér Lajos... 4. folyt./ gy

milyen követelményekkel jár a szövetkezeti jelleg erősítése?

a gazdaságirányítási reform lényeges jellemzője a szövetkezeti önkormányzat eddigieken túlmenő elvi elismerése és gyakorlati alkalmazása. az új törvénytervezetek is azt kívánják előmozdítani, hogy a termelőszövetkezetek vezetésében és egész működésében az eddigieknél következetesebben valósulhasson meg a szövetkezeti demokrácia.

a termelőszövetkezet szocialista közösség. működését és gazdálkodását a választott vezetőség a tsz önállóságára épült demokratikus belső igazgatás alapján irányítja. a termelőszövetkezetekben testületi vezetés érvényesül. az elmúlt években kitűnt, hogy a döntési és intézkedési jogkörök eddigi rendezése nem számolt eléggé a termelőszövetkezetek nagyüzemi méretének gyors ütemű növekedésével, a gazdálkodás belső differenciálódásával, a nagyüzemi működés gyakorlati követelményeivel. ez első sorban abban jelentkezett, hogy a közgyűlés szerepe túlméretezett és elaprózott volt, ugyanakkor a szakvezetők és a munkaszervezeti egységek vezetői saját hatáskörükben alig intézkedhettek.

a törvénytervezet a tsz-közgyűlés és a vezetők hatáskörének világosabb körülhatárolásával a közgyűlés kizárólagos hatáskörét csak a működés és gazdálkodás alapvető kérdéseire tartja fenn. ugyanakkor megfelelő önállóságot s ezzel együttjáró felelősséget biztosít a szövetkezet operatív vezető testületének, az üzemi vezetőknek s szakembereknek.

a szövetkezeti törvény másik alapvető vonása az, hogy a tagok kollektív tulajdonosai s egyben dolgozói, munkavállalói is szövetkezetüknek. ez a sajátos vonás végigvonul a szövetkezet működésének és gazdálkodásának ugyszólván valamennyi területén. a törvénytervezet számos lényeges változást és korszerűsítést javasol: így például a tagsági jogok és köteleességek jobb összehangolásában, a vezetés felépítésének, szervezetének, továbbá a munka megszervezésének és díjazásának továbbfejlesztésében.

/folyt. köv./

125

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos.... 5. folyt./ gy

a törvényben, mint dimény Imre elvtárs is hangsúlyozta - világosabb és az eddiginél határozottabb megfogalmazást kap az, hogy a tagoknak nemcsak jogai, hanem kötelezettségei is vannak. ezzel összefüggésben újszerűen jut kifejezésre az, hogy a jogra /pl. a háztáji földre való jogosultságra/ csak azok a szövetkezeti tagok tarthatnak igényt, akik teljesítik kötelezéseiket. e kötelezések közé nemcsak a rendszeres munkavégzés tartozik, hanem az is, hogy a tag vegyen részt rendszeresen a szövetkezet életében. mindenekelőtt a közgyűlésen, de minden olyan más szerv munkájában is, amelynek tagja vagy amelynek munkájában a részvételt elvállalta. a köteleesség kiterjed továbbá a közös vagyon védelmére és a szövetkezet tevékenységéért való elelősségre is.

a gazdaságirányítási reform fontos vonása, hogy nagyban előmozdítja az önálló vállalati gazdálkodás kibontakozását nemcsak az iparban, hanem a mezőgazdaságban is. az ilyen irányú fejlesztés azonban sem az állami, sem a szövetkezeti szektorban nem szűkül le szervezeti és formai jogyekre.

milyen követelményekkel jár a tsz-ek vállalatyszerű gazdálkodásának fejlesztése, miben áll az önálló vállalati gazdálkodás lényege? a fő követelmény az iparban és a mezőgazdaságban egyaránt az, hogy a vállalatok képesek legyenek a termelésük eredményeként keletkező bevételeikből fedezni ráfordításaikat s a termeléshez szükséges eszközöket. a kormány a felvásárlási áraknak két lépcsőben végrehajtott, illetve végrehajtandó mintegy 17 százalékos felemelésével, az egyszeri hitelrendezéssel, továbbá a termelőszövetkezeti jövedelmszabályozásról, az adózásról és az állami támogatási rendszer megreformálásáról a közelmúltban hozott határozatával lényegében a termelőszövetkezetek nagyobb részében megteremtette az önálló gazdálkodás legfontosabb pénzügyi feltételeit.

az önálló vállalatyszerű gazdálkodásnak a mezőgazdaságban is alapvető, územen belüli feltétele, hogy nagyüzemeink rendelkezzenek a termelés fejlesztéséhez, bővítéséhez szükséges álló- és forgóalapokkal. az említett ár-, adó- és egyéb pénzügyi intézkedésekkel lehetővé vált, hogy a korszerű nagyüzemi gazdálkodás követelményeinek megfelelően a termelőszövetkezetek is létrehozzanak - erejüktől telhetően és fokozatosan - fejlesztési, részesedési, szociális-kulturális és jövedelmbiztonsági alapokat.

/folyt. köv./

149

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos... 6. folyt./ gy

ebben az évben például már valamennyi termelőszövetkezetben képeztek amortizációs alapot, amely az állóeszközök újratermelésének és pótlásának legfőbb pénzügyi forrása. az elkövetkező években pedig fokozatosan megnyílik a lehetőség a részesedési alap, ezen belül a munkadíj alap képzésére, ennek nyomán az évközi, rendszeres garantált munkadíjazásra.

a garantált munkadíjazás bevezetésével kapcsolatban szeretném felhasználni az alkalmat két közkeletű félreértés eloszlására:

először: elvi kérdést jelent az, hogy nem az állam garantálja a tsz tagságnak a munkadíjak évközi rendszeres kifizetését, hanem maga a termelőszövetkezet. az állam a garantált munkadíjazásnak csak a pénzügyi feltételeit igyekszik megteremtetni, mint ahogy az általam előbb felsorolt intézkedésekkel nagyjában-egészében meg is teremtette ezeket.

másodszor: maga a termelőszövetkezet sem garantálja tagjainak a várható teljes évi jövedelmet, csupán a betervezett részesedésnek legfeljebb 80 százalékát. az ezen felüli rész a kiegészítő részesedés - hogy úgy tetszik, a „mozgó berrész”, vagy „nyereség”, - a valóságban ingadozó jövedelemrész lesz. amely függ a gazdálkodás jövedelmezőségétől, s részben a piaci helyzet alakulásától is.

új elvköt került be a törvénytervezetbe az a meghatározás, amely szakit a tsz-jövedelemelosztás eddig érvényben levő úgynevezett „maradék”, elvének gyakorlatával és kimondja, hogy a munkadíjat a jövőben termelési költségként kell elszámolni, úgy, mint az elhasznált állóeszközök értékét, az amortizációt, valamint a földjáraadékat. ha abból indulunk ki, hogy a földből új értéket előállító legfőbb termelőerő az élő munkaerő, akkor közgazdasági lényegét tekintve nem is lehet más következtetésre jutnunk, mint arra, hogy a felhasznált munkaerő díját termelési költségként kell elszámolni.

a megélhetés biztonsága, a munkaerő falun maradása pedig azt követeli meg, hogy a termelési költségként elszámolt pénzbeli munkadíjat rendszeresen, lehetőleg havonta garantáltan fizessék ki a szövetkezet tagjainak.

/folyt. köv./

149

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos... 7. folyt./ g

tisztelt országgyűlés!

a 9. pártkongresszus állásfoglalása alapján a termelészövetkezetek országos kongresszusa ez év tavaszán elindította a termelészövetkezetek demokratikusan kialakított társadalmi szervezeteinek létrehozását. a kongresszus megválasztotta a termelészövetkezetek országos tanácsát, nyáruatóján pedig elkezdődött a területi szövetségek gazdasági körzetenként történő megalakítása.

a termelészövetkezetek megerősítésével, gazdasági önállóságuk növekedésével lehetségessé és szükségessé vált a termelészövetkezetek képviselői szerveinek létrehozása. ezek lényegében önkormányzati testületek, csakugy, mint az őket létrehozó termelészövetkezetek. létrehozásuk és működésük a szövetkezeti demokrácia újszerű továbbfejlesztését jelenti.

a termelészövetkezeti önkormányzat elvi elismerésével és gyakorlati továbbfejlesztésére tett javaslatokkal az önk előtt fekvő törvénytervezet megteremtí a jogi lehetőségét annak, hogy a termelészövetkezeti tagok szövetkezetükön belül a jövőben önállóan intézzék saját ügyüket. a törvénytervezet javaslatokat tesz arra is, hogy a szövetkezeten kívül eső, kölcsönösen egymást érdeklő feladatok ellátásában a termelészövetkezetek összefogva, együttesen alakítsák ki cselekedeteiket.

mi a feladatuk e társadalmi képviselői szerveknek?

a termelészövetkezetek országos kongresszusa és a szövetkezeti törvénytervezet ajánlásai szerint a szövetségek fő feladata a létrehozó termelészövetkezetek jobb együttműködésének elősegítése, ennek révén az eredményes, önálló gazdálkodás előmozdítása, érdekvédelmük hatékonyabb ellátása.

a területi szövetségeknek nem lehet feladatuk, hogy valamiféle termelészövetkezetek felett álló hivatalok legyenek, nem parancsolgathatnak a termelészövetkezeteknek és nem is láthatnak el állami hatósági jogköröket. ez az elbürokratizálódás veszélyét hozná magával és hamarosan tönkretenné az egész ügyet.

/folyt. köv./

ill

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos... 8. folyt./ g

ellenben feladatuk a szövetségeknek a termelészövetkezetek egymás közötti kooperációjának kifejlesztése, erőik összehangolása a nagyüzemi gazdálkodással járó kooperáció gazdasági előnyének jobb kiaknázása céljából, anélkül, hogy sértenék a résztvevő termelészövetkezetek önállóságát.

a kooperációnak számtalan lehetősége nyílik mindenekelőtt a mezőgazdasági termelésben, de az ehhez szorosan kapcsolódó kiegészítő tevékenység, a kereskedelem, az érdekvédelem, stb. területén

is. a kooperációnak - a kölcsönös együttműködés elve alapján - sokféle formája lehetséges, az egy vagy több feladat megoldására irányuló egyszerűbb gazdasági együttműködéstől kezdve egészen a termelészövetkezetközi közös vállalkozásig, sőt a közösen fenntartott szövetkezeti vállalatig.

a területi szövetségeknek az a feladatuk és szép hivatásuk, hogy bátorítsák, támogassák a termelészövetkezeteket ilyen irányú kezdeményezéseikben s miután már létrehozták azokat - koordinálják munkájukat.

gyakran kérdezik, miért van szükség érdekképviselőre, hiszen a termelészövetkezet és az állam alapvető érdekei azonosak.

a termelészövetkezeteknek nem is az állammal van naponta elintézni való ügyes-bajos dolguk, hanem a velük gazdasági kapcsolatban álló vállalatokkal. a termelési, értékesítési, beszerzési és egyéb kapcsolatokban még az állami vállalatok között is óhatatlanul előfordulnak összeütközések, érdekellentétek. méginkább így van ez - legalább is eddig így volt - a termelészövetkezetek és az állami vállalatok között. emiatt van szükség a szövetkezeti érdekek védelmére és egyeztetésére.

amint az előbb elmondtam, a jobb gazdasági együttműködéssel kapcsolatban, az a dolog lényegét tekintve már maga is érdekvédelem. ezen túlmenően a hatékony érdekvédelem mindenekelőtt azt jelenti, hogy a termelészövetkezetek és a vállalatok valóban az egyenjogúság elvének szem előtt tartásával kössék meg a szerződéseket. ez azt a követelményt is maga után vonja, hogy - a viták és esetleges perek megelőzése érdekében - a szerződéses feltételek kimunkálásában feltétlenül vonják be a területi szövetségek képviselőit.

/folyt. köv./

ill

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos... 9. folyt./ gy

eddig 33 gazdasági körzetben alakult már meg a termelőszövetkezetek területi szövetsége. az ősz folyamán a többiben is megalakulnak az országban, tehát összesen 48 területi szövetség lesz.

szeretném felhasználni az alkalmat, hogy erről a helyről tisztelettel és nagybecsüléssel köszöntsem a termelőszövetkezetek már megalakult demokratikus képviselői szervezeteit, mint szocializmust építő társadalmunk újszülöttait! ha e szervezetek jól látják el feladataikat, állandó ösztönzői lehetnek termelőszövetkezeti mozgalmunk előrehaladásának. s mint a szocializmus útján járó dolgozó paraszti osztály érdekvédelmi szervezetei, tovább erősítik a munkás-paraszt szövetséget is!

tisztelt országgyűlés!

a termelőszövetkezeti törvény mellett egy másik tervezet is fekszik önök előtt, amely perspektivikusan is rendezni kívánja a földtulajdon és földhasználat továbbfejlesztését.

népi demokratikus fejlődésünk sajátosságainak megfelelően hazánkban a termelőszövetkezetek gyakorlatában a földtulajdon és a földhasználat nem esik egybe: a termelőszövetkezetbe behozott földeknek csak a birtoklása, a használata közös, tulajdonjoggal azonban a behozott földek a tagok magántulajdonában maradtak. ebből a kettősségből eredt és ma is érvényes az a jogszabályban előírt gyakorlat, hogy a behozott paraszti földek használatáért a termelőszövetkezet intézményesen meghatározott összegű földjáraadékokat fizet tagjainak.

a földtulajdon és földhasználat kettősségében kétségtelenül meglevő ellentmondás mindazonáltal nem igen zavarta a termelőszövetkezeteket abban, hogy vezetői és tagjai, a közös használatban levő földeken dolgozva, minden figyelmüket a közös gazdaság kiépítésére, megerősítésére fordítsák. s a mozgalom egésze történelmileg és a népgazdaság fejlődése szempontjából is nagy eredményeket ért el.

/folyt. köv./

- 10 -

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos... 10. folyt./ gy

a problémák és zavarok akkor kezdtek jelentkezni, amikor a nagyszámu idős parasztember kiöregedése és elhalálózása nyomán az örökösök jelentkeztek, s tulajdonosi címen különböző igényekkel álltak elő. másfelől hasonló igényekkel léptek fel a gyors ütemű iparosodás vonzó hatására a városba költöző volt termelőszövetkezeti tagok tíz- és tizezrei. mivel az örökösök nagyobb része a szövetkezeten kívül álló személy, ugyancsak a városba elvándorolt volt termelőszövetkezeti tagok, a tulajdonjog kifelé áramlása a jelenlegi jogszabályozás mellett feltartóztathatatlan.

a problémák érzékeltetésére hadd említsem meg, hogy jelenleg a termelőszövetkezetek használatában lévő földeknek mintegy egyötöde van kívülálló személyek tulajdonában. ez anyagilag is egyre nagyobb terheket ró a termelőszövetkezetekre, hiszen rendszerint a földjáraadékkal azonos összegű földhasználatért kell fizetniük a kívülálló személyeknek.

az öröklés és elvándorlás folytán egyre szaporodó jogviták ma már zavarják a szövetkezeti földhasználat s általában a szövetkezeti gazdálkodás biztonságát. ezért kellett és kell napirendre tűzni a kérdés perspektivikus rendezését. pártunk 9. kongresszusa állásfoglalásának megfelelően alapvető politikai és gazdasági érdekek fűződnek a földtulajdon olyan rendezéséhez, amely megvalósítja a nagyüzemi földhasználat és földtulajdon egységét, a szövetkezeti földtulajdonat.

az előttünk fekvő törvényjavaslatnak az a célja és feladata, hogy - elfogadása esetén - a rendezéshez megadja az elvi és törvényes jogi keretet.

a földtulajdon és használat egységének ilymódon való rendezését lehetővé teszik a társadalmi-gazdasági fejlődés és szövetkezeti mozgalmunk eredményei, szövetkezeteink nagy többségének megszilárdulása. de a földkérdés ilyenén rendezése, a szövetkezeti földtulajdon fokozatos bevezetése és majdan általánossá tétele megfelel a népi demokratikus uton haladó szocialista forradalom továbbvitelének is: a szocializmus teljes felépítésének végső soron elengedhetetlen feltétele.

/folyt. köv./

- 11 -

parlament

bkk. 1. /Fehér Lajos... 11. folyt./ gy

a szocialista földtulajdon törvénybe iktatásával elvileg is leszögezzük, hogy a szövetkezeti tulajdon szocialista tulajdon, annak egyik formája. a szövetkezeti tulajdont tehát hazánkban a szocialista tulajdon olyan formájának kell tekinteni, amely nem rövid időre szóló, hanem perspektivikus rendezése e kétségtelen alapvető fontosságú és igen bonyolult problémának!

ha szabad megjegyezni, ezzel együtt természetesen pont kerül annak az iskolás vitának a végére is, amelyben azt állították, hogy a szocialista tulajdon állami-össznépi formája a „következetes”, szocialista tulajdon, a szövetkezeti pedig a „nem következetes”, vagy más fogalmazásban: az állami szektor a „következetes”, szocialista szektor, a szövetkezeti pedig – legyen az mezőgazdasági vagy kisipari – a „nem következetes”, vagy „kevésbé következetes”, kategóriába tartozik. úgy vélem, a kérdés illymódon való felvetése idejétmúlt, s a hozzá hasonló dogmatikus filozofálgatást – ha még itt-ott felbukkan – a törvény elfogadása után sürgősen a lomtárba kell vetni.

a szövetkezeti földtulajdon biztosítása és térhódítása mindenestre hosszabb időt vesz igénybe; azt fokozatosan és gazdasági eszközökkel kell megvalósítani. a törvényes rendelkezés szem előtt tartja a termelőszövetkezetek és az érintett földtulajdonosok érdekeit is, továbbá a kívülállók esetében a méltányosságot, a termelőszövetkezeti tagok esetében pedig a legszigorubb önkéntesség érvényesítését. az utóbbival kapcsolatban szükségesnek tartom ez alkalommal is hangsúlyozni, hogy a megvalósítás során mindenféle erőltetés és kampány szigorua tilos, nincs megengedve!

meggyőződésem, hogy a szövetkezeti földtulajdon bevezetése és térhódítása kellőképpen biztosítja a szövetkezeti gazdálkodás nagyobb biztonságát, tovább erősíti falun a szocialista termelési viszonyokat és szilárd alapot teremt a szövetkezeti gazdálkodás számára!

kedves elvtársak!

meg vagyok győződve arról, hogy a vitára bocsátott törvénytervezetek elfogadása és életbeléptetése nagy visszhangra talál és nagy alkotókedvet szabadít fel a szövetkezeti parasztság táborában.

/folyt. köv./

196

- 12 -

parlament

bkk. 1. /Fehér Lajos... 12. folyt./ gy

ez magával hozza majd az egész termelőszövetkezeti mozgalom, az egész mezőgazdasági termelés további fellendítését, előmozdítja az egészségesebb arányok kialakítását népgazdaságunkban s gazdasági egyensúlyunk szilárdabb alapokra helyezését.

mindehhez azonban béke kell! engedjék meg ezért, hogy röviden kitérjek a nemzetközi helyzet egy-két előtérben álló kérdésére.

a világ képe ma összetettebb és bonyolultabb, mint korábban, annak ellenére, hogy az elmúlt 20-25 évben az erőviszonyok a szocializmus javára tolódtak el. az imperializmus éppen ennek látán igyekszik meglevő pozícióit megőrizni, illetve az elvesztett pozíciókat visszaszerezni. ezért robbantotta ki a vietnami háborút is, amelynek az a célja, hogy a vietnami népnek a nemzeti felemelkedésért és a társadalmi haladásért folyó harcát vérbe fojtassa. az amerikai imperializmus napjainkban is egyre növeli erőfeszítéseit. pusztításainak mérve már messze meghaladja a második világháború amerikai bombázásait. ebben a hosszú, évek óta folyó harcban a vietnami nép mind északon, mind délen töretlenül küzd igaz ügyéért.

az amerikai egyesült államok vezetői korábban sokat beszéltek békevágyukról. azt a benyomást kívánták kelteni, mintha ezt a határaiktól több ezer kilométerre folyó fegyveres harcot akarataukon kívül kényszerítették volna az usa-ra. így kívánták leplezni és lélektanilag ellensúlyozni a nyilvánvaló agressziót. ez hamis illuziókat keltett a világ egyes részeiben, ahol egyideig szerettek volna remélni, hogy washington a politikai megoldásra törekszik. az utóbbi időben azonban teljesen szertefoszlottak ezek az illuziók. bebizonyosodott, hogy amerikaiak kizárólag a fegyverektől várják az általuk előidézett válság rendezését. ennek láttán az egyesült államok egyre jobban elszigetelődik szövetségeseinek körében is.

washington törekvései, hogy szalonképesnek tüntesse fel a saigoni bábrendszert és ezen keresztül erősítse pozícióit, hatástalanok maradtak. a világ nem hisz a terror legkörében megrendezett választásoknak. ezzel szemben jól érzékeli a dél-vietnami nép igazi állásfoglalása, hogy félmillió amerikai katona bevetésével sem lehetett fordulatot elérni.

/folyt. köv./

196

- 13 -

parlament

bkk. 1. /fenér Lajos... 13. folyt./ gy

a vietnami nép töretlen harcát - amelyet az amerikaiak újabb és újabb eszközökkel, álló eszközkel, politikai, erkölcsi és anyagi eszközökkel egyaránt támogatjuk. vietnami barátaink - mint eddig, ezután is - számíthatnak legmesszebb menő segítségünkre!

a vietnami amerikai agresszió jelentős mértékben előkészítette a légkört a közel-keleten is arra, hogy a vitás kérdések katonai megoldása kerüljön előtérbe. kezdettől fogva kétségtelen volt, hogy a június 5-én megindított izraeli támadás mindenekelőtt a fejlődő világ antiimperialista politikát folytató országai ellen irányult. az angolszász hatalmak által politikailag és más formában is messzemenően támogatott akció azonban nem érte el igazi célját a megtámadott haladó országok társadalmi és politikai rendszere nem dőlt meg. a haladó erők jelenleg szerte a világon azon munkálkodnak, hogy felszámolják az agresszió következményeit. ez mindenekelőtt arra irányul, hogy visszavonják az izraeli csapatokat a június eleje óta megszállt arab területekről.

az európai szocialista országok kommunista pártjainak moszkvai, majd budapesti értekezlete meghatározta a többirányú cselekvés irányvonalát. hasonló értelemben, konstruktíven járult hozzá a szükségét szenvedő arab országok gazdasági megsegítéséhez ahemrégiben belgrádban megtartott értekezlet is.

a magyar népköztársaság is kiveszi részét ezekből az erőfeszítésekből, és arra törekszik, hogy kapcsolatait elmélyítse mindenekelőtt e térség haladó országaival. mi már többször leszögeztük, hogy mint mindenütt a világon a közel-keleten is olyan megoldást támogatunk, amely megfelel e térség valamennyi népe létérdekeinek. elítéljük izrael agresszív politikáját, amelynek az a célja, hogy ráerőszakolja akaratát másokra és katonai hódítások útján növelje területét.

az ensz jelenleg üléselő közgyűlésén delegációnk szorosán együttműködik azokkal, akiknek az a célja, hogy az atlanti óceántól a perzsa-öbölhöz terjedő hatalmas terület népei mentesek legyenek az imperialista befolyástól. országukat saját érdekeiknek megfelelően vezessék és a szocialista világ barátjaként a béke és a haladás nemzetközi erőtartalékai legyenek.

/folyt. köv./

- 14 -

kl

parlament

bkk. 1. /fenér Lajos... 14. folyt./ gy

tisztelt országgyűlés!

az 1967. év fontos mérföldkője nemcsak a vietnami népnek nyújtott hatékony segítség szempontjából, hanem azért is, mert ebben az évben nagyot lépett előre az európai szocialista országok együttműködése is. az utóbbi hónapokban ezek az országok egymás után írtak alá új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződéseket. ezek az elmúlt két évtized eredményei alapján magasabb rendű együttműködést alakítanak ki országaink és népeink között.

hazánk ez év májusában kötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződést az első német munkás- és paraszt állammal, a német demokratikus köztársasággal. e hónapban pedig brezsnyev és kosyigin elvtársak magyarországi látogatása idején az 1948-ban megkötött szerződés lejáratával új, az elmúlt husz év eredményeit visszatükröző és az országaink jelenlegi kapcsolatainak megfelelő barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötöttünk.

mindezek - a többoldalú varsói szerződés mellett - hatékonyan járulnak hozzá országaink kétoldalú együttműködéséhez, a politika, a gazdaság, a kultúra és az élet szinte valamennyi területén.

a német demokratikus köztársasággal ez év tavaszán megkötött egyezmény törvénybeiktatása az országgyűlés jelenlegi ülésének megítélendő feladata. a képviselő elvtársak ezzel hazánk és az első német munkás-paraszt állam testvéri kapcsolatait a közös érdekek és az internacionalizmus elvei alapján újabb husz esztendőre szentesítik.

ma Európában két német állam van. az egyik a mi szocialista szövetségesünk, amelynek szilárd léte a szocializmus erejét jelzi kontinensünkön. az ndk létezése és erősödése európa békéjének és biztonságának kulcsfontosságú tényezője!

/folyt. köv./

kl

- 15 -

parlament

bkk. 1. /fehér Lajos.... 15. folyt./ gy

magyarország és az ndk barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződésének törvénybeiktatásával magasabb szintre emeljük testvéri együttműködésünket. ez egyúttal fontos nemzetközi politikai lépés is. demonstrálja külpolitikánknak azt a sokszor kinyilvánított elvét, hogy az európai biztonságot csakis a második világháború következtében kialakult realitások alapján lehet megvalósítani.

magyarország és az ndk szövetségének megújítása és megerősítése annak a megújuló Európának az útján visz tovább, amelyben nem lesz többé helye az agresszoroknak. a szocialista közösség tagjaiként azok közé tartozunk, akik e harcban a legszorosabb testvéri és baráti viszonyban együtt haladnak a német demokratikus köztársasággal!

kedves elvtársak!

népünk békés építőmunkával van elfoglalva. jól demonstrálja ezt a jelenlegi országgyűlés is, amely az új törvények elfogadásával tovább erősíti szocialista építésünk alapjait. befejezésül kérem pártunk központi bizottsága és a kormány nevében a tisztelt országgyűlést, hogy a mezőgazdasági termelészövetkezetről, továbbá a földtulajdon és földhasználat továbbfejlesztéséről benyújtott törvénytervezeteket fogadja el.

/mti/

ME

... ..

- 16 -

parlament

bkk 2. szirmai István beszéde

tf/hné-Lm bs

1967. szeptember 29.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk szirmai István beszédét, amely az országgyűlés pénteki tanácskozásán hangzik el. embargó: feloldásig!

x x x

tisztelt országgyűlés!
képviselőtársak!

több mint 22 éve már annak, hogy befejeződött a 2. világháború. Európában még fájnak a sebek, figyelmeztetnek a romok, mégsem élnek az emberek biztonságban, nem valósult meg a félelem nélküli élet.

a háborút követően az amerikai és európai reakció a nato-ba tömörülve új háborút, ugynevezett hidegháborút indított; fenyegetésekkel, atomzsarolással, erőszakos válságok kirobbantásával, a feszültség fokozásával, diszkriminációkkal fagypontra hűtötte Európa légkörét.

a szocializmus, a társadalmi haladás, a béke erői következetes és meg nem szűnő harcot vállaltak a hidegháború felszámolásáért, a demokrácia biztosításáért, a népek közeledéséért, a béke és biztonság megteremtéséért. az európai biztonság megteremtéséért átfogó offenzívát indítottak az európai szocialista országok, az európai kommunista és munkáspártok.

Legutóbb 1966 júliusában foglalkozott Bukarestben a varsói szerződés politikai tanácskozó testülete a nemzetközi feszültség enyhítésének feladataival, és az ismert nyilatkozatban a nemzetközi közvélemény elé tárta az európai biztonság megteremtésének és a béke védelmének gyakorlati programját. ez év áprilisában az európai kommunista és munkáspártok Karlovy-varyban megtartott értekezlete újabb felhívással fordult Európa népeihez, harcba hívta a társadalmi haladás és a béke minden nivét az európai biztonság megteremtéséért.

/folyt.köv./

ME

- 17 -

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 1. folyt./-lm

ma már tapasztalatok bizonyítják, hogy a hidegháborus eszközök nem alkalmasak sem az imperializmus válságának leküzdésére, sem a tőkés hatalmak belső problémáinak megoldására, még kevésbé a szocialista világ fejlődésének meggátolására. a hidegháborus politika megbukott. egyre szélesebbkörű Európában az a felismerés, hogy a hidegháborút a békés egymás mellett élésnek, Európa két része egymáshoz közeledésének kell felváltania.

a szocializmus és béke erőinek kitartó offenzívája, a hidegháboru csődje, a fokozatosan kialakuló, bővülő gazdasági, tudományos, kulturális kapcsolatok a szocialista és kapitalista országok között, anagyméretű turizmus, egymás jobb megismerése megérlette a biztonságot, a béke, a félelem nélküli élet megteremtésének legjobb módjait. ezt a szemléletet tükrözi, ezt a célt is szolgálja, ez irányban tett fontos lépést jelent a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés.

az európai biztonság nemcsak európai kérdés, nemcsak az európaiak ügye. egy európai háborus konfliktus világháborus katasztrófához vezetne, ugyanakkor a más földrészeken folyó háborus politika is kihat Európa békéjére. vannak még ugyanis nagy erők a világon, élükön az amerikai egyesült államok kormányával és leghüségesebb szövetségeseikkel, a német szövetségi köztársasággal, amelyek továbbra is a nemzetközi feszültség fenntartását, sőt fokozását akarják a világ különböző tájain és Európában is. az amerikai egyesült államok a vietnami demokratikus köztársaság és a vietnami nép szabadságharca ellen indított népi háborújával, Izrael közel-keleti agressziójának morális, politikai és anyagi támogatásával minden egyetemes emberi haladást szolgáló társadalmi fejlődéssel szembeni erőszakos fellépésével mérgezi a nemzetközi légkört, akadályozza a békés egymás mellett élés politikájának realizálását. Európában ugyanezt a szerepet a német szövetségi köztársaság tölti be. de Európa minden országában, a német szövetségi köztársaságban is egyre többen lesznek a független nemzeti politikai hívei, sokasodnak a hidegháboru ellenségei, akik készek harcolni Európa biztonságáért. nincsenek illúzióink, de reméljük, hogy ez a folyamat, a reálpolitika erőinek növekedése a német szövetségi köztársaságban is gyorsulni fog.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 2. folyt./-lm

az európai béke biztosítása nemcsak a szocialista országok, nemcsak a kommunista és munkáspártok ügye. ebben a harcban részt kell vállalnia mindenkinek, aki Európának és a béke hívének vallja magát, a nemzeti függetlenséget féltő polgári erőknek, nemzeti kulturájukat féltő, az európai életet amerikanizáló törekvésekkel szemben fellépő ifjaknak, nőknek, hívőknek és nem hívőknek egyaránt. utalok a kommunista és munkáspártok karlov-vary-i értekezlete nyilatkozatának egyik fontos megállapítására: „az európai népek képesek arra, hogy maguk oldják meg kontinensük békéjének és biztonságának kérdéseit, vegyék hát saját kezükbe Európa sorsát!”, a két baráti, szövetséges ország új szerződése ezeket a békeszerető, harcos erőket bátorítja és segíti.

az európai biztonság nem épülhet az elrettentésre, az ugynevezett erőegyensúlyra, a katonai tömbökre. amíg létezik az agresszív célokat szolgáló észak-atlanti szövetség, a földközi-tenger keleti partjaitól Norvégia csúcsáig az amerikai egyesült államok és az észak-atlanti szövetség katonai támaszpontjai kerítik be kontinensünket és idegen katonai erők állomásoznak a térségekben, addig Európa népei nem élhetnek nyugalomban. az európai biztonság a népek egymás iránti bizalmára, kormányok, parlamentek, szakszervezetek és más társadalmi testületek közös erőfeszítései eredményeként létrehozható megállapodásokra, a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésére, a kölcsönös tiszteletre, a belügyekbe való be nem avatkozásra épülhet, s csak így lesz szilárd.

a varsói szerződés tagállamai éppen ezért többször is megismételték javaslataikat; oszlassák fel egyidejűleg a katonai szövetségeket és a szemben álló katonai tömbök helyett közösen új európai biztonsági rendszert építsenek ki. többször javasolták a külföldi katonai támaszpontok felszámolását, a külföldi csapatok visszavonását saját nemzeti határaik mögé, továbbá szorgalmaztak sok más olyan intézkedést is, amely feltétele a kollektív biztonság megteremtésének. ezekkel a javaslatokkal a magyar nép teljesen egyetért és azok megvalósítására törekszik. csak nagyon lassan haladunk előre a kijelölt cél felé. az előrehaladás elé gátat emel az amerikai egyesült államok legreakciósabb köreire támaszkodó német szövetségi köztársaság kormányának politikája.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 3. folyt./-lm

a német szövetségi köztársaság kormánya folytatja elődeinek hidegháborús politikáját, elszakadva az európai realitásoktól, magának igényli a német nép egyedüli képviselői jogát, érvényben levőnek tartja a müncheni egyezményt, nem ismeri el önálló és szuverén államként a német demokratikus köztársaságot, a háború után kialakult határok revízióját követeli, lehetőséget ad új fasiszta szervezetek működésére.

ilyen viszonyok között jött létre a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között a most törvénybe iktatásra javasolt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés. a szerződés erősíti a két nép barátságát, a két ország közötti szövetséget, a szocialista internacionalizmustól áthatott kölcsönös segítségnyújtási készséget. a két szocialista ország a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésével is erősíti a szocialista országok egységét és azt a széles frontot, amely az imperializmus ellen, a nemzetek függetlenségének, szuverenitásának tiszteletben tartásáért, a népek önrendelkezési jogáért, szabadságáért, a demokráciáért, a békéért küzd. a szerződésben a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság az egyesült nemzetek szervezete alapokmányának elveivel és céljaival, a varsói szerződés politikai tanácskozó testülete 1966-os bukaresti nyilatkozatával, a kommunista és munkáspártok 1967-es karlovyváry-i felhívásával összhangban kötelezettséget vállaltak, hogy fellépnek a békét és a nemzetközi biztonságot veszélyeztető nyugatnémet militarizmus és revansizmus erői ellen, hatékonyan biztosítják a második világháború után megvont határok védelmét, a német demokratikus köztársaság határainak sérthetetlenségét.

a német szövetségi köztársaság kormányának képviselői többször nyilatkoztak már úgy, hogy nem kívánják folytatni a hidegháborús politikát, a megbékélés útját keresik. szavaikat azonban nem igazolják tetteik. taktikáznak, de a régi hidegháborús politikájukat egyetlen lényeges pontban sem változtatták meg. a német szövetségi köztársaság megalakulása óta egyre jobban összefonódik az amerikai egyesült államok monopóliójával, annak imperialista politikáját szolgálja. nem veszi figyelembe az európai népek, magának a német népnek az érdekeit sem.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 4. folyt./-lm

nem európai erőkre támaszkodik, hanem az európai nemzetek függetlenségét, szuverenitását sértő, kontinensünktől idegen politikát képvisel. európa népei nem ringathatják magukat illúziókban, nem fogadhatnak bizalommal békés nyilatkozatokat, ha ezek mögött agresszív célokat is felismernek és a hidegháborús gyakorlat folytatását tapasztalják. a történelmi tapasztalatok éberségre köteleznek bennünket, magyarokat is.

az európai népek, haladó pártjaik, még kormánykörök is, megértéssel fogadták a varsói szerződés tagállamainak a katonai tömbök egyidejű felosztására, az idegen haderők visszavonására vonatkozó javaslatát. az első éles disszonáns hangot ebben a kérdésben is a német szövetségi köztársaság kormánya ütötte meg. willy brandt, a szövetségi kormány külügyminisztere cikket írt az aussenpolitik augusztusi számában és ebben kiállt a katonai tömbök, a nato védelmében: attól óvott, hogy a tömbpolitika helyébe tulburjánozzék a bilateralizmus a kelet-nyugat kapcsolatokban. a nato-t, ezt a közismert agresszív célú katonai szövetséget az enyhülés-politika bázisának minősíti és védi. ez maradéktalanul a régi politika. a kommunista támadás veszélyének elavult dogmájával fenyegeti a tőkés világot, hogy az fentartsa katonai tömbjét. a német szövetségi köztársaság külügyminisztere ezt nevezi kelet-nyugat közötti közeledési politikának.

a német demokratikus köztársaság kormánya az egész német nép érdekeit, európa biztonságát szolgálja azzal, hogy ennek ellenére folytatja erőfeszítéseit a két német állam normális kapcsolatainak megteremtéséért. willy stoph, a német demokratikus köztársaság miniszterelnöke az elmúlt napokban ismét javasolta: kezdjenek tárgyalásokat a két német állam magasszintű képviselői. szerződés-tervezetet hoztak nyilvánosságra, amelyben javasolják, hogy a két szuverén német állam a nemzetközi jog elvei alapján létesítsen egymással normális államközi kapcsolatokat, mondjon le az erőszak alkalmazásáról, ismerje el a jelenleg fennálló határokat, nyilvánítsa hatálytalannak a müncheni egyezményt és mondjon le a nukleáris fegyverekről.

véleményünk szerint ezek a javaslatok teljesen összhangban vannak az európai népek érdekeivel, a német nép céljaival és békés törekvéseivel. realizálásuk az európai biztonságot és a világ békéjét szolgálná.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 5. folyt./-lm

a szerződés-tervezet a megváltozott nemzetközi realitásokra épít és a történelmileg legidősebb és legfontosabb kérdések megvitatását tűzi napirendre. e kérdések megvitatása elől sokáig már nem lehet kitérni. az ilyen irányu, minden kisebb, nagyobb lépés az egész német nép ügyét szolgálja.

a két német állam polgárainak rokoni, emberi kapcsolatait is csak így lehet megalapozni. a német szövetségi köztársaság által mesterségesen szított feszültség, a német demokratikus köztársaság elismerésének megtagadása, az egyedüli képviselő abszurd igénye az, ami megnehezíti a kölcsönös látogatások kötöttségeinek feloldását, az államhatárok két oldalán élő német emberek baráti közeledését.

a német demokratikus köztársaság újabb és újabb erőfeszítései a két németország kapcsolatainak normalizálására eddig sajnálatosan merev elutasításra találtak. a nagy koalíció-kormány továbbra sem ismeri el a német demokratikus köztársaságot és ragaszkodik az egyoldalú képviselő jogához. ennek sem jogi, sem morális alapja nincs. 17 millió német ember szocialista államot, új társadalmi rendet épített, amelyben a hatalom a népe, ahol megszűnt a kizsákmányolás, a létbizonytalanság és ahol lendületes munkával lelkesítő sikereket értek el a gazdaságban, a tudományban és a kultúrában. az nök szellemi, ipari, mezőgazdasági termékei elismerést, technikai, katonai ereje tiszteletet vált ki. milyen jogi alapon igényli ennek a szuverén államnak képviselőjét a nyugatnémet monopólium? ilyen jogi alap nincs. annál nyilvánvalóbb a politikai cél: még 17 millió németet a tőke szolgálatába kényszeríteni. erre azonban a német tőkés osztálynak nincs és soha többé nem is lesz lehetősége.

anakronizmus - komikusan is hangzik - hogy a német szövetségi köztársaság-kormány a müncheni egyezményt érvényben levőnek tekinti. ezt a szerződést - mint ismeretes - 1938 szeptemberében kötötték, az angol konzervatív csőd-politikus chamberlain, az emberek millióinak életéért, felbecsülhetetlen értékű anyagi javak és kulturális kincsek megsemmisítéséért felelős hitler és társa, a másik fasiszta diktátor, mussolini, francia részről pedig daladier írta alá. lényegében a kelet-európai népek sorsáról döntve a kelet-európai népek megkérdezése nélkül - utat nyitottak kelet felé hitler barbár hordáinak. ebből a szerződésből senkinek joga nem származhat, senkire kötelezettség nem hárulhat.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 6. folyt./-lm

a német szövetségi kormány még ma sem hajlandó számolni azzal, hogy a náci hadsereget megverték, a német tőkés osztály elvesztette a második világháborút, és ennek eredményeként új és igazságos határokat vontak meg Európában, Lengyelország visszakapta történelmi jussát. a jelenlegi határok, köztük a két német állam határainak el nem ismerése, minden törekvés annak megváltoztatására: uszítás a revansvételre, háborús politika. olyan politika, amely egészében ellentétes Európa népeinek érdekeivel, azokkal a törekvésekkel, erőfeszítésekkel, amelyek célja ma az európai kollektív biztonság, a félelem nélküli élet megteremtése.

a német demokratikus köztársaság népe nehéz harcot vív. a front legelső vonalában küzd a reakció nagy erőinek állandó eszmei nyomása ellen, és védi a szocializmus, a béke, az egyetemes emberi haladás állásait. a német demokratikus köztársaság népe ebben a harcban nincs egyedül. azok a szerződések, amelyek az utóbbi időben a német demokratikus köztársasággal is kötött, kifejezik a szocialista országok messzemenő bizalmát, szolidaritását az nök és népe iránt. kifejezik az elhatározottságot is, hogy a német demokratikus köztársaság népének harcait, céljait sajátjuknak tekintik.

tisztelt országgyűlés!

képviselőtársak!

a német munkás-paraszt állam a német demokratikus köztársaság barátunk, testvérünk, szövetségesünk. e barátság szilárd elvi alapokon nyugszik és az elmúlt esztendőkből nehéz helyzetekben is kiállta a próbát. összekötnek bennünket a közös célok, a szocializmusért és a békéért folytatott közös harcunk, a proletárinternacionalizmusnak mindkét népben mélyen gyökerező eszméi, a varsói szerződéshez, a szovjetunióhoz való hűségünk, a szocialista országokhoz fűződő baráti kapcsolataink.

öröm és megnyugtató számunkra, hogy pártjaink és kormányaink a nemzetközi politika és a nemzetközi munkásmozgalom alapvető kérdéseiben azonos nézetet vallanak.

/folyt.köv./

parlament

bkk 2. /szirmai istván ... 7. folyt./-lm

a két ország közötti kapcsolatok zavartalanok, testvériek. gazdasági, kulturális kapcsolataink mindkét ország és nép javára fejlődnek. ez a baráti viszony egyformán szolgálja nemzeti céljainkat és a nemzetközi munkásosztályt is történelmi hivatása betöltésében.

budapest népe őszinte baráti érzelmekkel, nagy örömmel látta vendégül a szerződés aláírása alkalmával walter ulbrichtot, a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakját, a német szocialista egységpart, a német demokratikus köztársaság kormányának küldöttségét. ez a látogatás tovább mélyítette népeink barátságát, megalapozta a sokirányú további együttműködést, segítette közös szocialista jövőnk munkálását.

a német demokratikus köztársaságban, a német béke-államban a munkásosztály van hatalmon, a szocializmus eszméit váltják valóra. a magyar nép csak elismeréssel szólhat azokról a nagy eredményekről, amelyeket a német demokratikus köztársaság munkásosztálya, parasztsága, értelmisége elért, arról a szerepről, amit a német demokratikus köztársaság népe, kommunista pártja és kormánya a társadalmi haladásért, a békéért, az európai biztonságért folyó harcban betölt. csak tisztelettel szólhatunk arról a sokirányú segítségről, amit a német demokratikus köztársaság népe a felszabadulásukért küzdő, a gyűlöletes agresszorok ellen harcoló népeknek, nemzeteknek nyújt.

a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést ebben a szellemben, a munkás nemzetköziség szellemében, a szocializmus erőt egységének erősítéséért, a legnemesebb emberi célok valóra váltásáért, a szocializmusért, a békéért kötöttük.

kérem a szerződés törvénybe iktatását./mti/

parlament

bkk. 3. az országgyűlés pénteki ülése

t zs-di-hi-sl-tf-kz/gk,gg,tm,ik,hné/-lm-gy/bs

1967. szeptember 29.

a mezőgazdasági termelészövetkezetekről, valamint a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslatok együttes tárgyalásával folytatta tanácskozását pénteken reggel 9 órakor az országgyűlés.

az ülésen részt vett fock jenő, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, biszku béta, fehér lajos, kállai gyula, nyers rezső és szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

vass istvánnénak, az országgyűlés alelnökének megnyitója után a pénteki tanácskozás első szónoka,

fehér lajos,

----- a kormány elnökhelyettese emelkedett szólásra.

/fehér lajos beszédét mai bkk. 1-es kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk./

/folyt. köv./

9.25/szb

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 1. folyt./-lm

v

mai bkk 1. számú anyagunkhoz fehér Lajos beszédéhez a következő javításokat adjuk:

a 4. folytatás 4. bekezdésének végére /... vezetőknél, s szakembereknek. - /a következő mondat irandó: úgy gondolom azonban, hogy a szakvezetők tevékenységének konkrét szabályozását a törvénytervezetből a végrehajtási utasításba kellene áttenni.

az 5. folytatás 3. bekezdésének 7. sorában a szöveg helyesen ... végrehajtandó e g y ü t t v é v e mintegy 17 százalékos....

a 8. folytatás 1. bekezdésének 3. sorában a kooperáció szó helyett k o n c e n t r á c i ó irandó.

a 10. folytatás 1. bekezdésének 5. sorában a költözött szó helyett: k ö l t ö z ö t t;

a 11. folytatás 3. bekezdésének 3. sorában a rendelkezés szó helyett: r e n d e z é s irandó.

a 12. folytatás 2. bekezdésében a második mondat helyesen így kezdődik: engedjék meg ezért, hogy - eltérve a napirenden levő tárgytól - röviden ....

x x x

fehér Lajos nagy tapssal fogadott beszéde után
dr. Pál István

Fejér megyei képviselő emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

10.30/szb

AD 11¹⁰

11¹⁵J

-26-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 2. folyt./-lm

Pál István

Fejér megyei képviselő előjáróban méltatta a termelőszövetkezeti mozgalom jövője szempontjából nagy jelentőségű törvényjavaslatokat, majd állatorvosi munkájának tapasztalatai alapján a közös gazdaságok állattenyésztési gondjaival foglalkozott. Egyebek között hangsúlyozta:

- csakugy, mint az ország más megyéiben, nálunk is nehézséget okoz a takarmányellátás. olyan intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy minél előbb a sertést tartó szövetkezetek rendelkezésére álljanak az abrak jobb hasznosítását elősegítő takarmánykoncentrátumok és az azok keveréséhez szükséges eszközök, felszerelések. nagyüzemi sertésenyésztésünkhöz legalább olyan takarmányozási szintet kell biztosítanunk, mint amelyet a nagyüzemi baromfitenyésztésben már elérünk. sokat javítana a helyzetet, ha a termelő üzemekből csak a szükséges mennyiségű teljes tejet szállítanák el, a többi pedig helyben fölöznék le, mert így a visszamaradó „sovány”, tejet a sertések takarmányozására használhatnák fel. javasolom; az illetékes minisztérium vegye fontolóra, hogy a székesfehérvári épülő tejfeldolgozó üzem beruházási programjában nem lenne-e helye egy tejporgyártó részlegnek is.

a képviselő a továbbiakban rámutatott, hogy a takarmányhiányon kívül a korszerűtlen épületek is nehezítik az állattenyésztő termelőszövetkezetek helyzetét és közrejátszottak abban, hogy csökkent a kocaállomány. hangsúlyozta: a vártnál gyengébb ideai takarmánytermés miatt a közös gazdaságok csak központi támogatással tarthatják fenn, illetve növelhetik az eddig elért hizlalási szintet. változtatni kell azon is, hogy jelenleg a sertéshus előállítás költségeinek körülbelül 75 százalékát a takarmány teszi ki. a változtatásra van lehetőség, mert jelenleg a helytelen takarmánytechnológia, valamint a tartási és egyéb feltételek hibái miatt majdnem annyi takarmány megy veszendőbe, mint amennyit külföldről kell behoznunk, - fejtegette, - majd azzal zárta felszólalását, hogy a két törvénytervezetet elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

/folyt.köv./

10.37/szb

AD 11¹⁰

11¹⁵J

-27-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 3. folyt./-lm

v

ezután illés dezső

-----
somogy megyei képviselő a földtulajdonról és a földhasználatról szóló törvénytervezettel foglalkozott, hangsúlyozta, hogy a javaslat rendkívüli időszéri és immár nélkülözhetetlen. összefügg a mezőgazdasági termelőszövetkezetekről szóló törvényjavaslattal, a kettő kiegészíti egymást.

a képviselő hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslatok vitájában figyelembe kell venni, hogy a tulajdonviszonyok jogi adminisztrációja, az ügyek intézése is következetes legyen. különösen vonatkozik ez a földügyi, igazgatási szervezetekre, a telekkönyvi apparátusra. a telekkönyv szakszerű kezelése szavatolhatja csak a tulajdonjog érvényesítését. - ezt azért hangsúlyozom - mondotta, mert a telekkönyvek kezelésében egy időben lazaság volt tapasztalható. a földreform politikai és társadalmi elképzelései a gyakorlatban következetesen megvalósultak. ennek jogi vetületei azonban nem minden esetben voltak egyértelműek. a telekkönyv gyakran kibuvókat engedett, s még most is előfordul, hogy egyes telkek, jelentős épületek a volt földbirtokosok nevének vannak, jóllehet azokat az ingatlanokat már régen birtokukba vették a szövetkezetek.

- a törvényjavaslatnak természetesen nem célja a földtulajdoni kapcsolatos valamennyi kérdés átfogó szabályozása - mondotta. javasolta azonban az országgyűlésnek, hogy szorgalmazza az egységes és általános földjogi kódex kiadását. helyesnek tartaná, ha ez a kérdés egy éven belül az országgyűlés elé kerülne. javasolta azt is, hogy vegyék revízió alá a földjoggal összefüggő régi rendeleteket, és az elavultakat érvénytelenítsék.

/folyt.köv./

10.43/szb

AD 1110
11.15 J
-28-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 4. folyt./-lm

szviridov ivánné

-----
szabolcs-szatmár megyei képviselő felszólalásában hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat széleskörű lehetőséget biztosít majd a termelőszövetkezeteken belüli problémák megoldására. növeli a közös gazdaságok önállóságát. az utóbbi vonatkozásban elsősorban is azt tartotta nagyon előnyösnek, hogy lehetővé teszi a szövetkezetek számára a teljesen önálló tevékenységet. a tervek jóváhagyását az új törvény ugyanis a közgyűlés hatáskörébe utalja.

az önállóság értelmezésével és gyakorlatával kapcsolatban a képviselő a továbbiakban rámutatott, hogy ezt a nagy lehetőséget egyetlen közös gazdaságban sem szabad spekulációs célokra felhasználni. termelőszövetkezetünk a nagyobb önállóság körülményei között is az államot tekinti első és egyben legjobb partnerének. a kialakult, jól bevált, s a termelés biztonsága szempontjából előnyös szerződéses rendszer keretében értékesíti a továbbiakban is termékei döntő többségét, bár ugyanakkor a gazdaságirányítás új mechanizmusának elveivel összhangban, továbbá az új termelőszövetkezeti törvények adta lehetőségek kihasználásával széleskörű önálló értékesítésre is törekszik majd. véleményem szerint - hangoztatta - meg kell tanulnunk az önállósággal élni, de önmagunk számára sem lenne hasznos, ha „spekulációs kísérletekbe, bonyolódnánk.

messzemenően egyetértünk azzal - hangoztatta a továbbiakban, hogy csak az lehessen termelőszövetkezeti tag és csak az gyakorolhassa a tagságból adódó jogokat, aki minden tekintetben eleget tesz a kötelezettségeknek is. talán éppen e téren volt az elmúlt időszakban a legkirívóbban visszás a helyzet. akármi-lyen furcsán hangzik is, sokszor éppen a dolgozó tagok kerültek hátrányos helyzetbe. tőlük ugyanis megkövetelte a termelőszövetkezet bizonyos számú munkaegység teljesítését, s csak úgy adott számukra háztáji földet. mások viszont- például azok, akik tudatosan kihasználták az új törvényben megszüntetett pártoló tagságból adódó lehetőségeket -, anélkül is kaphattak, illetve kaptak háztáji földet, hogy akár egyetlen napot dolgoztak volna a közösen. a háztáji föld munkához kötésével egyidejűleg az új törvény messzemenően gondoskodik az öregekről és a munkaképtelenekről. előírja, hogy ők akkor is kapjanak háztáji földet, ha már egyáltalán nem dolgoznak a termelőszövetkezetben.

/folyt.köv./
11.15/ju

-29-

13. J
Kb

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 5. folyt./-lm

az új törvény tervezete rendkívül élénken és széleskörűen foglalkoztatja a szövetkezeti tagságot. véleményükkel, illetve az új törvény hatásával kapcsolatban elegendő legyen csak annyit megjegyezni, hogy viszonylagos közismertté válása óta észrevehetően megnőtt a termelőszövetkezetekben felvételi kérelemmel jelentkező fiatalok száma. a gyakorlatban az új törvény máris kedvezően hat a közös gazdaságok egyik legáltalánosabb problémájára, a munkaerő helyzetre. intézkedései révén az eddignél több falusi fiatal lát majd biztos megélhetési lehetőséget a közös gazdaságokban.

a szövetkezeti gazdaságok nem egyforma erővel foghatnak hozzá az új törvényekből adódó lehetőségek kihasználásához. ebből a szempontból tartom különösen nagy jelentőségűnek, hogy csak kerettörvényt fogadunk el, s ezzel lehetőséget biztosítunk arra, hogy a későbbiekben a termelőszövetkezeti közgyűlések által megalkotandó és elfogadandó alapszabályokban kifejezésre jussanak ezek a különbségek. biztos vagyok abban, hogy ezzel sok, eddig hozzáférhetetlen tartalék kerül majd a termelés szolgálatába. számítanunk kell arra, hogy a törvény végrehajtása során bizonyos türelmetlenséget is tapasztalunk. lesznek olyanok, akik azonnal meg akarnak valósítani olyan dolgokat is, amelyeknek az adott szövetkezetben még nincsenek meg a konkrét feltételei. ebből a szempontból elsődlegesnek fontosnak tartom, hogy a következő időszakban mindenkivel megismertessük az új törvénynek nem is annyira a betűjét, mint inkább a szellemét.

a képviselő mind a termelőszövetkezetekről, mind pedig a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

11.20/ju

13⁰⁰

-30-

Rk

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 6. folyt./-lm

dr. baksay tóth bertalan,

pest megyei képviselő szólt azokról az - egykor elérhetetlennek vélt - eredményekről, amelyek az elmúlt időszakban születtek a mezőgazdaságban, elsősorban a termésátlagok tekintetében. több rekord-átlagtermést értünk el; tavaly például a kukorica termésátlaga meghaladta a holdankénti 18 mázsát, cukorrépából holdanként több mint 190 mázsa, burgonyából pedig 71 mázsa termett. az idei munkasikerek közül különösen kiemelkedik a buza holdankénti 14 mázsát meghaladó átlagtermése. mindemellett a mezőgazdaságban ma még mindig akadnak olyan lehetőségek, amelyeknek teljes kiaknázásával a mostaninál is jobb eredményeket érhetnénk el.

beszélt a képviselő arról, hogy az öntözés és a műtrágyázás együttes alkalmazásával megteremtettük a nagyüzemi legeltetési technológiát; 1966-ban - korszerű nagyüzemi módszerekkel - 200 000 katasztrális hold javított legelőn holdanként 120 mázsa lett a fűtermés, szemben a javítatlan legelők 36 mázsa holdankénti átlagával. a legelőgazdálkodás javítására fordított anyagiak gyorsan megtérülnek - még pedig többszörösen. elegendő csak arra gondolni, hogy a többlettermésből - közvetve - származó tej többletmennyisége 1966-ban csaknem másfél millió forintot jelentett.

felmérések szerint az eddig megjavított 200 000 katasztrális holdon kívül még további, körülbelül 1 millió katasztrális hold olyan gazdaságosan megjavítható gyepterület van, amelyet feltétlenül érdemes rendbehozni. egy sor konkrét javaslatot tett a képviselő arra, melyek legyenek a legfontosabb teendők a legelőgazdálkodás korszerűsítésében. ilyen például: az állatok elhelyezésére szolgáló istálló- és karámrendszer, továbbá a felhajtó utrendszerek kiépítése, a fűsilózás leghatékonyabb módszereinek kikísérletezése, a réti széna-készítés komplex gépesítése. a képviselő szerint valamennyi mezőgazdasági kutatóintézetben külön témaként kellene foglalkozni a legelőgazdálkodással, még pedig úgy, hogy a tudományos, kutatási eredményeket a lehető legrövidebb időn belül gyakorlatilag hasznosítsák a mezőgazdasági nagyüzemek.

a törvényjavaslatokat dr. baksay tóth bertalan elfogadta, ajánlotta, hogy az országgyűlés is fogadja el.

/folyt.köv./
11.40/e

13⁰⁰

- 31 -

Rk

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 7. folyt./ g

dancs józsef

szabolcs-szatmár megyei képviselő hangsúlyozta, a termelőszövetkezetek működésének újbóli szabályozása, nem kevésbé a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvény kitűnő lehetőséget ad arra, hogy a ma még gyenge termelőszövetkezetek gyorsabb ütemben zárkozzanak fel a jók mögé. az ezzel kapcsolatos munka döntő részét helyileg az ott dolgozó embereknek kell megoldaniuk. vannak azonban olyan gondok is, amelyek csak központi segítséggel rendezhetők. járá-sunkban - a csengeri járásban - s általában a szatmárberegi tájon nagyon gyakori vendég a belvíz és az aszály. a termelőszö-
vetkezetek és a vizgazdálkodási társulások megpróbálták már fel-
venni a küzdelmet ellene, de a tapasztalatok szerint a helyi erők
ehhez kevésnek bizonyultak. a képviselő éppen ezért sürgette,
hogy a készülő általános vízrendezési terv megvalósítását az
illetékes szervek, amennyire csak lehet, hozzák előre, mert
csak ilyen módon - a helyi erőkkel is kiegészített központi erőfor-
rásokból - tehető biztonságossá e vidék mezőgazdasági termelése.

ezután szünet következett. a szünet után
dr. beresztóczy miklósnak,
----- az országgyűlés alelnökének elnökle-
tével folytatódott a tanácskozás.

/folyt. köv./

11.50/ju

13⁰⁸

-32-

MLK

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 8. folyt./-lm

süimegi jános

nógrád megyei képviselő elmondta:
----- többek között azért üdvözli örömmel az új törvényt, mert sok
olyan problémát old meg, amelyek eddig zavarták a termelőszö-
vetkezeti mozgalom előre haladását, a közös gazdaságok fejlődé-
sét. elmondotta, nagy jelentőségűnek tartja a családtagok rész-
vételét a munkában. ugyanis ha a családtag is vállalja a közös-
ség gondjait, joggal tarthat igényt arra, hogy részt vegyen a
termelőszövetkezet életében, előterjeszthesse javaslatait, ki-
fejthesse véleményét, a terveket, a feladatokat illetően is.
ez eddig nem így volt. a családtagok részvétele azért is fontos,
- mutatott rá a felszólaló - mert általános tapasztalat, hogy a
fiatalok a termelőszövetkezetben családtagi minőségben kezdik
meg a közös munkát. ennek során ismerik meg a munka szépségeit,
s válnak értékes tagjává a közösségnek, a termelőszövetkezetnek.
üdvözlendő, hogy a családtagi minőségben eltöltött idő - a
tagsági viszony létesítésével - beszámít a nyugdíj-évekbe is.

kiemelte a felszólaló a törvényjavaslat másik pozitív
vonását is, a mezőgazdasági munkában tisztességgel megőregedett
idős, nyugdíjas tsz-tagok védelmét. továbbra is részt vehetnek
a szövetkezet életében, erejükhez mérten dolgozhatnak, földjára-
dékot kapnak, jogosultak a háztáji területre. nagyon megnyugta-
tó az érdekvédelem szempontjából az is, hogy fontos mezőgazdasá-
gi kérdésekben a termelőszövetkezetek országos tanácsának véle-
ményét is figyelembe veszik. ez is a parasztság megbecsülését
jelenti, s a mezőgazdaságnak a népgazdaságban betöltött egyen-
rangú szerepét jelzi.

- az előkészületek során felvetődött az egyszerű szövet-
kezetek kérdése is - mondotta a továbbiakban. ezekről eddig nem
történt külön rendelkezés, s a mostani törvényjavaslat sem tér
ki erre bővebben. a felszólaló ezzel kapcsolatban felhívta a
figyelmet, hogy az elkövetkező időszakban ezt a témát napirend-
re kellene tűzni, és az illetékes szervek bevonásával alaposan
megtárgyalni.

a jövő év elején életbe lépő új gazdasági mechanizmus-
sal kapcsolatban a képviselő megállapította, hogy az új gaz-
daságirányítási rendszer bevezetésének feltételei a termelőszö-
vetkezetekben biztosítottak, s az új mechanizmus, valamint a
most születő új törvény megbízható alapot nyújt a mezőgazdaság
továbbfejlesztéséhez. a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt. köv./
11.55/ju

-33-

13⁰⁸

MLK

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.... 7. folyt./ g

dancs józsef

szabolcs-szatmár megyei képviselő hangsúlyozta, a termelőszövetkezetek működésének újbóli szabályozása, nem kevésbé a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvény kitűnő lehetőséget ad arra, hogy a ma még gyenge termelőszövetkezetek gyorsabb ütemben zárkózzanak fel a jók mögé. az ezzel kapcsolatos munka döntő részét helyileg az ott dolgozó embereknek kell megoldaniuk. vannak azonban olyan gondok is, amelyek csak központi segítséggel rendezhetők. járá-sunkban - a csengeri járásban - s általában a szatmárberegi tájon nagyon gyakori vendég a belvíz és az aszály. a termelőszö- vetkezetek és a vízgazdálkodási társulások megpróbálták már fel- venni a küzdelmet ellene, de a tapasztalatok szerint a helyi erők ehhez kevésnek bizonyultak. a képviselő éppen ezért sürgette, hogy a készülő általános vízrendezési terv megvalósítását az illetékes szervek, amennyire csak lehet, hozzák előre, mert csak ilyen módon - a helyi erőkkel is kiegészített központi erőfor- rásokból - tehető biztonságossá e vidék mezőgazdasági termelése.

ezután szünet következett. a szünet után dr. beresztóczy miklósnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével folytatódott a tanácskozás.

/folyt. köv./

11.50/ju

13.08

-32-

kk

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 8. folyt./-lm

sümegei jános

nógrád megyei képviselő elmondta: többek között azért üdvözli örömmel az új törvényt, mert sok olyan problémát old meg, amelyek eddig zavarták a termelőszö- vetkezeti mozgalom előre haladását, a közös gazdaságok fejlődé- sét. elmondta, nagy jelentőségűnek tartja a családtagok rész- vételét a munkában. ugyanis ha a családtag is vállalja a közös- ség gondjait, joggal tarthat igényt arra, hogy részt vegyen a termelőszövetkezet életében, előterjeszthesse javaslatait, ki- fejtesse véleményét, a terveket, a feladatokat illetően is. ez eddig nem így volt. a családtagok részvétele azért is fontos, - mutatott rá a felszólaló - mert általános tapasztalat, hogy a fiatalok a termelőszövetkezetben családtagi minőségben kezdik meg a közös munkát. ennek során ismerik meg a munka szépségeit, s válnak értékes tagjává a közösségnek, a termelőszövetkezetnek. üdvözlendő, hogy a családtagi minőségben eltöltött idő - a tagsági viszony létesítésével - beszámít a nyugdíj-évekbe is.

kiemelte a felszólaló a törvényjavaslat másik pozitív vonását is, a mezőgazdasági munkában tisztességgel megőregedett idős, nyugdíjas tsz-tagok védelmét. továbbra is részt vehetnek a szövetkezet életében, erejükhez mértén dolgozhatnak, földjára- dékot kapnak, jogosultak a háztáji területre. nagyon megnyugta- tó az érdekvédelem szempontjából az is, hogy fontos mezőgazdasá- gi kérdésekben a termelőszövetkezetek országos tanácsának véle- ményét is figyelembe veszik. ez is a parasztság megbecsülését jelenti, s a mezőgazdaságnak a népgazdaságban betöltött egyen- rangu szerepét jelzi.

- az előkészületek során felvetődött az egyszerű szövet- kezetek kérdése is - mondotta a továbbiakban. ezekről eddig nem történt külön rendelkezés, s a mostani törvényjavaslat sem tér ki erre bővebben. a felszólaló ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet, hogy az elkövetkező időszakban ezt a témát napirend- re kellene tűzni, és az illetékes szervek bevonásával alaposan megtárgyalni.

a jövő év elején életbe lépő új gazdasági mechanizmus- sal kapcsolatban a képviselő megállapította, hogy az új gaz- daságirányítási rendszer bevezetésének feltételei a termelőszö- vetkezetekben biztosítottak, s az új mechanizmus, valamint a most születő új törvény megbízható alapot nyújt a mezőgazdaság továbbfejlődéséhez. a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt. köv./
11.55/ju

13.08

-33-

kk

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 9. folyt./-lm

keszthelyi zoltán
-----
békés megyei képviselő többek között a termelőszövetkezetek melléktelekenységével kapcsolatos problémákról szólott.

a termelőszövetkezetek ilyen irányú munkája azontul, hogy a népgazdasági szempontból is rendkívül jelentős, számottevően hozzájárul majd a helyi szükségletek jobb kielégítéséhez. fontos azonban, hogy a melléküzemágak szervezését alapos közgazdasági értékelés előzze meg. ennek hiányában ugyanis fennáll az a veszély, hogy a gazdaságok olyan helyeken is mellék- és segédüzemek létrehozására töreksszenek, ahol annak nincsenek meg a valószínűsítő feltételei. a segédüzemeket, a termelőszövetkezetek között kialakuló együttműködő vállalkozásokat, minden esetben a közös gazdaságok szerves részeként kell kezelni. csak így válthatják be az egész közösség szempontjából hozzájuk fűzött reményeket. különös jelentősége van és lesz a társulásoknak, a segéd- és melléküzemeknek, a gyenge termelőszövetkezetek fejlődésében. fontos azonban, hogy ezeket ne tekintsék a gazdaság egészétől elvonathozható „csodaszernek”, a termelőszövetkezetek minden esetben számoljanak azzal, hogy gazdasági helyzetük javulását csak akkor várhatják a melléküzemágaktól, ha az üzemeltetésükhöz szükséges nyersanyagokat saját maguk termelik meg.

x x x
a szerkesztőség figyelmébe!

a bkk 1. /fehér lajos beszéde... 14. folyt./ 2. bekezdésében, valamint a 15. folyt. 1. bekezdésében: barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés irandó.

a bkk 3. /az országgyűlés ...2. folyt./ 1. bek. a felszólaló képviselő neve helyesen: dr. pál istván

a bkk 3. /az országgyűlés... 5. folyt./ 1. bek. alutól számított 4. sora helyesen: ... a közös gazdaságok egyik legáltalánosabb és legnagyobb problémája...

ugyancsak a bkk 3. 5. folyt. 2. bekezdésének 8. sorában helyesen: eddig hozzáférhetetlen tartalék...

a bkk 3. /az országgyűlés.. 6. folyt./ 1. bek. valamint utolsó bekezdésében a felszólaló képviselő neve helyesen: dr. baskay tóth bertalan

/folyt.köv./

12.20/ju

13⁰⁰

- 34 -

pkh

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 10. folyt./-lm

ezután szabó imre
-----
heves megyei képviselő fűzött megjegyzéseket a mezőgazdasággal kapcsolatos törvényjavastokhoz.

- mindkét törvény megalkotása rendkívül időszerű - mondotta -, mert a szövetkezetek többsége gazdaságilag immár megszilárdult, a tagság zöme a szövetkezeti mozgalom híve lett, a tsz-mozgalom életében lezárult egy időszak, s ezt törvényeinknek is tükrözniök kell. jónak tartom a szövetkezetekről szóló törvényjavaslatot, mert bővíti a gazdálkodás lehetőségeit, a szövetkezeti demokráciát. jobban hangsúlyozza a tsz szövetkezeti jellegét, s egyben azt is lehetővé teszi, hogy a szövetkezet egyenrangú legyen más vállalatokkal.

a képviselő néhány javaslatot is tett, amely a jól dolgozókat előnyben részesítené a gyengébbekkel szemben. véleménye szerint a fizetett szabadság mértékét az alapszabályban kellene rögzíteni, s ennek az volna az alapelve, hogy aki jobban dolgozik, annak több szabadság járna. aki például az alapszabályban meghatározott kötelező munkanapot nem teljesítené, annak nem járna fizetett szabadság. a kötelező napok teljesítéséért hat, azon túl pedig minden 20 munkanap teljesítéséért további egy-egy munkanap fizetett szabadságot lehet engedélyezni.

utalt a törvénytervezetnek arra a részére, amely kimondja, hogy a szövetkezeti közgyűléseken a határozathozatalhoz szükséges kétharmados többséget hogyan kell értelmezni. elmondta, hogy a gyakorlatban a legtöbb termelőszövetkezetben lehetetlen az összes tag számához viszonyított kétharmados többséget biztosítani, mert igen sok az öreg, a munkaképtelen, a beteg, aki egyébként tagnak számít, de a közgyűlésre rendszerint nem megy el. a rendelkezést úgy kellene módosítani, hogy ne az összes, hanem kifejezetten a dolgozó tagok kétharmada is elég legyen a határozathozatalhoz. ugyanakkor természetesen továbbra is érvényben kell tartani azt, hogy valamennyi szövetkezeti tag teljes jogu tagként vehet részt a közgyűléseken. ezt a képviselő annál is inkább indokoltnak látná, mert valójában a ténylegesen dolgozó tsz-tagokon mulik a szövetkezet munkája, sorsa, jövője.

a képviselő ezután részletesen foglalkozott a földtulajdonról és a földhasználatról szóló törvényjavaslattal, majd mindkét törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./
12.30/ju

13⁰⁰

- 35 -

pkh

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 11. folyt. / gy

ezután s. hegedüs lászló

----- nagykörösi képviselő elmondta, hogy a földtulajdon és a földhasználat rendezését rendkívül időszerűnek tartja, mert abban az ország lakosságának számottevő része közvetlenül érdekelt. az ország területéből körülbelül 1,3 millió hold van jelenleg személyi használatban.

a képviselő igen fontosnak tartja azt az intézkedést, amely módot ad a nagyüzemi művelésre kevésbé alkalmas területek kisebb parcellákkénti eladására. pest megyében különösen nagy ennek a jelentősége, mert sokan szeretnének hétvégi piHENÉS céljából telket vásárolni. a megyének körülbelül 24 000 hold olyan területe van, amit ilyen módon értékesíteni lehet. a megyei párt- és tanácsi szervek kezdeményezésére az elmúlt években felparcellázott kopárosokon ma már virágzó gyümölcs- és kertkultúra van kialakulóban. a képviselő felhívta a mezőgazdasági és élelmezésügyi, valamint a pénzügyminiszter figyelmét, hogy ezeknek a területeknek a hasznosításában elsősorban a helyi tanácsokat kell érdekeltté tenni. javasolja, hogy a parcellák eladásából befolyó összegekkel a helyi tanácsok fejlesztési alapjukat növelhessék - ez annál is inkább indokolt - mondta, mert a parcellázás kommunális kiadásokkal is jár, ami a tanácsokat terheli.

a képviselő ezután elmondta, hogy a kerti területek megművelését akár a múltban, jelenleg is kiadják családoknak. ezt a gyakorlatot követik a termelőszövetkezetek is. a képviselő választókerületében, nagykörösön a jövőben jelentős területeket akarnak ilyen módon személyi használatba vonni. ez a rendezés igen előnyös a szövetkezet számára, mert évente ismétlődő gondoktól mentesül, de megnyugvást kelt az érdekelt dolgozók körében is, mert hosszú időre biztosítja számukra a földhasználat jogát.

a képviselő a törvényjavaslatokat elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

13.25/ju

-36-

Rka

13.25/ju

parlament

bkk 3. / az országgyűlés ... 12. folyt. / gy

schwartz józsef

----- veszprém megyei képviselő arról beszélt, hogy a termelőszövetkezetek a segéd- és melléküzemági tevékenységhez - ami bővülni fog - mind több szakembert, szakiparost igényelnek majd. az azonban már most tapasztalható, hogy a szakiparosok idegenkednek a tsz-be való belépéstől, mert a tagsági jogviszony bizonyos vonatkozásban hátrányosan érinti őket. nevezetesen arra utalt a felszólaló, hogy „kitolódik”, a nyugdíjkorhatáruk: az ipari munkásoknál érvényes 60 esztendőről a tsz-tagságra vonatkozó 65 évre. ezért a képviselő kérte, hogy vizsgálják felül a nyugdíjrendeletet és úgy módosítsák, hogy ne érje méltánytalanság azt a korábbi tsz alkalmazottat, aki most a tsz tagjává lépne elő. egy szintre kellene hozni, vagy legalábbis közelíteni egymáshoz az ipari munkások és tsz-tagok nyugdíjazásának időpontját.

helyeslően tért ki a képviselő a földtulajdonról és a földhasználatról szóló törvényjavaslatnak arra a paragrafusára, amely szerint a nagyüzemi gazdálkodásra alkalmatlan, tanácsi kezelésben levő állami földekből a munkások és alkalmazottak 200-400 négyszögöl földet vásárolhatnak. a tsz-tagok személyi tulajdonát jelentő földekkel kapcsolatban viszont javasolta a képviselő, hogy ezeket az 1 600 négyszögöl fölötti mértékben is juttatni lehessen, ha meglehetősen gyöngye minőségű földterületekről van szó.

azzal a gondolattal fejezte be beszédét a képviselő, hogy a zártkerti területek racionális rendezésével, a csak kisüzemi művelésre alkalmas területek birtokba adásával elérhető, hogy az országban minden talpalatnyi földet hasznosítsanak.

elfogadta és elfogadásra ajánlotta a két törvénytervezetét.

/folyt. köv./

13.35/ju

-37-

Rka

14.05/ju

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 13. folyt./ gy

oláh pál

----- bács megyei képviselő hangsúlyozta: olyan témakört tárgyal az országgyűlés, amely egyedülálló történelmünkben. rámutatott: pártunk és kormányunk a közelmúltban intézkedések egész sorával, egyebek között az új nyugdíjtörvénnyel, a betegellátás új rendszerével, stb. parasztságunk régi álmát valósította meg. üdvözölte a termelőszövetkezetek területi szövetségeinek megalakítását, majd arra emlékeztette képviselőtársait, hogy a felszabadulás előtt a parasztság többségének évszázadokig csak nyomor, kizsákmányolás és megatáztatás jutott osztályrészül, s a munkásosztállyal karöltve kellett küzdeni a betevő faláért.

hangsúlyozta: az mszmp 9. kongresszusának határozatai alapján olyan kérdéseket tárgyal az országgyűlés, amelyeket milliók helyezelnek, s vallanak a magukénak.

- nagy megtiszteltetés és öröm számomra - folytatta -, hogy én a tsz-elnök részt vehetek az országgyűlés munkájában és hozzászólhatok a termelőszövetkezeti törvényjavaslathoz. ott voltam a termelőszövetkezetek születésénél; 1948-ban a megye első közös gazdaságának, a bácsalmási táncsics tsz-nek lettem az elnöke, 1955-től pedig a hantai Lenin termelőszövetkezet elnökeként dolgozom. úgy gondolom: ez feljogosít arra, hogy felhívással forduljak az ország valamennyi termelőszövetkezeti elnökéhez. arra szólítsam őket: Legyünk mindannyian szószólói új törvényeinknek. tegyünk meg mindent azért, hogy a termelőszövetkezetek tagjai megértsék, jól elsajátítsák rendelkezéseiket, azokat a tudnivalókat, amelyek nélkülözhetetlenek a további munkához, a szocialista mezőgazdaság fejlődésének új szakaszához.

oláh pál a törvényjavaslatokat elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

az elnöklő dr. beresztóczy miklós bejelentette, hogy két képviselő elállt a szótól, több hozzászóló pedig nem jelentkezett. ezért a termelőszövetkezetekről, valamint a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslat vitáját bezárta.

ezután ebédszünet következett.

/folyt. köv./

13.40/ju

-38-

1450j

Mk

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés... 14. folyt./ gy

ebédszünet után kállai gyula elnök nyitotta meg az ülést, s megadta a szót

dr. dimény imre

----- mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszternek, aki válaszolt az elhangzott felszólalásokra.

bevezetőben a miniszter megállapította, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetekről, továbbá a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslatok együttes tárgyalásában 32 hozzászólás hangzott el, s az igen széleskörű és alapos vitában mezőgazdaságunk, főleg pedig a termelőszövetkezetek számos időszerű kérdése került szóba. a felszólalók egyöntetűen megállapították mindkét törvény megalkotásának szükségességét és időszerűségét, s egyetértettek a javaslatokban foglalt alapvető elvi megoldásokkal. úgy értékelték, hogy az új törvények a gyakorlatban helyesen hasznosíthatják az eddigi fejlődés tapasztalatait, s hiánytalanul kielégítik azokat a követelményeket is, amelyeket általános társadalmi fejlődésünk, és a gazdaságirányítási rendszer reformja támaszt.

- fontos és igen figyelemreméltó alapvonása volt a vitának az is, hogy több felszólaló nyomatékosan felhívta a figyelmet a törvények egységes értelmezésének, végrehajtásuk gondos megszervezésének fontosságára. éppen ezért gondoskodni kívánunk arról, hogy a végrehajtási jogszabályok pontosak és egyértelműek legyenek, valamennyi érdekelt állami és társadalmi szerv, s maguk a termelőszövetkezetek is alaposan megismerkedjenek új feladataikkal - mondta a miniszter, s közölte, hogy ennek érdekében megfelelően összehangolt munkatervet készítenek a végrehajtással kapcsolatos szervezési, oktatási és propaganda feladatok ellátására.

a miniszter ezután részletesen válaszolt a törvényjavaslatokkal kapcsolatban elhangzott indítványokra.

azzal kapcsolatban, hogy a tervezetben jó lenne pontosabban meghatározni a szakképzettség fogalmát, a miniszter rámutatott arra, hogy ez nem ennek a törvénynek a feladata, s kérdést a végrehajtási, illetve más, szakmai képesítésre vonatkozó rendelkezéseknek kell szabályozniuk.

/folyt. köv./

16.00/11

-39-

17⁰⁰12

Mk

bkk 3. /az országgyűlés ... 15. folyt./-lm

egy másik javaslat szerint a termelőszövetkezeti tagok nyilvántartásából való törlést a közgyűlés hatáskörébe kellene utalni. a miniszter rámutatott: bevezetésére azért tettek javaslatot, hogy a tsz-ek bonyolultabb eljárás nélkül rendezhessék azoknak a tagjaiknak a helyzetét, akik hosszabb idő óta nem vesznek részt a közös munkában. a tagsági viszony- nak egyszerű módon, a vezetőség útján történő megszüntetése egyaránt érdeke ezeknek a tagoknak és a tsz-eknek. vitás esetekben egyébként is lehetőség van a törlés elleni jogorvoslat- ra, tehát a tagok érdekei megfelelő védelemben részesülnek.

válaszolt a miniszter arra a javaslatra is, hogy a termelőszövetkezeti közgyűlés határozatképességéhez legyen elegendő a tagság felének jelenléte. utalt arra, hogy ez a probléma már a javaslat előkészítése során több oldalról felmerült, s az ott elhangzott észrevételek alapján alakult ki a törvényjavas- lat szerinti megoldás. eszerint a közgyűlés határozatképesség eodigi problémája úgy oldódik meg, hogy törölni kell a hosszabb idő óta saját hibájukból nem dolgozó tagokat; s az öregeket és a munkaképteleneket, valamint az igazoltan távollévőket sem kell a határozatképesség szempontjából a tagokhoz számítani. a korábbi szabályozással ellentétben az egyszerű szótöbbség az általános szavazási mód, minősített szótöbbség csak kivételesen lesz. ezek a változások lehetővé teszik, hogy a közgyűlés való- ban a dolgozó tagság fórumává váljék, s azon a munkában tény- legesen részvevők kétharmada megjelenjék. ennél további enged- ményt a tsz-demokrácia, a tagok tulajdonosi jogainak sérelme nélkül nem lehetne orvosolni. erre való tekintettel a miniszter indítványozta, hogy az országgyűlés e kérdésben az előterjesz- tés szerinti szövegezést fogadja el.

az országgyűlés mezőgazdasági és jogügyi bizottsága együttes javaslatot terjesztett elő a törvénytervezet 23. pa- ragrafusának második bekezdésének módosítására. e módosítási indít- vánnal egyetértve javaslom, hogy a törvény - végső szövegező- sében - küldött-közgyűlés esetén is a közgyűlés kizárólagos ha- táskörébe utalja a termelőszövetkezetek elnökének és elnökhelyettesének megválasztását, elmozdítását és visszahívását.

a termelőszövetkezetek vezetőinek hatáskörét érintő problémákkal kapcsolatban is több módosító javaslat hangzott el. a miniszter közölte: azzal az indítvánnyal, hogy a törvény - végső szövegezésében úgy intézkedjék, a termelőszövetkezetek szakvezetőit a termelőszövetkezet vezetősége bizza meg. hasonló- képpen egyetértett azokkal a javaslatokkal, amelyek az egyes szakvezetők hatáskörét meghatározó 31., 32. és 33. paragrafus törlésére vonatkoztak. e törlések révén ugyanis erősödik a tör- vény keret-jellege, s az említett problémák rendezésére sokkal jobb lehetőséget kínálnak a végrehajtási utasítások.
/folytmköv./

16.20/ju

[A.35]

-40-

kk

bkk 3. / az országgyűlés.... 16. folyt./ gy

felvetődött a vitában, hogy a törvény mondja ki: a terme- lőszövetkezeteknek kötelességük szociális bizottság szervezése. ezzel kapcsolatban a miniszter úgy érvelt, hogy ezt nem feltétle- nül szükséges törvénnyel kötelezővé tenni. helyesebb az az állás- pont, hogy a termelőszövetkezetek - mint a törvény is kimondja - adottságaiknak és helyzetüknek megfelelő bizottságokat szervezhet- nek. közös gazdaságainkban működnek is különböző bizottságok, kö- zöttük szinte mindenütt szociális bizottságok is. célszerűtlen volna egyetlen bizottság megalakítását kötelezővé tenni.

módosító javaslat hangzott el a beviteli kötelezettség- gel, a munkaidő-megállapítással és az alkalmazottak helyzetével kapcsolatban is. ezek - véleményem szerint - nem igényelnek vál- toztatásokat a törvény szövegében, mert a jogszabály más fejeze- tei, illetve a végrehajtási utasítás kielégíti a javaslatban szereplő kívánalmakat - mondta dr. dimény imre. egyetértett vi- szont az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának azon javasla- tával, hogy a fegyelmi büntetésekről intézkedő 78. paragrafus megfelelő bekezdését módosítsák oly módon, hogy az elsőfoku fegyelmi büntetés írásbeli megrovás, a második foku pedig kedvez- mény-elvonás legyen. az eredeti megfogalmazáshoz képest tehát a fegyelmi büntetések köre a kedvezmény-megvonással bővül.

elhangzott olyan javaslat, hogy a 107. paragrafus első bekezdése ne mondja ki kategórikusan: a termelőszövetkezetek területi szövetségei nem láthatják el a közös gazdaságok jog- védelmét. az indítvánnyal dr. dimény imre azért nem értett egyet, mert - mint mondta - a jogi képviselő megfelelő szín- vonalú ellátása alapos tájékozottságot, folyamatos informált- ságot követel. a képviselőt tehát csak olyan személy láthat- ja el, aki állandó és szoros kapcsolatban áll a termelőszövetke- zettel. olyan megoldást javasolt, hogy a képviselői észrevétel alapján a 107. paragrafus 1. bekezdéséből töröljék az említett kategórikus tiltást, és a probléma rendezését bízzák a végre- hajtási utasításra.

adott fegyelmi vagy törvénysértési esetben ne csak a terme- lőszövetkezet vezetősége, de az elnök is felfüggeszthető legyen. bizonyos esetekben ugyanis elegendő csupán az elnök leváltása - vetődött fel a vitában. ezzel kapcsolatban dr. dimény imre rámu- tatott: a felfüggesztés olyan rendkívül súlyos külső beavatkozás a termelőszövetkezet életébe, amelyet csak nagyon indokolt eset- ben szabad alkalmazni. ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy a határozatokat nem az elnök hozza egyszemélyben, hanem a vezetőség kollektíven.

/folyt. köv./
17.00/ju

17.35k

-41-

kk

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 17. folyt./-lm

az elnök felfüggesztése azzal járna, hogy hatósági megbízottat kellene a termelőszövetkezete élére állítani. ez pedig - akár - milyen rövid időről lenne is szó - élesen ellentétben állna azzal a törekvésünkkel, hogy erősítsük a szövetkezeti demokráciát.

elhangzott az a javaslat: a 140 paragrafus írja elő, hogy valamennyi termelőszövetkezet köteles az új törvény és az azon alapuló jogszabályok rendelkezéseinek megfelelő teljesen új alapszabályt készíteni. e munka azonban - hiszen az új törvény hatályba lépésével egyébként is sok kérdés szabályozása kerül a termelőszövetkezetek hatáskörébe - túlságosan hosszú időt venne igénybe. a kategórikus tiltás helyett ezért az az alternatív megoldás látszik helyesebbnek, amely szerint az adottságoktól függően sor kerülhet a meglevő alapszabály módosítására és kiegészítésére, de természetesen új alapszabály készítésére is. ezért javaslom az eredeti szöveg meghagyását.

kérem a tisztelt országgyűlést, hogy válaszmot elfogadni szíveskedjék.

ezután határozathozatal következett. az országgyűlés egyhangulag elfogadta a dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter által elfogadásra javasolt módosításokat. ilyenformán a törvénytervezet eredeti szövegéből törölte a 31., a 32. és a 33. paragrafusokat, s az ezekben érintett kérdések szabályozását a végrehajtási utasításhatáskörébe utalta; módosította a 23. paragrafus 2. bekezdését és a 78. paragrafus 1. bekezdését.

ezt követően az országgyűlés egy tartózkodással elfogadta dr. dimény imrének azt az indítványát, hogy a többi módosító javaslattal érintett törvénycikket eredeti szövegezésében fogadják el.

végezetül az országgyűlés egyhangulag elfogadta a mezőgazdasági termelőszövetkezetekről előterjesztett törvényt.

/folyt.köv./

17.05/ju
1735/1c

-42-

KK

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 18. folyt./-lm

dr. dimény imre ezután a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslattal kapcsolatban felvetődött észrevételekre, indítványokra válaszolt. hangsúlyozta: főleg, hogy a kényszerhasznosításba vett földekkel is kiegészítsék azoknak a földeknek a felsorolását, amelyek a mezőgazdasági termelőszövetkezetek gazdálkodnak. az 1965. évi 19-es számú törvényerejű rendelet ugyanis megszüntette a kényszerhasznosítást és elrendelte: a műveletlenül maradt földeket kártalanítás nélkül állami tulajdonba kell venni. a korábban kényszerhasznosításba adott földek használati ideje pedig rövidesen lejár, így ezek amugyis a termelőszövetkezetek tulajdonába kerülnek, tehát indokolatlan lenne megváltoztatni a törvényjavaslat eredeti szövegét.

szükségtelennek ítélte dimény imre a törvény alapján a termelőszövetkezet tulajdonába kerülő erdő, termő szőlő és gyümölcsös megváltási áráról intézkedő rendelkezések módosítását is. rámutatott: a törvényjavaslat egyértelműen kimondja, hogy a tsz a tulajdonába kerülő földért a volt tulajdonosnak a minisztertanács által meghatározott mértékben és módon köteles térítést fizetni. az erdő, a termő szőlő és a gyümölcsös megváltási árát szabályozó cikkely szerint pedig a megváltási összeg a föld aranykoronya értékének 400-szoros forintösszegéig, tehát addig terjedhet, amennyit felső határnak a képviselő javasolt.

nyilvánvaló, hogy a termelőszövetkezet földhasználati joga a tőzegkitermelésre is kiterjed - reflektált egy másik javaslatra - azonban elegendő a végrehajtási utasításban kitérni, s ebben az esetben is a törvényjavaslat eredeti szövegének jóváhagyását kérte az országgyűléstől.

/folyt.köv./

17.15/ju
1850/1c

-43-

KK

parlament

bkk. 3. az országgyűlés.... 19. folyt./ gy

rátérve arra a javaslatra, hogy a termelőszövetkezet külterületen levő és a saját tulajdonában nem álló földet is átadhasson tagjainak házépítés céljára - hangsúlyozta: a törvénytervezet nem köti sem helyhez, sem tulajdonhoz, hogy hol legyen a házhely céljára átadott föld, lehetővé teszi a földek elcserélését is, tehát az indítvány megvalósítására alkalmat nyújt. ugyanakkor intézkedik a földeladásról is. azokban az esetekben, amikor a terület nem tartozik a tsz tulajdonába, nyilvánvaló, hogy csak a tulajdonos lehet jogosult az eladásra. ezért szükségesnek tartom a törvényjavaslat ezzel kapcsolatos módosítását - mondta a miniszter.

a továbbiakban rámutatott, nincs szükség arra, hogy a törvényjavaslatba is bevegyék, hogy a tanya körüli terület is személyi tulajdon. a végrehajtási rendelet egyértelműen és megnyugtatóan rendezi a kérdést, amikor kimondja: a tanya körüli földre - a lakóépület fennállásáig - a használat és forgalomképesség szempontjából azokat a rendelkezéseket kell alkalmazni, amelyek a személyi földtulajdonra vonatkoznak.

a vitában elhangzott figyelmeztetés nyomán javasolta az országgyűlésnek, hogy a törvényjavaslat 21. paragrafusának 3. bekezdésében - amely kimondja, hogy a személyi földtulajdon a beépített és az épület használatához közvetlenül szükséges területtel /udvar, stb./ meghaladhatja az 1. és 2. bekezdésben meghatározott mértéket - a zárójelben foglalt részt törölje. a szöveg enélkül is világos, sőt kevesebb félreértésre ad alkalmat.

ezután rámutatott: nincs szükség arra, hogy a törvényben határozzák meg az egy közös háztartáshoz tartozók összes személyi földtulajdonának mértékét, mert készül az ezzel kapcsolatos kormányrendelet, amely kizárja majd a spekulációs lehetőségeket.

- a törvényjavaslat rendet kíván teremteni az illetményföldek kérdésében - hangsúlyozta ezután dimény imre.

/folyt. köv./

17.30/ju

18.5K

-44-

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.... 20. folyt./ gy

az illetményföld-használat lényegében bérkiegészítés, ennek megfelelően ingyenes. ezért csak olyan munkakörökben és csak olyan mértékben lehet illetményföldet adni, ahol és amennyiben az feltétlenül indokolt. az alkalmazottak körében általában nem volna helyes lényeges különbséget tenni, ezért egységesen 800 négyszögölben állapítja meg a törvényjavaslat az illetményföld felső határát. ez alól csak az állami gazdaságok dolgozói, illetve a falusi és a tanyai pedagógusok képeznek kivételt. a tsz-alkalmazottakat pedig a javaslat az illetményföld korlátozásával is ösztönözni kívánja arra, hogy termelőszövetkezeti tagokká váljanak. ezért kérem az országgyűlést, hogy a benyújtott tervezet eredeti szövegét fogadja el - mondta a miniszter, majd bejelentette: nincs akadálya annak, hogy a képviselők indítványainak megfelelően 200-400 négyszögöl személyi tulajdonú földet a termelőszövetkezeti tagok is szerezhessenek. a végrehajtási utasításokban erre utalás is van.

a miniszter javasolta: ne járuljon hozzá az országgyűlés a törvényjavaslat 30. paragrafusának törléséhez, mert ez is fontos rendelkezést tartalmaz. kimondjam: „a zártkertrendezési határozat jogerőre emelkedése és a csereterületek birtokba adása után a zártkert határát módosítani és a zártkertben földrendezést végrehajtani nem szabad,„ egy másik javaslat úgy szólt, hogy a termelőszövetkezeti csoportokat és az egyszerű mezőgazdasági szövetkezeteket a föld szempontjából a termelőszövetkezetekkel azonosan kell elbírálni, továbbá a magasabb örökösödési illeték vonatkozásában az épületekre is. erre válaszolva dr. dimény imre a jogszabály eredeti szövegének jóváhagyását indítványozta. kimondta: a javaslat első részét a végrehajtásról intézkedésekkel a rendelet kielégíti, amikor kimondja, hogy a földtörvényt - a hatályon kívül helyezésével - a törvényjavaslat második része is, mert az örökösödési illeték az ingatlanokra vonatkozik, s az ingatlan fogalmába az épület is beletartozik.

a miniszter végül kérte az országgyűlést, hogy fogadja el javaslatát, s köszönetet mondott a képviselőknek az ülészakon elhangzott értékes észrevételekért, indítványokért, valamint a két törvény végrehajtásához felajánlott segítségért.

/folyt. köv./

17.45/11

18.90K

18.90K

-45-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 21. folyt./-Lm

ezután határozathozatal következett. az országgyűlés egyhangulag elfogadta a földtulajdon és földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslattal kapcsolatban a dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter által is elfogadásra javasolt módosítást.

ezt követően az országgyűlés - ugyancsak egyhangu döntéssel - elfogadta dr. dimény imre indítványát, hogy a

többi módosító javaslattal érintett törvénycikket az eredeti szövegezésben fogadják el.

végezetül az országgyűlés egyhangulag elfogadta a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről szóló törvényjavaslatot.

kállai gyula elnök köszönetet mondott a képviselőknek a törvényjavaslat megalkotásához nyújtott segítségért, majd szünetet rendelt el.

szünet után kállai gyula elnökletével folytatódott a tanácskozás. a diplomáciai páholyban ott volt dr. herbert plaschke, az ndk magyarországi nagykövete is. az országgyűlés a napirend szerint a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között budapestben, 1967 május 18-án aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta meg.

a törvényjavaslat előadója barcs sándor képviselő volt.

/folyt.köv./

17.50/11

08.201

-46-

parlament

bkk 3. / az országgyűlés... 22. folyt./ gy

ezután az országgyűlés külügyi bizottságának nevében barcs sándor

budapesti képviselő, a külügyi bizottság tagja terjesztette elő a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság között budapestben 1967. május 18-án aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot. hangsúlyozta:

- a német demokratikus köztársasággal kötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés megerősíti a magyar népköztársaság helyét és szerepét azoknak a népeknek és államoknak a közösségében, amelyek ma a társadalmi haladás, a béke és a szocializmus élvonalába tartoznak. az előttünk fekvő dokumentum a magyar külpolitika fontos, irányt jelző tényezője.

- a szerződés megkötésével a két baráti ország jól szolgálja a szocialista népek közösségének ügyét, és egységének erősítését is. a szerződés szervesen illeszkedik azoknak a barátsági és együttműködési megállapodásoknak a rendszerébe, amelyeket az európai szocialista országok a legutóbbi időben egymással kötöttek, illetve meghosszabbítottak.

barcs sándor ezután emlékeztetett arra, hogy a közelmúltban, a szovjet párt- és kormányküldöttség magyarországi tartózkodásának napjaiban irtuk alá a szovjetunióval az új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést, majd hangsúlyozta: „testvérországaink még szorosabb összefogása örömmel és elégtétellel tölt el bennünket; nemcsak saját érdekelinket, hanem az egyetemes béke és az emberi felemelkedés ügyét is szolgálja.

- az előttünk fekvő szerződés megkötése elsőrendű nemzeti érdekünk volt. a magyar történelemben - pozitív és negatív értelemben egyaránt - már egy évezrede mindig nagy szerepet játszottak a németek. az egyetemes emberi kultúra sok kincse nem egyszer német közvetítéssel jutott el hozzánk.

/folyt. köv./

17.50/11

-47-

MW

bkk. 3. / az országgyűlés.... 23. folyt./ gy

ezt a hatást ugyszólván fel sem lehet mérni. nyomai mindenütt kimutathatók a magyar irodalomban, a művészetben, a filozófiában és a zenében. arra pedig talán teljesen fölösleges hivatkozni: milyen befolyása volt és van ma is hazánkban a német műszaki tudománynak. hogy a társadalomtudományt is említsem: elég csupán marxra és engelsre hivatkozni, hiszen ők is németek voltak.

- népünk emlékezetében azonban az is kitörölhetetlen nyomot hagyott, hogy sokszor kellett védelmeznünk nemzeti függetlenségünket a német agresszió ellen, s a magyar nép, történelme folyamán sokat szenvedett a német imperializmustól. az a generáció, amely végig-élte a nácizmus uralomra jutását és vérgőzös átokfutását, tudja, hogy mindazt, amit a német nép nagy szellemi évszázadok alatt felépítettek, nem egészen másfél évtized alatt sárral mocskolták be kalandorok és gyilkosok, a magyar népet a teljes megsemmisülés réme fenyegette, s magyarország társadalmi és politikai élete a náci szoldataszka csizmája alatt az erkölcsi züllöttség legmélyebb pontjára süllyedt. éppen ezért magyar nemzeti szempontból nézve is felmérhetetlen jelentősége van annak, hogy német földön, nagy nehézségeket legyűrve, kemény és következetes harc után létrejött a német történelem első munkás-paraszt állama, amely legfőbb történelmi hivatásának tartja, hogy német földről még egyszer ne induljon ki háború.

- a német demokratikus köztársaság ma az imperializmus, különösképpen a nyugatnémet imperializmus elleni harc első frontvonalában áll. nagyra értékeljük német barátainknak ezt a megalkuvás nélküli helytállását, annál is inkább, mert ez a szuverén német demokratikus köztársaság nemcsak saját nemzeti függetlenségét védelmezi, hanem az európai szocialista országok közösségének, népeinek - így hazánkknak - békés építő munkáját is. a német demokratikus köztársaságnak az elba partján és a brandenburgi kapunál álló katonái hátát a mi nemzeti függetlenségünket is védelmezik.

- az előtünk fekvő szerződés törvénybeiktatása mindkét állam népének közvetlen érdeke. amint ezt a szerződés 7., 8. és 9. cikkelye kimondja, a jövőben mindkét fél javára, a kölcsönös előnyök alapján tovább fejlődnek és erősödnek gazdasági, tudományos és műszaki kapcsolataink, szorosabban együttműködnek kulturális és társadalmi szerveink.

/folyt. köv./

18.00/11

18.20/11

11/11

-48-

bkk. 3. az országgyűlés.... 24. folyt./ gy

a német demokratikus köztársaság, a szovjetunió után, már ma is a második helyet foglalja el nemcsak külkereskedelmünkben, hanem a kooperáció és a szakosítás megteremtésében is. tavaly 11 százalékkal nőtt, s az idén további 13 százalékkal emelkedik a két baráti állam külkereskedelmi forgalma, tehát számításunk szerint, az 1964-es évhez viszonyítva 1970-re elérjük közös külkereskedelmünknek azt a 60 százalékos növekedését, amelyet hosszulejárati szerződésünkben célként tüztünk ki. az idén 60 000 magyar turista járt az ndk-ban és mintegy kétszer ennyi ndk-beli állampolgár kereste fel hazánkat. a kölcsönös turistaforgalmat újabb egyezményekkel könnyítjük; barátkozásunk tehát nemcsak párt- és állami szinten jelentkezik, hanem egyre inkább tömegmozgalommá is válik.

- mindeez csak aláhuzza, hogy a magyar kormány és a magyar nép a német demokratikus köztársaságot és annak népét hűséges barátjának és szövetségesének tekinti és benne látja az egész német nép jobb, békés jövődjének letéteményesét is. annál is inkább, mert a németország másik, nyugati felében megalakult állam, a német szövetségi köztársaság nem követi a német történelem haladó hagyományait, hanem ellenkezőleg, a revansizmus utját járja és ezért ma az európai béke és biztonság megteremtésének legfőbb akadálya. a kiesinger-kormány megalakulása óta nagyon sokat hallunk bonn ugynevezett „új keleti politikájáról”, ugyanakkor ez a kormány továbbra is mereven ragaszkodik az egyedüli képviseleti elv fenntartásához, ez pedig lényegében a német demokratikus köztársaság bekebelezésére irányuló szándékkal egyértelmű. ha a bonni kormány valóban „új keleti politikát”, akarna folytatni, akkor feladná az egyedüli képviselet groteszk és mindinkább időszerűtlené váló igényét, hiszen éppen ez lehetne bonn sokat hangzott jósándékának a próbaköve. ha létezne ilyen jósándék, akkor az nszk kormány elismerné a második világháború után létrejött új európai határokat - és hadd jegyezzem itt meg, hogy nemcsak az odera-neisse határról van szó, hanem az elba-waerra határról, tehát a két német állam közt húzódó határvonalról is. ha a jósándék jelen lenne, akkor az nszk kormány leülne a tárgyalóasztalhoz a német demokratikus köztársaság képviselőivel, mert akárhogy nézzük is a térképet, mégis csak az ndk a német szövetségi köztársaság első számú, legközelebbi, keleti szomszédja. sajnos, a szólamokon kívül semmi sem bizonyítja az nszk kormányának jósándékát.

/folyt. köv./

18.10/ju

-49-

19.00/11

11/11

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.... 25. folyt./ gy

- az ndk számos tanujelét adta, hogy kész a békés meg-
egyezésre. ezt bizonyítja willi stophnek, az ndk miniszterel-
nökének a népi kamarában szeptember 20-án elhangzott beszéde
is. de bármi is bonnban erre a beszédre a válasz, azt a tényt
nem tudja elhomályosítani, hogy a német demokratikus köztársas-
ság létezése ma az európai béke és biztonság alapvető ténye-
zője, valamint, hogy az ndk léte vagy nemléte soha sem ké-
pezheti alku tárgyát. az előttünk fekvő dokumentum 3. cikke-
lye is garantálja a német demokratikus köztársaság állami ha-
tárvonalának sérthetetlenségét, mint ahogy ezt a határt ga-
rantálják - a szovjetunióval az élükön - a világ többi szo-
cialista erői is.

- mi mindig őszinte hívei voltunk és leszünk a jövőben
is annak, hogy Európában és mindenütt a világon jó viszony
alakuljon ki a különböző társadalmi berendezkedésű államok
között. ezt mi, a magunk részéről, a magunk csekély erejéből
elő is segítjük. sajnálattal kell azonban megállapítanunk,
hogy ami a konkrétumokat, a tényeket illeti, a bonni kor-
mány ugynevezett „új keleti politikája”, a szép szavak el-
lenére is, elsősorban a szocialista országok megosztására irá-
nyuló leplezett manőver, nem pedig a viszonyok valóságos ren-
dezését célzó, őszinte törekvés.

- most, amikor európa lakosságának többsége már szo-
cialista államokban él és nyugat-európában is növekszenek a
fasiszta-ellenes és békeszerető erők, alkalom kínálkozik az
európai kollektív biztonság megteremtésére. ehhez persze az
szükséges, hogy megfékezzük az agresszív imperialista erőket,
köztük nem utolsósorban a nyugatnémet militaristákat. minden
békeszerető embert nyugtalanít az a tény, hogy a legutóbbi tíz
év alatt a bonni kormány több, mint 150 milliárd márkát for-
dított hadikiadásokra, 1968-tól 1971-ig pedig újabb
83,6 milliárdot irányzott elő.
ékesen bizonyítja ez a német militarizmus feltámadását és a
vele járó háborús veszélyt. ezeknek az erőknek a megzabolá-
zásához nagy hozzájárulást jelent annak az ndk-nak a létezése
és elszánt harca, amellyel kapcsolatainkat már eddig is az
együvé tartozás tudata jellemezte, mostani megállapodásunk
pedig új kiindulópont országaink és népeink még szorosabb ösz-
szefogásának megteremtéséhez.

tisztelt országgyűlés!

- az előttünk fekvő törvényjavaslatot a külügyi bi-
zottság megtárgyalta és elfogadta. a külügyi bizottság nevében
javaslom, hogy az országgyűlés a törvényjavaslatot szavazza meg.

/folyt. köv./
18.20/ju

1900k
MW

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 26. folyt./-lm

ezután szirmai istván

emelkedett szólásra.

/szirmai istván beszédét mai bkk 2-es kiadásunkon közöl-
tük, a beszéd embargóját feloldjuk, s egyben szövegre a követ-
kező javításokat adjuk:

a 3. bekezdés utolsó mondata helyesen a következőként
hangzik: az európai biztonság megteremtéséért átfogó offenzi-
vát indítottak, élükön a világ békéjének legszilárdabb táma-
szával, a szovjetunióval, a szocialista országok és az európai
kommunista és munkáspártok.

a 4. folytatás 3. bekezdésének 7. sorában a
hoztak nyilvánosságra helyett ... n y u j t o t t a k á t...
irandó.

a 4. folytatás 3 bekezdésében a név helyesen:

w i l l i s t o p h

szirmai istván beszédét a képviselők nagy tapsal fogad-
ták. az elnöklő kállai gyula ezután bejelentette, hogy a törvény-
javaslatához több képviselő nem jelentkezett szólásra, a vitát
bezárta. ezután határozathozatal következett. kállai gyula sza-
vazásra tette fel a törvényjavaslatot.

az országgyűlés a magyar népköztársaság és a német
demokratikus köztársaság között budapestben, 1967. május 18-án
aláírt barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási
szerződés törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot egy-
hangulag elfogadta.

a napirend szerint az országgyűlés ezután rátért az
interpellációkra.

/folyt.köv./

18.25/ju
1900k

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 27. folyt./-lm

elsőnek dr. török lajos, zala megyei képviselő a termelőszövetkezeti bekötő utak építésével kapcsolatban intézett interpellációt a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhez. elmondta, hogy zala megye területén igen sok a település, s bár a nagyüzemi gazdálkodás előmozdítására állami segítséggel számos központi major alakult ki, a termelőszövetkezeti bekötő utak építése sokhelyütt elmaradt. a számítások szerint még 137 termelőszövetkezethez kellene bekötő utat építeni, körülbelül 150 kilométer hosszúságban. megkérdezte a minisztert, milyen lehetőség van a tsz-bekötő utak építésének meggyorsítására, s kérte, hogy a hiányzó szakaszokat legkésőbb a negyedik ötéves terv végére elkészíthessék.

dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter válaszában rámutatott, hogy az elmúlt években a termelőszövetkezeti bekötő utak építésére irányuló igényeknek országosan csak kisebb részét tudták kielégíteni. a felmérések szerint ugyanis az országban mintegy 6100, fejlesztésre alkalmas termelőszövetkezeti major van, ezek közül a múlt év végén mindössze 1500 volt ellátva szilárd burkolatú bekötő uttal, - jóllehet a második ötéves terv időszakában mintegy félmilliárd forint állami dotációt használtak fel erre a célra. zala megyében az országos átlaghoz viszonyítva rosszabb a helyzet. az elmaradás oka főleg az, hogy zala megyében a helyi adottságoknak megfelelően sok kis területű tsz alakult, s ez azzal járt, hogy nagyobb major kevés helyen létesült. szükségleteinket és lehetőségeinket figyelembe véve érthető, - mondotta a miniszter, - hogy a második ötéves terv időszakában elsősorban a szállítási nehézségekkel küzdő nagyobb majorokat láttuk el bekötő uttal. köztudott az is, hogy az ujonnan létesített majorokban is nagyban hátráltatja a gazdaságos üzemeltetést a megfelelő bekötőut-hálózat hiánya, főleg azért, mert az elmúlt években - helyesen - az állati vonóerőt nagymértékben gépi szállítóeszközök váltották fel. ennek ismeretében foglalkozott a kormány a legutóbbi időszakban a mezőgazdaság utellátásának kérdésével, s intézkedéseket tesz a helyzet fokozatos javítására.

/folyt.köv./

18.30/ju

1900k
KW

-52-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 28. folyt./-lm

elmondotta még a miniszter, hogy a termelőszövetkezeti bekötő utak építési előirányzatát a harmadik ötéves tervben, a második ötéves tervhez viszonyítva, mintegy háromszorosára emelték. ez lehetővé teszi zala megyében is a helyzet javítását, még pedig olyan mértékben, hogy a megyének az országos átlaghoz viszonyított elmaradását a következő két évben fel lehet számolni. a megyében már az idén is az országos átlagnál nagyobb árnyu utépítés valósul meg. a harmadik ötéves terv időszakában zala megye részére mintegy 70 millió forint dotációt juttatnak az utépítés céljára, a második ötéves tervidőszakban nyújtott 20 millió támogatással szemben. ez azt jelenti, hogy 1970-ig a fejlesztésre alkalmas zala megyei majoroknak mintegy a felét el tudják látni korszerű bekötő uttal.

a miniszter válaszát az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette.

varga gáborné

----- borsod megyei képviselő interpellációjában hangoztatta:

- az idegenforgalom népgazdasági jelentősége a gazdaságirányítás új mechanizmusának körülményei között tovább növekszik. kérdem a kormányt, - mint az idegenforgalom legfőbb felügyeleti szervét, - kíván-e ennek megfelelően változtatni idegenforgalmunk jelenlegi szervezeti és anyagi keretein? kívánatos volna ugyanis a jelenleginél mind szervezeti, mind anyagi vonatkozásban egységesebb idegenforgalmi szervezet létrehozása. hasonlóképpen helyesnek tartanám ezt az egységes szervezetet egy szélesebb körű társadalmi szervezettel is kiegészíteni. a gazdaságirányítás új mechanizmusának viszonyai között növekszik a tanácsok önállósága. ennek megfelelően rendezést kíván a megyei idegenforgalmi hivatalok helyzete és tevékenysége, továbbá általában a hivatalos és a társadalmi idegenforgalmi szervek közötti együttműködés több kérdése. tisztázásra vár az is: kívánatos-e a továbbiakban is fenntartani az egyes intéző bizottságoknak nyújtott állami támogatás eddigi formáját?

szurdi istván

----- belkereskedelmi miniszter válaszában rámutatott: a korszerű és egységes magyar idegenforgalmi szervezet kialakítását indokoltnak tartja. ennek előkészületei már meg is kezdődtek. az ezzel kapcsolatos javaslat még ez év októberében a gazdasági bizottság elé kerül.

/folyt.köv./

18.45/ju

1900k
KW

-53-

bkk. 3. / az országgyűlés.... 29. folyt./ gy

a képviselő, és az országgyűlés a miniszter válaszát elfogadta.

szerecz lászló

----- somogy megyei képviselő az építőipar alapanyag-ellátásával kapcsolatban az építésügyi és városrendezési miniszterhez interpellált.

elmondta, hogy somogy megyében s a megyeszékhelyen, kaposvárott is jelentős építkezések folynak. a munkákat azonban akadályozza, hogy kevés a cement, a betonvas, a perlit, a tetőfedő anyag, a burkolóanyag. mit kíván tenni a miniszter az alapanyagellátás javítására? - tette fel a képviselő a kérdést.

dr. trautmann rezső

----- építésügyi és városrendezési miniszter válaszában a többi között a következőket mondta:

- intézkedem, hogy a helyszínen vizsgálják meg a somogy megyei külterületi építkezéseket akadályozó burkolóanyag-, perlit- és cementhiány okát, s a lehetőségekhez képest mielőbb biztosítsák a szükséges építőanyagokat. a belkereskedelmi minisztérium illetékes szervével együttesen keresünk megoldást a tetőfedő és falazóanyag kereslet kielégítésére, ha a hiányt az elosztás aránytalansága okozza.

- az építőanyag-ellátás nehézségeiről szólva a miniszter rámutatott, hogy a termelés fokozódó üteme mellett is vannak, illetve még egy darabig lesznek problémák az építési igények vártnál jóval nagyobb növekedése miatt.

- ez évben cementből mintegy 200 ezer tonnával, téglából több mint 100 millió darabbal, tetőfedő anyagokból csaknem 2 millió négyzetméterrel, betontermékekből pedig 200 millió forint értékű mennyiséggel többet bocsátottunk az építőipari vállalatok és a lakosság rendelkezésére, mint amennyit az éves terv előirányzott, de még mindig nem tudjuk kielégíteni a megnövekedett keresletet.

/folyt. köv./

18.50/jun
1920k
Mg

bkk. 3. / az országgyűlés... 30. folyt./ gy

- a kereslet és kínálat egyensúlya érdekében a kormány ez évben több nagy fontosságú határozatot hozott és ennek megfelelően anyagi eszközöket bocsátott rendelkezésünkre az építőipar anyagi gyorsított fejlesztésére. az építőipar anyagi ellátásában főként a falazóanyag, a kötőanyagok, a tetőfedőanyagok, a burkolóanyagok gyártó kapacitásokat bővíteni kell. az építőipar anyagi ellátásában minden vonatkozásban meg kell szüntetni az építőanyag-ellátás zavarait.

a miniszter válaszát az országgyűlés elfogadta két ellenszavazattal.

ezzel az ülészak befejezte munkáját.

kállai gyula elnöki zárszavában hangsúlyozta:

- országunk fejlődésének, népünk életének és előrehaladásának nagy fontosságú kérdéseiről tárgyultunk. munkánkat az egész ország figyelemmel kísérte, mert az egész ország életét alakító törvényjavaslatokat vitattunk meg és fogadtunk el. a törvények, amelyek most megszülettek, újabb jelentős állomások a szocializmus teljes felépítéséért folyó munkában. a törvényjavaslatok széleskörű viták során születtek meg, a vitákban százezrek vettek részt. eddig soha nem tapasztalt nagy aktivitás mutatkozott meg mind az előzetes tárgyalásokon a bizottságokban, mind az országgyűlés ülésén. a képviselők nemcsak elfogadták és törvényerőre emelték a javaslatokat, hanem észrevételeikkel, kiegészítő gondolataikkal építő módon vettek részt a törvények megalkotásában. engedjék meg, hogy tevőleges hozzájárulásukért őszinte köszönetet mondjak önöknek és választóiknak, akiknek véleményét, állásfoglalását és javaslatait felszólalásaikban tolmácsolták.

- ülésünkön olyan nagyfontosságú törvényjavaslatot is megvitattunk, amely építőmunkánk jobb nemzetközi feltételeit segíti elő: törvénybe iktattuk a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság közötti barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést.

/folyt. köv./

18.55/ju
19.20k
Mg

parlament

bkk. 3. / az országgyűlés.... 31. folyt./ gy

e szerződés - amely elmélyíti országaink testvéri kapcsolatát - népeink alkotó hozzájárulása az európai biztonság megteremtéséhez és az egész világ békéjének biztosításához. abból az alkalmából, hogy a magyar népköztársaság törvénnyé emelte a német demokratikus köztársasággal kötött szerződést, az országgyűlés nevében szívből jövő üdvözlésünket és jókívánságainkat küldjük az ndk népének, kormányának és népi kamarájának, további nagy sikereket kívánunk a szocialista németország építésében, az európai béke és biztonság erősítésében - mondta befejezésül Kállai Gyula, majd az országgyűlés ülészakát berekesztette. /mti/

19.00/ju

19.20/K

MW

-56-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 32. folyt./-lm

szerkesztőségek figyelmébe!

bkk 1. fehér Lajos beszéde 13. folyt. utolsó bekezdésének harmadik sora helyesen:

... óceántól a z a r a b - ö b ö l i g terjedő hatalmas terület népei....

a bkk 3. az országgyűlés pénteki.... 15. folyt. első bekezdésének harmadik sorában kezdődő mondat helyesen:

a miniszter rámutatott: a t ö r l é s b e v e z e t é s é r e azért tettek....

a bkk 3. 15. folyt. második bekezdésének alulról számított harmadik sora helyesen:

.... nélkül nem lehetne javasolni.

a bkk 3. 15. folytatás utolsó bekezdésének harmadik sora helyesen:

... a miniszter közölte: e g y e t é r t azzal az indítvánnyal...

a bkk 3. 20-as folytatás 2. bekezdésének 6. sorától a szöveg a következőképpen módosul: ... végrehajtani nem szabad.,, enélkül nem lehet megteremteni a zártkertekben a földtulajdon és a földhasználat jelenleg még nagyon is hiányzó biztonságát. egy másik javaslat úgy szólt....

/folyt.köv./

19.20/ju

MW

-57-

parlament

bkk 3. /az országgyűlés ... 33. folyt./-lm

ugyancsak a 20. folytatás 2. bekezdés alulról számított 3. sorában végződő mondat helyesen: ... kivételtől eltekintve - a termelőd szövetkezeti csoportokra és az egyszerezű mezőgazdasági szövetkezetekre is alkalmazni kell.

bkk 3. 24. folytatás 2. bekezdésének alulról számított 8. sora: ... van szó, hanem az elba-werra határról...

bkk 3. 28. folytatás 1. bekezdés végére a következőt kérjük beírni: számításaink szerint az interpellációba említett 137 termelőd szövetkezeti bekezdőt folyamatosan, de legkésőbb az ötödik öt éves terv első éveiben megépülhet.

a miniszter válaszát....

bkk 3. 29. folytatás 1. és 3. bekezdésében építészeti és városfejlesztési miniszter irandó.

ugyancsak a 29. folytatás 5. bekezdésének első sora helyesen: *intézkedtem*, hogy a helyszínen vizsgálják meg./mti/

--

19.25/ju

W

-58-

w

parlament

bkk 3. /az országgyűlés .... 34. folyt./-lm

mai bkk 3-as hírünkhöz /az országgyűlés pénteki ülése/ a 2. bekezdésbe az ülésen résztvevők sorába pótlólag kérjük Losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének nevét beírni. a szöveg tehát helyesen: „az ülésen részt vett Losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; Fock Jenő, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke...”, /mti/

--

19.35/ju

-59-

Me

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1967. szeptember 30.

bb.1. gát a duna-medrében a római part védelmére - a földalattiból kikerült agyaggal töltik fel a sétányt.

i/hbj/se/il/cz

1967. szeptember 30.

a római part sorsa, jövője lassanként a főváros leg-többet vitatott városrendezési témája és ez érthető is, a római part lehetne budapest legnagyobb, akár százezreket befogadó strandja, a vízisport paradicsom, budapest lidója, olyan üdülő övezet, ahol zöldet vizet, friss levegőt egyaránt megtalálhat a nagyváros környékének tőszomszédságában a pesti ember. a lehetőségekkel szemben a valóság azonban az, hogy a part mentén húzódó sétány elhanyagolt, jónéhány telken még összetákoltt kabinsorok, bontásra már régen megérett faházak csufitják a partot.

a szakemberek egyöntetűen megegyeznek abban, hogy a római partot rendezni kell, a mostani állapotot mielőbb fel kell számolni, hozzáfűzik azonban azt is, hogy a rendezéssel együtt, vagy azt megelőzően meg kell oldani a római part árvízvédelmét. a nagy árhullámok, például az 1965-ös árvíz idején a római part elég széles, a sétány és a nánási ut - vöröshadsereg utja közötti sávját elöntötte a duna, s hogy a víz nem hatolt tovább, az csak a nagyon gyors és nagyarányú védekezésnek volt köszönhető.

a római part árvédelmére elkészültek a tervek, s ezek rendkívül érdekesek. az elgondolás az, hogy a védelmi vonalat a nánási ut - vöröshadsereg utjáról át helyezik közvetlenül a duna-partra, sőt a duna medrébe. a part mentén, de még a vízben építenék meg, körülbelül a barát-pataktól az aranyhegyi - patakig, - mintegy 4,8 km hosszban - azt a gátat, amely az ár ellen minden körülmények között megvédi az egész római partot, tehát a korábban vízzel elöntött sávot is. a gát és a sétány közötti mederrész feltöltésével olyan fasorral szegélyezett sétányt lehetne kialakítani, amely párját ritkítja.

/folyt.köv./

- 1 -

KR